اورتودوقسيا

اخلاقی و دینی رساله

مدیر مسؤل : ملهتیوس لوقاکیس　　　　محل اداره : فنار روم پطریقخانه

Ἔτος Α´　　　31 Ἰουλίου 1926　　　Τεῦχος 4

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΗΘΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
† Ο ΧΡΙΣΤΟΥΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ
Καθηγητὴς Ἱ. Θεολογ. Σχολῆς Χάλκης

ΟΙ ΚΛΗΡΙΚΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ

Ἐκκλησιαστικὸν Περιοδικὸν τῆς Νέας Ὑόρκης «***ὁ Κληρικὸς***» ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5 Ἰουνίου ἐ. ἔ., ὑπὸ τύπον ἰδιόρρυθμον καὶ ὑπὸ ἐπιγραφὴν ἐν «ὀστρακίνοις σκεύεσιν» (2 Κορινθ. 4, 7), γράφει τινὰ περὶ ζητήματος σπουδαίου καὶ ἐνδιαφέροντος γενικοῦ, ἐνδιαφέροντος καὶ πρὸς ἡμᾶς, περὶ ***μηχανικότητος*** ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς καὶ ***κοσμικότητος*** παρὰ τοῖς κληρικοῖς.

Παρεισάγεταί τις μὴ ἐπιδοκιμάζων τὰ νῦν συμβαίνοντα καὶ εὑρίσκων μεγάλην διαφοράν, ἐὰν μὴ καὶ ἀντίθεσιν, μεταξὺ τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τέλους, μεταξὺ τοῦ νῦν παρατηρουμένου καὶ τοῦ τότε παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας διδάσκοντος διδασκάλου καὶ ἀκούοντος ἀκροατηρίου, διαφορὰν ἀνερχομένην κατ᾽ αὐτὸν εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, ἀφ᾽ ὅτου οὗτος τὴν

μὲν Ἐκκλησίαν μετέβαλε, λέγει, εἰς ***αὐλήν,*** τὸν δὲ κλῆρον εἰς ***πρίγκηπας.*** Ἐννοεῖ βεβαίως τὴν ***διοικοῦσαν Ἐκκλησίαν,*** ἐρωτᾷ δὲ ***πρέπει νὰ εἶναι οὕτως;***

Διαφωνεῖ πρὸς αὐτὸν ὁ ἀρθρογραφῶν, ποιούμενος διάκρισιν μεταξὺ τοῦ ἔσω καὶ τοῦ ἔξω ἀνθρώπου, τῆς οὐσίας καὶ τῆς περιβολῆς. Ἐκεῖνος, ὁ ἐγκωμιαστὴς τῶν παλαιῶν καὶ ἐπαινέτης τῶν πρώτων, σύνθημα καὶ ἔρεισμα ἀπὸ τῶν θείων Γραφῶν εἶχε τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου περὶ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ· «τί ἐξήλθετε ἰδεῖν ; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένον ; ἰδοὺ οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες ἐν τοῖς οἴκοις τῶν βασιλέων» εἰσίν (Ματθ. 11. 8).

Ὁ διαφωνῶν πρὸς ἐκεῖνον ἀντεισάγει ἄλλο σύνθημα καὶ ἔρεισμα τῆς ἰδίας ἀντιλήψεως, τὰ τοῦ Παύλου ἐκεῖνα· «ἔχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ᾖ τοῦ Θεοῦ, καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν .... μὴ σκοπούντων ἡμῶν τὰ βλεπόμενα, ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα· τὰ γὰρ βλεπόμενα πρόσκαιρα, τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα αἰώνια» (2 Κορ. 4, 8, 18), ἐπὶ ταύτῃ δὲ τῇ βάσει ἀντικρούει τὴν τοῦ ἄλλου μέμψιν περὶ τῆς ***μηχανικότητος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ,*** καὶ λέγει ὅτι ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι μηχανή, ἀλλὰ ζῶν σῶμα, καὶ ὅτι ὁ θησαυρὸς ὁ κεκρυμμένος, ἡ ζωὴ ἡ αἰώνιος ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ὑπάρχει ἐν τοῖς μέλεσι παρὰ τὸ ὀστράκινον τῆς περιβολῆς αὐτῶν. Ἐννοεῖται ὅτι προσάγονται καὶ ἄλλοι λόγοι μᾶλλον ἢ ἧττον εὐπρόσωποι πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς ἄλλης μομφῆς περὶ τῆς ***κοσμικότητος*** τῶν νῦν κληρικῶν.

Κατ᾿ ἀρχὴν βεβαίως εἶναι ἀληθές, ὅτι ἐκ τῶν ἔξω δὲν δύναταί τις ***ἀσφαλῶς*** νὰ κρίνῃ περὶ τοῦ ἔσω, οὔτε ἐπὶ καλοῦ, οὔτε ἐπὶ κακοῦ. Καὶ εἶναι ὡραῖον τὸ προσαγόμενον παράδειγμα κληρικοῦ ἐπιζητοῦντος μὲν καὶ ἐπιτηδεύοντος κομψότητα ἐμφανίσεως, καὶ τοῦτο παρὰ τὴν γυμνότητα τῶν ἐν ταῖς συνάξεσιν αὐτοῦ εὑρισκομένων πολυαρίθμων ἐργατῶν, ἀγρυπνοῦντος ὅμως καὶ παρὰ τὴν κλίνην ἐργάτου ὑποκύπτοντος εἰς νόσημα μεταδοτικόν, καθ᾿ ὁμοιότητα τοῦ ἁγίου Φραγκίσκου τῶν Ἀσσίσων.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι πολλάκις συμβαίνει καὶ τὸ ἐναντίον, καὶ ἡ κοσμιότης περὶ τὴν ἐμφάνισιν πᾶν ἄλλο μαρ-

τυρεῖ ἢ εὐγένειαν θέσεως. Ἐπίσης δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι περὶ πολλῶν κριτῶν καὶ ἐπικριτῶν πληρέστατα ἰσχύουσι τὰ τοῦ Κυρίου λόγια : «τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς ; ἢ πῶς ἐρεῖς τῷ ἀδελφῷ σου, ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ ἰδοὺ ἡ δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου ; ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου».

Ἀλλὰ τί ἐκ τούτων; ἀπεδείχθη ὅπερ ἔδει δεῖξαι ; Ἀπεδείχθη ὅτι ὁ ἐν συναθροίσει ρακενδύτων ἐργατῶν ἐν ἀπταίστῳ περιβολῇ ἐμφανιζόμενος ὑπηρέτης τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ δὲν πλήττει τὰ σπλάγχνα τοῦ γυμνοῦ ἐργάτου, ὅτι διὰ τῆς ἀντιθέσεως δὲν καθιστᾷ μᾶλλον ἐπαισθητήν, μᾶλλον ἀλγεινὴν τὴν ἰδίαν ἐκείνου ταλαιπωρίαν καὶ κακοδαιμονίαν, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι, ὅτι ὁ αὐτὸς θὰ ἀγρυπνῇ παρὰ τὴν ἐπιθανάτιον αὐτοῦ κλίνην μετὰ τῆς αὐτῆς βεβαίως κομψότητος περὶ τὴν περιβολήν ;

Ἀπεδείχθη ὅτι δὲν θὰ ἦτο μυριάκις προτιμότερον, ὅτι δὲν θὰ συνῇδε μᾶλλον εἰς τὴν κλῆσιν αὐτοῦ καὶ ἀποστολήν, ἐὰν ἐν ἁπλουστέρᾳ ἐπιβολῇ καὶ ἀφελεστέρᾳ περιβολῇ ἐνεφανίζετο ἐνώπιον ἀνθρώπων, λιμῷ καὶ κρυμῷ παλαιόντων, ἐὰν ἦτο μιμητὴς τοῦ ἁγίου Φραγκίσκου τῶν Ἀσσίσων καὶ κατὰ τὴν ἁπλότητα τοῦ ἔσω ἀνθρώπου ; Ἔστω ὅτι πρόκειται νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον ἀνθρώπων εὐπόρων καὶ γελώντων, ἐνώπιον ἀνωτέρων κοινωνικῶν στρωμάτων, ἐνώπιον ἀριστοκρατίας πλούτου ἢ εὐγενείας. Ὁ ἀξιῶν ὅτι ἐκπροσωπεῖ τὸν ταπεινὸν Ναζαρηνόν, εἶναι ἀνάγκη, εἶναι πρέπον νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον ἐκείνων ὡς εἷς ἐξ αὐτῶν, λόγῳ εὐπρεπείας καὶ ἀξιοπρεπείας κοινωνικῆς ; Ἐσκέφθη ἆρά γε ὁ ἀρθρογράφος, ὅτι τὰ ἐξωτερικὰ εἶναι πάντα σκεύη ὀστράκινα, οὐδὲν ἔχουσι κοινὸν πρὸς τὴν οὐσίαν, ὅτι εἶναι πάντη ἀδιάφορα;

Ἀλλοίαν εἶχε γνώμην ὁ Ἀπόστολος καὶ περὶ αὐτῶν τῶν ἀδιαφόρων. Ἀληθὲς μέν, ὅτι μετά τινος ἐγκαυχήσεως λέγει ποτὲ αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ· «ἐλεύθερος ὢν ἐκ πάντων πᾶσιν ἐμαυτὸν ἐδούλωσα, ἵνα τοὺς πλείονας κερδήσω· καὶ ἐγενόμην τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω, τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον κερδήσω, τοῖς

ἀνόμοις ὡς ἄνομος, μὴ ὢν ἄνομος Θεῷ, ἀλλ' ἔννομος Χριστῷ, ἵνα κερδήσω ἀνόμους· ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν ὡς ἀσθενής, ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω, τοῖς πᾶσι γέγονα τὰ πάντα, ἵνα πάντως τινὰς σώσω» (1 Κορινθ. 9, 20-22).

Καὶ μόνα ὅμως τὰ τελευταῖα δεικνύουσι τίνα λόγον καὶ τίνα σκοπὸν εἶχον αἱ τοῦ Ἀποστόλου συγκαταβάσεις καὶ προσαρμογαὶ πρός τινας ἀνάγκας καὶ περιστάσεις τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος. Ἦτο τρόπος προσοικειώσεως τῶν ἄλλων, τρόπος προσαγωγῆς αὐτῶν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τῆς πλάνης εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας. Τοιαῦται εἶναι αἱ σήμερον ἐγκωμιαζόμεναι συγχρονιστικαὶ τάσεις καὶ ἐπ' ὀνόματι αὐτῶν ἀπαιτούμεναι ἀφομοιώσεις πρὸς τὰς ἐκφάνσεις τοῦ πνεύματος τοῦ αἰῶνος τούτου;

Βεβαίως οἱ κληρικοὶ δὲν εἶναι ἀναχωρηταὶ καὶ ἐρημῖται. Ἀνήκουσιν οὗτοι εἰς ἄλλην τάξιν. Εἰς οἱανδήποτε Ἐκκλησίαν καὶ ὁμολογίαν χριστιανικὴν καὶ ἂν ἀνήκῃ, καὶ οἱουδήποτε βαθμοῦ καὶ ἂν εἶναι, ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τοῦ ἰδίου ὑπουργήματος, εἶναι κοινωνικὸς ὁ κληρικὸς εἴπέρ τις καὶ ἄλλος καὶ ὀφείλει νὰ εἶναι κοινωνικός. Ἀλλ' ἡ κοινωνικότης τοῦ κληρικοῦ διαφέρει τῆς τῶν ἄλλων. Παρ' αὐτῷ πρέπει νὰ λογίζωνται ὡς πρῶτα τὰ καθήκοντα τοῦ ὑπουργήματος καὶ κατὰ ταῦτα νὰ ρυθμίζωνται τὰ κοινωνικά, οὐχὶ δὲ τανάπαλιν. Ἄλλως πράττων, καὶ Χρυσοστόμου, καὶ Βοσσουέτου, καὶ Μασιλλιῶνος ἐὰν ἔχῃ τὴν δύναμιν, εἰκῇ ὁμιλεῖ καὶ μάτην καταφέρεται ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος κατὰ τῆς πολυτελείας καὶ τῶν παρεκτροπῶν τοῦ συρμοῦ.

Εἶναι πάντοτε ὕποπτον τὸ κεχηνέναι εἰς τὰ ἐξωτερικά. Ἄλλου πνεύματος, ἄλλου φρονήματος, ἄλλων τάσεων καὶ ἄλλων ἐκφάνσεων θὰ εἶναι οἱ κληρικοί, οἱ φέροντες τὸ ὄνομα αὐτοῦ. «Ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε Ραββί· εἷς γάρ ὑμῶν ἐστιν ὁ διδάσκαλος, ὁ Χριστός, πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοὶ ἐστέ. Καὶ πατέρα μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς· εἷς γάρ ἐστιν ὁ πατὴρ ὑμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί, εἷς γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ καθηγητής, ὁ Χριστός. Ὁ δὲ μείζων ὑμῶν ἔσται ὑμῶν διάκονος, ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται καὶ ὅστις ταπεινώσει ἑαυτὸν ὑψωθήσεται» (Ματθ. 23, 5-12).

Ο ΗΘΙΚΟΣ ΚΑΙ Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Γεννᾶται τὸ ἐρώτημα: Ὁ τοιοῦτος ἄνθρωπος ἠμπορεῖ νὰ ζήσῃ ἐν τῇ σημερινῇ πρὸ πάντων κοινωνίᾳ, ὅπου συνήθως ἀπαντᾷ ἡ συναλλαγὴ καὶ ἡ ἀλληλεγγύη ἐν τῷ κακῷ; ἠμπορεῖ νὰ προσαρμοσθῇ πρὸς τὸ σημερινὸν κοινωνικὸν περιβάλλον; «Ἐάν τις σὲ ραπίσῃ ἐπὶ τὴν μίαν σιαγόνα, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην», λέγει ὁ Χριστός· ἐκτόπισον τοὺς ἄλλους ἀπὸ τὴν ἐργασίαν, ἀπὸ τὴν εὐτυχίαν των, ἀνάβηθι ἐπὶ τῶν πτωμάτων των διὰ νὰ καταλάβῃς ὑψηλὴν καὶ ὑλικῶς ὠφέλιμον θέσιν ἐν τῷ κόσμῳ, κηρύττει μία σύγχρονος κοινωνικὴ ἠθική.

Ἡ χριστιανικὴ ἠθικὴ εἶναι ἠθικὴ θυσιῶν, στερήσεων καὶ ἀνιδιοτελείας. Ἡ ἀνεξικακία ὅμως ἡ ἐκφραζομένη μὲ τοὺς ἀνωτέρω λόγους τοῦ Κυρίου ἀφορᾷ ἕκαστον χριστιανὸν ὡς ἄτομον οὐχὶ δὲ τὸ σύνολον τῆς Κοινωνίας, οὐδαμῶς δὲ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὀνομάζομεν δημοσίαν τάξιν καὶ ἀσφάλειαν. Ἡ χριστιανικὴ ἠθικὴ δὲν ἀνατρέπει κοινωνικὰ καθεστῶτα, δὲν ἐνσπείρει τὴν ἀναρχίαν, ὡς κακῶς ὑπέλαβε καὶ ἐδίδαξεν ὁ Γερμανὸς φιλόσοφος Nietzsche. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὁμιλῶν περὶ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας, εἶπεν ὅτι, οὐκ εἰκῇ τὴν μάχαιραν φορεῖ. Πᾶσα ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ παρερμηνεία τοῦ Χριστιανισμοῦ προῆλθεν ἐκ τῆς συγχύσεως τοῦ ἀτομικοῦ πρὸς τὸ κοινωνικόν. Ἀναντιρρήτως ἡ ἐπίδρασις τοῦ ἀτομικοῦ ἐπὶ τοῦ κοινωνικοῦ εἶναι μεγάλη. Καὶ ἐὰν ποτὲ κατωρθοῦτο ἡ τελεία ἠθικὴ ἐξυγίανσις ὅλων τῶν ἀτόμων, δλδ. τοῦ συνόλου τῆς κοινωνίας, θὰ ἦσαν περιττοὶ οἱ νόμοι, διότι δὲν θὰ ὑπῆρχον οἱ παρανομοῦντες, «δικαίῳ δὲ νόμος οὐ κεῖται» κατὰ τὸν ἀπόστολον Παῦλον. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἐπραγματοποιεῖτο ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς· ὁπότε ἡ ἀτομικὴ ἠθικὴ δὲν θὰ ἤρχετο εἰς σύγκρουσιν πρὸς τὴν κοινωνικὴν ἠθικὴν καὶ ὁ ἠθικὸς ἄνθρωπος θὰ συνεταυτίζετο πρὸς τὸν κοινωνικὸν τοιοῦτον. Ἀλλ' ἐπανέλθωμεν πρὸς τὴν πραγματικότητα, πρὸς τὴν πάλην τὴν ὁποίαν ἔχει νὰ παλαίσῃ ὁ ἠθικὸς πρὸς τὸν κοινωνικὸν ἄνθρωπον καὶ γενικώτερον πρὸς τὴν Κοινωνίαν. Εἶναι πραγματικὴ ἡ πάλη αὐτή;

Μία ἔκφρασις τῆς Κοινωνίας (ἀντιπροσωπεία) εἶναι καὶ ἡ πολιτεία. Ὁ κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον ἠθικὸς ἄνθρωπος συγκρούεται πρὸς τὴν πολι-

τεῖαν μόνον ὅταν αἱ διατάξεις αὐτῆς εἶναι ἐντελῶς ἀντίθετοι καὶ πρὸς τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς συνειδήσεως καὶ πρὸς τὸν θετικὸν ἠθικὸν νόμον. Ἡ τοιαύτη περίπτωσις σπανιωτάτη σήμερον — ὁπότε καίτοι τὸ ἠθικὸν εἶναι πολὺ εὐρύτερον τοῦ νομικοῦ καὶ κοινωνικοῦ, ἐν τούτοις τὸ τελευταῖον δὲν ἀντιτίθεται πρὸς θεμελιώδεις ἀρχὰς τῆς ἠθικῆς — μᾶς φέρει εἰς τὸν νοῦν μας τὴν θέσιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρέθη ἡ Ἀντιγόνη τοῦ Σοφοκλέους, ὅταν παρέβαινε τὰς διαταγὰς τοῦ βασιλέως Κρέοντος. Ἰδοὺ πῶς δικαιολογεῖ τὴν πρᾶξίν της ἡ Ἀντιγόνη:

«Οὔτοι Ζεὺς ἦν ὁ κηρύξας τάδε,
οὐδ' ἡ ξύνοικος τῶν κάτω θεῶν σοφία τοιούς δε
ἐν ἀνθρώποις ἔθηκε νόμους,
οὐδὲ ***σθένειν τοσοῦτον ᾠόμην τὰ σὰ***
κηρύγμαθ' ὥστε ***ἄγραφα κ' ἀσφαλῆ*** θεῶν
νόμιμα θνητὸν ὄντα δύνασθαι ὑπερδραμεῖν».

Τὸ αὐτὸ ἐπανέλαβον καὶ οἱ ἀπόστολοι πρὸ τῶν ἰουδαϊκῶν ἀρχῶν, ὅταν αὗται διέταξαν αὐτοὺς νὰ μὴ διδάσκουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. «Πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις».

Ἀλλὰ κοινωνία δὲν εἶναι μόνον ἡ Πολιτεία μὲ τοὺς νόμους καὶ τὰ δικαστήριά της. Ὑπάρχουν ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ ἄλλοι θεσμοί, πολλὰ ἤθη καὶ ἔθιμα, πρὸς τήρησιν τῶν ὁποίων δὲν ἐπεμβαίνει ἡ Πολιτεία. Ὑπάρχουν ἐθιμοτυπίαι, τὰς ὁποίας νομικῶς δὲν ὑποχρεοῦται κανεὶς νὰ τὰς φυλάττῃ· ἡ ὑποχρέωσις ὡς πρὸς αὐτὰς προέρχεται ἀπὸ τὸ κράτος τῆς συνηθείας, τῆς μιμήσεως, τῆς ἐπιδείξεως καὶ ἄλλων. Ἐὰν ἐξαιροῦμεν ἀπὸ τὴν κατηγορίαν αὐτὴν τὰς νομικὰς ὑποχρεώσεις, οὐδόλως ὅμως συμπεριλαμβάνομεν εἰς τὴν κατηγορίαν αὐτὴν καὶ τὰς ἠθικῆς φύσεως ὑποχρεώσεις, αἱ ὁποῖαι κυρίως ἀνήκουσιν εἰς τὸν ἤδη ὀνομασθέντα ἠθικὸν κατὰ Χριστόν.

Τὰ στοιχεῖα τοῦ κοινωνικοῦ βίου, τὰ μὴ ἐμπερικλείοντα μήτε νομικὴν μήτε ἠθικὴν ὑποχρέωσιν, ἀποτελοῦν ἐνίοτε ὄγκον πολὺν εἰς τὴν ζωήν, φορτίον τὸ ὁποῖον καταπραΰνει τὸν ἄνθρωπον πολλάκις ἐπὶ βλάβῃ τῶν ἠθικωτέρων καὶ ὑψηλοτέρων του καθηκόντων. Εἰς αὐτὰ μέσα εὑρίσκεται καὶ τὸ ὑλικὸν μὲ τὸ ὁποῖον σχηματίζεται καὶ ὁ τεχνητὸς λεγόμενος καὶ ἐνίοτε ταυτόσημος πρὸς τὸν κοινωνικὸν ἄνθρωπος. Ὁ τοιοῦτος τεχνητὸς καὶ ὁ τοιοῦτος κοινωνικὸς ἄνθρωπος ἠμπορεῖ νὰ ἦναι πολλάκις ἰσοδύναμος πρὸς τὸν μὴ ἠθικὸν ἄνθρωπον. Συμμόρφωσις δὲ πρὸς κοινωνίαν ἀποτελουμένην ἀπὸ τοιούτους τεχνητοὺς καὶ μὴ ἠθικοὺς ἀνθρώπους οὐδὲν ἄλλο σημαίνει, παρὰ διάπραξιν τοῦ κακοῦ, ἀποβολὴν τῆς ἠθικῆς ἀξίας.

Ὁ μισάνθρωπος τοῦ Μολιέρου τοιούτους τύπους ἀνθρώπων ἀποστρέφεται καὶ ἀποφεύγει τὴν μετ᾿ αὐτῶν συναναστροφὴν καὶ προτιμᾷ νὰ γίνῃ ἀκοινώνητος καὶ νὰ ζήσῃ ἐν τῇ ἐρήμῳ ὡς ἔντιμος ἄνθρωπος παρὰ νὰ συναγελάζεται μετὰ τῶν ἀνηθίκων κοινωνικῶν.

«Θὰ ἐξέλθω ἀπὸ τὸ βάραθρον αὐτὸ ὅπου θριαμβεύουν
αἱ κακίαι,
καὶ θὰ ζητήσω εἰς τὴν γῆν ἕνα ἀπομεμακρυσμένον
μέρος,
ὅπου θὰ ἔχω τὴν ἐλευθερίαν νὰ ζῶ
ὡς ἔντιμος ἄνθρωπος».

Ὁ ἠθικὸς λοιπὸν ἄνθρωπος δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἦναι ἐν ταυτῷ καὶ κοινωνικός; Βεβαίως ὄχι ὅταν ὑπὸ κοινωνικὸν ἐννοοῦμεν πρωτίστως τὸν συμμορφούμενον πρὸς ὅλα τὰ κατὰ συνθήκην ψεύδη, τὸν ὑποκριτήν. Τὸ ψεῦδος, τὴν ἀπάτην πρός τε ἑαυτὸν καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους θὰ ἀποφύγῃ μὲ πᾶσαν δύναμιν ὁ κατὰ Χριστὸν ἠθικὸς ἄνθρωπος. Δὲν ἕπεται ὅμως ἐκ τούτου ὅτι ὁ ἀληθὴς Χριστιανὸς θὰ περιφρονήσῃ καὶ ὅλους τοὺς νομίμους τύπους τῆς λεπτότητος καὶ τῆς καλῆς ἐν γένει συμπεριφορᾶς. Θὰ τοὺς τηρῇ ὅλους αὐτοὺς τοὺς τύπους ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ἀποφεύγῃ πάντοτε τὴν διπροσωπίαν καὶ νὰ προσδίδῃ καὶ ἐσωτερικὴν ἀξίαν εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ ἐξωτερικά. Πᾶν ἐξωτερικὸν κίνημα νὰ προέρχεται ἢ τοὐλάχιστον κατόπιν νὰ ἀνταποκρίνεται πρὸς ἓν ἀνάλογον ἐσωτερικὸν αἴσθημα. Τοιουτοτρόπως ἰσχυρότερον ἐμπεδοῦται ὁ ἠθικὸς χαρακτήρ.

Ἂν ὅμως συμμορφούμενος πρὸς μίαν ἀνόητον ἰδιοτροπίαν ἢ ἐπιδειξεομανίαν (σνοβισμὸν) τῆς σημερινῆς κοινωνίας, θὰ ἀναγκασθῇ νὰ παραβῇ κανόνας τῆς ἠθικῆς, τότε προτιμότερον νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀντικοινωνικὸς παρὰ ὡς ψεύστης καὶ ὑποκριτὴς καὶ «πολιτισμένος» κακοήθης.

Ὅστις ἐπιτυγχάνει τὴν ἁρμονικὴν συνύπαρξιν καὶ συνεργασίαν οὕτως εἰπεῖν ἐν ἑαυτῷ τοῦ ἠθικοῦ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ ἀνθρώπου, ἐκεῖνος εἶναι ὁ ἀληθὴς «σοφὸς» τοῦ Πλάτωνος, τὸν ὁποῖον διὰ τὴν γενικωτέραν ἁρμονίαν (καὶ πρὸς τὴν πνευματικὴν μόρφωσιν ἁρμονίαν) ἀπεκάλεσε καὶ μουσικὸν ὁ φιλόσοφος ἐκεῖνος. Αὐτὸς εἶναι ὁ ἀληθὴς Χριστιανός, «τὸ χρυσοῦν σκεῦος» τῆς Καινῆς Διαθήκης.

† Ο ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Η ΝΕΑ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΚΑΙ

ΤΟ ΚΑΘΗΚΟΝ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

Ἡ μεταπολεμικὴ ἐν Ρωσίᾳ καὶ Ἀνατολῇ κατάστασις ἐθεωρήθη ὑπὸ τῶν κύκλων τῆς Παπικῆς Ρώμης ὡς σπουδαίως κλονίσασα τὰ αἰωνόβια στηρίγματα τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἀνεπτέρωσε τὰς ἐλπίδας τῶν ἡγετῶν τῆς Παπικῆς Ἐκκλησίας περὶ πραγματοποιήσεως παλαιοῦ αὐτῶν πόθου, τῆς προσηλυτίσεως τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Εἶνε ἡ αἰωνία τῆς Ρώμης πολιτικὴ ὑπὸ τὸ πρόσχημα συμπαθείας πρὸς ὡρισμένα τμήματα τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας νὰ ἐπωφελῆται τῶν περιστάσεων, ὅπως ὑφάνῃ τὸν ἴδιον ἱστόν. Ἐπειδὴ δὲ εἴπέρ τις καὶ ἄλλος ἡ Ρώμη γινώσκει νὰ μεταλλάσσῃ ἑκάστοτε μορφάς, εἰς τὸν νέον αὐτὸν προσηλυτισμὸν δίδει τὸ ὄνομα τῆς ἑνώσεως μετὰ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀφοῦ ἕνωσις μόνον μετ' αὐτῆς δύναται νὰ ἐννοηθῇ ὄχι δὲ καὶ μετὰ τῶν Προτεσταντῶν. Διότι μολονότι οἱ Ὀρθόδοξοι, λέγουσιν, ἀπεσχίσθησαν ἀπὸ τῆς Ρώμης, ὄχι μόνον διετήρησαν συμπαγῆ τὸν ὀργανισμὸν αὐτῶν, ἀλλὰ κέκτηνται καὶ ἔγκυρα μυστήρια καὶ ἱερωσύνην καὶ παρέχουσι τὴν πιθανότητα συνολικῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὴν παπικὴν μάνδραν.

*
* *

Ἡ πρὸς πραγμάτωσιν τοῦ σκοποῦ τούτου κίνησις ὡρμήθη, ὡς ἦτο ἑπόμενον, ἀπ' αὐτῆς τῆς Ρώμης, ὅπου ὁ Πάπας Πῖος ὁ ΙΑ΄, βαδίζων ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν προκατόχων αὐτοῦ καὶ ὑπερθεματίζων μάλιστα ἐκείνους, ἀνέλαβε τὴν πρωτοβουλίαν. Παρὰ τὸ ἀρχαῖον Κολλέγιον τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, προωρισμένον κυρίως διὰ τοὺς Ἕλληνας ὀρθοδόξους ἐξωμότας, ὁ Πάπας οὗτος ἵδρυσεν ἰδιαίτερον Κολλέγιον διὰ τοὺς ἤδη προσηλυτισθέντας ἐκ τῆς Ρωσικῆς νεολαίας, ἵνα παρασκευάσῃ ἐξ αὐτῶν ἀποστόλους διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Ρωσικοῦ λαοῦ εἰς τὸν Παπισμόν. Καὶ δὲν ἠρκέσθη εἰς τοῦτο καὶ μόνον. Ἔχων ὑπ' ὄψιν, ὅτι πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς κινήσεως ταύτης ἀπαιτοῦνται ὠργανωμέναι προσπάθειαι ἐνέπνευσε καὶ ηὐλόγησε πρὸ διετίας τὸ προπαγανδικὸν ἔργον, ὅπερ ἐκτελοῦσιν ἐν Λίλλῃ τῆς Γαλλίας οἱ Δομινικανοὶ καὶ τὸ σωματεῖον **«Ἕνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν»**, τὸ

ὁποῖον συνέπηξαν ταὐτοχρόνως οἱ Βενεδικτῖνοι ἐν Louvain τοῦ Βελγίου. Ὡς σκοπὸς τοῦ σωματείου τούτου ὁρίζεται ἡ ἐπιστροφὴ εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας τῶν ἀπεσχισμένων ἀδελφῶν (;) τῆς Ρωσίας καὶ τῆς ἐγγὺς Ἀνατολῆς. Ἡ ὠργανωμένη αὕτη κίνησις ἐνεφανίσθη κατὰ πρῶτον ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Βελγίῳ, διότι εἰς τὰς δύο ἐκείνας χώρας κατέφυγον καὶ εὗρον πόρον ζωῆς πολλοὶ ἐκ τῶν ρώσων προσφύγων, οἵτινες ὡς ἐκ τῆς οἰκονομικῆς ἀθλιότητος, ἐν ᾗ εὕρηνται, παρουσιάζουσι τὴν μᾶλλον εὐάλωτον λείαν εἰς τὴν παπικὴν σαγήνην.

Ἡ ἠπειρωτικὴ αὕτη κίνησις δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐκταθῇ καὶ ἐκτὸς τῆς Ἠπείρου, ὡς μαρτυρεῖ ἡ προσφάτως καὶ μετὰ μεγάλης πομπῆς γενομένη ἵδρυσις ἐν Λονδίνῳ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς «***Ἑταιρείας τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου***». Προεδρεύοντος τοῦ ἀρχιεπισκόπου Οὐεστμίνστερ, Καρδιναλίου Bourne, καὶ παρισταμένων τῶν πλείστων ἐκ τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ Ρωμαιοκαθολικῶν Ἐπισκόπων ὁ πρωτεργάτης τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ κινήσεως Canon Myers διετύπωσε τοὺς σκοποὺς τῆς Ἑταιρείας καὶ τῆς Ρώμης, οἵτινες προὐκάλεσαν τὴν σύστασιν αὐτῆς. Μεταξὺ τῶν σκοπῶν τούτων εἶνε καὶ οἱ ἑξῆς δύο : Ἡ Ἑταιρεία προτίθεται : α΄) νὰ ἐξεγείρῃ τὸ ἐνδιαφέρον περὶ ὅλων ἐκείνων τῶν ἐνεργειῶν, αἵτινες ἐγκριθεῖσαι ὑπὸ τῆς Ρώμης τείνουσιν «εἰς πληρεστέραν κατανόησιν τοῦ προβλήματος τῆς Χριστιανικῆς Ἀνατολῆς» καὶ β΄) νὰ μελετήσῃ καὶ καταστήσῃ ἔτι μᾶλλον γνωστὰ τὰ ἱστορικὰ καὶ δογματικὰ προβλήματα τῶν μεγάλων ἀνατολικῶν λειτουργιῶν. Ὁ ἀγνοῶν νὰ ἀναγινώσκῃ διὰ μέσου τῶν γραμμῶν, δὲν δύναται νὰ ἀντιληφθῇ ἀμέσως πῶς ἑταιρεία, τοιούτους προβάλλουσα σκοπούς, δύναται νὰ ἔχῃ χαρακτῆρα προπαγανδικόν. Ἀλλὰ περὶ τοῦ ὑποκρυπτομένου τούτου σκοποῦ οὐδεμίαν ἀφῆκεν ἀμφιβολίαν ὁ πρωτεργάτης τῆς κινήσεως δι᾽ ὅσων εἶπεν ἀναπτύσσων τοὺς λόγους, οἵτινες ἐπέβαλον τὴν σύστασιν τῆς Ἑταιρείας.

Ὁ Canon Myers ἐτόνισεν, ὅτι ἀπέφυγε τοὺς ὅρους «ἕνωσις» καὶ «ἕνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν», διότι οἱ Ρῶσοι ἀπεχθάνονται τοὺς ὅρους τούτους, ὡς σημαίνοντας τὸν Οὐνιτισμὸν καὶ δὴ τὸν ἐθνικιστικῶς κεχρωματισμένον καὶ διὰ τοῦτο ἀπεχθῆ εἰς αὐτοὺς Πολωνικὸν Οὐνιτισμόν. Ἀφοῦ δὲ ὑπέδειξε τὰς καταβληθείσας ὑπὸ Λέοντος τοῦ ΙΓ΄ προσπαθείας πρὸς ἕνωσιν, ἐξῆρεν εἶτα, ὅτι οὐδέποτε τὸ ἔδαφος ὑπῆρξε μᾶλλον πρόσφορον ἢ νῦν. Μεθ᾽ ὅλως ἰδιαιτέρας χαρᾶς ὁ Canon Myers ἐχαιρέτισεν ἰδίᾳ τὴν πτῶσιν τῆς ἀντιρρωμαϊκῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, διότι ἐνῷ αὕτη οὐδεμίαν ἐπέτρεπε τέως ἐπαφὴν εἰς τὰ ἑκατομμύρια τῶν ὀπαδῶν αὐτῆς πρὸς τὴν Ρωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν, σήμερον ὑπὲρ τὰ τρία ἑκατομμύρια Ρώσων προσφύγων προσατενίζουσι πρὸς τὰ πράγματα ἀπὸ διαφόρου ἀπόψεως. Ἐμνημόνευσε παρεμπιπτόντως καὶ τοῦ ἐν Ἑλλάδι προπαγανδικοῦ ἔργου

καὶ τῆς ἀπὸ μέρους τοῦ Μακαρ. ᾿Αρχιεπ. ᾿Αθηνῶν κ. Χρυσοστόμου ἀντιδράσεως καὶ κατέκρινεν αὐτὸν ὡς προσφεύγοντα εἰς καταδιώξεις κατὰ τῆς Ρωμαϊκῆς ᾿Εκκλησίας, ὑπομιμνησκούσας τοὺς διωγμοὺς κατ᾿ αὐτῆς ἐν τῇ Δύσει κατὰ τὸν ΙΣΤ΄ αἰῶνα. ῾Ο εἰσηγητὴς ἐπεξέτεινε τὸν λόγον καὶ ἐπὶ τῆς θρησκευτικῆς, τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς γεωγραφικῆς καταστάσεως τῶν νέων κρατῶν, ἰδίᾳ τῆς Τσεχοσλοβακίας καὶ τῆς Γιουγοσλαβίας, ἐπὶ τῆς σημερινῆς θέσεως τῶν πραγμάτων ἐν Παλαιστίνῃ ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν προπολεμικὴν ἐποχήν, ὅτε ἡ Ρωσία εἶχεν ἐκεῖ τὴν θρησκευτικὴν ὑπεροχήν, ἐξῆρε τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπὶ τὰ πρόσω πορείας, ἀδιάφορον ἂν θὰ θερίσωσιν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ σπείρωσι σήμερον καὶ ἐπῄνεσε τὰς μέχρι σήμερον καταβληθείσας προπαγανδικὰς προσπαθείας ὑπὸ τῶν περιωνύμων ρωμαϊκῶν μοναχικῶν ταγμάτων ἐν ᾿Ανατολῇ.

Μετ᾿ αὐτὸν ὁ ἐπίτιμος τῆς ῾Εταιρείας γραμματεὺς Herbort Ward ἀνέφερεν, ὅτι ἐν τῷ Σεμιναρίῳ τῆς Λίλλης ἐκπαιδεύονται 25 Ρῶσοι γηγενεῖς προωρισμένοι νὰ χειροτονηθῶσιν ἱερεῖς καὶ ἐπεκαλέσθη τὴν ὑποστήριξιν τῶν μελῶν τῆς ῾Εταιρείας ὑπὲρ αὐτῶν. ῾Ο ἱερεὺς Abrikossof, Ρῶσος ἐξωμότης ἐκ Μόσχας, συνώψισε τὴν θέσιν τοῦ Ρωμαιοκαθολικισμοῦ ἐν Ρωσίᾳ εἰπὼν ὅτι, ἐνῷ μέχρι τοῦδε «Ρῶσος» καὶ «᾿Ορθόδοξος» ἦσαν ὅροι συνώνυμοι, οἱ δὲ Ρωμαιοκαθολικοὶ ἐθεωροῦντο ὡς ξένοι μᾶλλον ἐν Ρωσίᾳ, νῦν αὐξάνει ὁλονὲν ὁ ἀριθμὸς τῶν γηγενῶν Ρωμαιοκαθολικῶν καὶ ἐξωνόμασε τὰς ὑφισταμένας σήμερον ἐν Ρωσίᾳ θρησκείας, τὴν σπουδαιότητα ἑκάστης καὶ τὰς ὑποδιαιρέσεις αὐτῶν.

Μετὰ τὴν ἀνάδειξιν τοῦ Canon Myers ὡς προέδρου τῆς ῾Εταιρείας ὠνομάσθησαν τὰ μέλη τῆς ᾿Επιτροπῆς, εἰς ἣν ἀνετέθη ἡ σύνταξις τοῦ Καταστατικοῦ τῆς ῾Εταιρείας καὶ ἡ ἐντὸς δώδεκα μηνῶν ὑποβολὴ αὐτοῦ εἰς τὴν ὁλομέλειαν πρὸς ἔγκρισιν. ᾿Ενῷ δὲ ὁ Καρδινάλιος Bourne, ὅστις ἀνεκηρύχθη ἐπίτιμος Πρόεδρος τῆς ῾Εταιρείας, ἠρκέσθη νὰ μνημονεύσῃ, ὅτι διέτριβεν ἐν Ρώμῃ, ὅτε τὸ πρῶτον ἐγένετο ἡ πρότασις πρὸς ἵδρυσιν τῆς ῾Εταιρείας ταύτης καὶ ἤλεγξε τὴν κρατοῦσαν μέχρι τοῦδε ἐν ᾿Αγγλίᾳ μεταξὺ τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν ἄγνοιαν περὶ τῶν ἀνατολικῶν ᾿Εκκλησιῶν, ὁ ᾿Επίσκοπος τοῦ Brentword ὑπῆρξε μᾶλλον ἀποκαλυπτικός. ᾿Εγκρίνων καὶ αὐτὸς τὴν σύστασιν τῆς ῾Εταιρείας, ἐτόνισεν, ὅτι ἓν τῶν αἰτίων, τὰ ὁποῖα ἐκώλυσαν τὴν μέχρι τοῦδε ὑπόταξιν τῶν ἀνατολικῶν ᾿Εκκλησιῶν ὑπὸ τὴν παπικὴν δικαιοδοσίαν, εἶνε ἀναμφιβόλως ἡ μεγάλη πενία καὶ ἡ ἔλλειψις προσηκούσης ἐκπαιδεύσεως εἰς τὰς τάξεις τῶν ἄλλων προσηλυτιστῶν. Γαλλία καὶ ᾿Ιταλία μετέχουσιν ἤδη τοῦ ἔργου τῆς ἐπιστροφῆς τῶν μεγάλων τούτων ἀνατολικῶν ᾿Εκκλησιῶν. Εἶνε καιρός, ὅπως καὶ ἡ ᾿Αγγλία μετάσχῃ αὐτοῦ ὡσαύτως.

᾿Αλλ᾿ ἡ κίνησις αὕτη δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μὴ διαδοθῇ καὶ ἐν ᾿Αμερικῇ,

ὅπου ἡ Ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία πολυπληθὴς καὶ καλῶς ὠργανωμένη παρέχει πλουσιώτατον ἔδαφος πολλαπλῆς ἐκμεταλλεύσεως ὑπὲρ τῶν σκοπῶν, εἰς οὓς ἀποβλέπει ἡ κίνησις. Ὑπὸ τὰς ἐμπνεύσεις τῆς ἐκεῖ Ρωμαϊκῆς Ἱεραρχίας ἱδρύθη πρό τινος καὶ ἐν Ἀμερικῇ σωματεῖον ὑπὸ τὸ ὄνομα «***Καθολικὴ Ἕνωσις***». Ποῖος ὁ σκοπὸς τῆς ὀργανώσεως ταύτης ὑποδηλοῦται μὲν καὶ δι᾿ ὅσων λέγει εἰς τὴν ἀπολυθεῖσαν ὑπὲρ αὐτῆς ἔκκλησιν ὁ Walter Johnson, Πρόεδρος «τοῦ Ἐθν. Συμβουλίου τῶν καθολικῶν», συνιστῶν ὅπως πᾶσα καθολικὴ ἑταιρεία καὶ πᾶς καθολικὸς ἑνωθῶσι καὶ ὑποστηρίξωσι τὴν Ρωμ. Ἐκκλησίαν εἰς τὴν προσπάθειαν αὐτῆς, καταφαίνεται ὅμως ἰδίᾳ ἐξ ὅσων γράφει ὁ Γραμματεὺς τῆς «Καθολ. Ἑνώσεως» Rever. Floyd Keeler. «Πρέπει, λέγει, νὰ ἐξαρθῇ ἡ σπουδαιότης τῆς ἐπιτηρήσεως εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους περὶ τῆς δράσεως τῆς Ἐκκλησίας. Εἶνε ἀνυπολόγιστος ἡ ὠφέλεια, ἣν θὰ ἀρυσθῇ ἡ Ρωμ. ἡμῶν Ἐκκλησία ἔχουσα μεθ᾿ ἑαυτῆς τὰς μεγάλας ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας, αἵτινες διακρίνονται διὰ τὴν ἔμμονον αὐτῶν ἀφοσίωσιν πρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν καὶ τὴν εὐλογημένην αὐτοῦ Μητέρα, διὰ τὸν ζῆλον πρὸς διατήρησιν τῶν παραδόσεων τῶν Πατέρων, διὰ τὴν πίστιν αὐτῶν εἰς τὰ μυστήρια, ὡς ὄργανα τῆς χάριτος. Τὸ γεγονὸς ἐξ ἄλλου, ὅτι μόνον διὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ δὴ ἡνωμένου, διὰ τῶν ἀλαθήτων καὶ μακρὰν βλεπόντων διαδόχων τοῦ ἀποστόλου Πέτρου εἶνε δυνατὸν νὰ ἀναχαιτισθῇ τὸ ὁλονὲν ὀγκούμενον ἀντιθρησκευτικὸν ρεῦμα, ἀποτελεῖ ἕτερον λόγον πρὸς ὑποστήριξιν τῆς Ἑταιρείας. Ὁ ἐγγραφόμενος μέλος αὐτῆς βοηθεῖ εἰς τὴν πλήρωσιν, τῆς προσευχῆς τοῦ Σωτῆρος «ἵνα πάντες ἓν ὦσι», βοηθεῖ τὸν ἅγιον Πατέρα (τὸν Πάπαν) ὅπως ἐκπληρώσῃ τὸ σχέδιον τῆς ἐπιστροφῆς καὶ αὖθις τῶν κεχωρισμένων τούτων λαῶν ὑπὸ τὴν φιλόστοργον αὐτοῦ αἰγῖδα, καὶ ὑπηρετεῖ καλῶς τὸν Θεὸν καὶ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ χώραν». Οὕτως ἡ κίνησις, ἥτις ὁρμηθεῖσα ἐκ Ρώμης σκοπεῖ νὰ ἑνώσῃ τὰς πνευματικὰς καὶ ὑλικὰς δυνάμεις τοῦ παγκοσμίου Ρωμαιοκαθολικισμοῦ πρὸς νέαν καὶ ἀποτελεσματικωτέραν ἐπίθεσιν κατὰ τῆς ὀρθοδοξίας, ἔφθασε σήμερον μέχρι τῆς ἀπωτέρας ἐσχατιᾶς τῆς Ρωμαϊκῆς ἐπιρροῆς.

*
* *

Τὰ χρησιμοποιούμενα ὑπὸ τῆς νέας ταύτης Προπαγάνδας μέσα δὲν διαφέρουσιν ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἀνέκαθεν ὁ Παπισμὸς χρησιμοποιεῖ κατὰ τῆς Ἀνατολῆς. Ἡ ***φιλανθρωπία,*** ὡς μέσον πρὸς ἐξαγορὰν συνειδήσεων, μέσον ἀείποτε προσφιλὲς εἰς τὴν Ρωμ. Ἐκκλησίαν, ἀφοῦ μετὰ τῆς ὑλικῆς βοηθείας τοῦ πλησίον συνδέει καὶ τὴν ψυχικὴν σωτηρίαν τοῦ εὐεργετουμένου, ἀποτινάσσοντος τὴν ἰδίαν αἵρεσιν καὶ τὸ σχίσμα, προεξάρχει καὶ ἐν τῇ νέᾳ ταύτῃ κινήσει. Ὁσάκις γίνεται λόγος ἐν τῷ τύπῳ περὶ διαθέσεως μεγάλου ἢ μικροῦ ποσοῦ ὑπὸ τοῦ Βατικανοῦ ἢ ὑπὸ τῶν ἐξαρτη-

μάτων αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν θυμάτων ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς θεομηνίας, εἶνε βέβαιον ὅτι ἡ γενναιοδωρία αὕτη δὲν εἶνε τόσον ἀνιδιοτελής, ὅσον παρουσιάζεται, ἀλλ' ὅτι σκοπὸς αὐτῆς ἐγγύτερος ἢ ἀπώτερος εἶνε ἡ προπαγάνδα. Θὰ ἠδύνατό τις πολυαρίθμους νὰ προσαγάγῃ ἀποδείξεις περὶ τούτου, ἂν ἤθελεν ἐκ τοῦ πλησίον νὰ παρακολουθήσῃ τὰς φιλανθρωπικὰς αὐτὰς ἐκδηλώσεις τοῦ Παπισμοῦ ἐξ ἀρχῆς. Ἡμεῖς ἀρκούμεθα νὰ μνημονεύσωμέν τινας μόνον σχετιζομένας πρὸς τὴν ἀναζωογονηθεῖσαν προπαγανδικὴν κίνησιν.

Ἀπὸ ἱκανῶν ἐτῶν ἐν Παρισίοις ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ προπαγάνδα ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Mgr Chaptal εἰργάζετο κατὰ τὸ φαινόμενον μὲν πρὸς ἀνακούφισιν τῶν πολυαρίθμων αὐτόθι Ρώσων προσφύγων, πράγματι ὅμως πρὸς προσηλυτισμὸν αὐτῶν. Ὑπεστηρίζοντο φοιτηταὶ πρὸς συνέχισιν τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτῶν σπουδῶν, ἐχορηγοῦντο τροφή, ἐνδύματα, ὑποδήματα, ἐσώρρουχα εἰς πολλοὺς ἀπόρους Ρώσους, οἱ πάσχοντες ἐστέλλοντο εἰς τὰ Νοσοκομεῖα καὶ οἱ χρήζοντες θαλασσίου ἀέρος εἰς τὰς παραλίους ἐξοχὰς κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας. Ἀλλ' ἐνῷ ἱκανοὶ τῶν Ρώσων τούτων εὐγνωμόνως ἐξηγόραζον τὴν βοήθειαν ταύτην διὰ τῆς ἀπεμπολήσεως τῆς θρησκευτικῆς αὐτῶν συνειδήσεως, ἕτεροι ἐπετέθησαν διὰ τοῦ τύπου καταγγέλλοντες τὸν Mgr Chaptal καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ, ὅτι ἡ παρεχομένη εἰς τοὺς Ρώσους βοήθεια εἰς οὐδὲν ἄλλο ἀποβλέπει ἢ εἰς τὸν προσηλυτισμὸν τῶν Ρώσων ὀρθοδόξων. Ἕνεκα τῆς ἐξεγέρσεως ταύτης ὁ Mgr Chaptal ἠναγκάσθη νὰ ἀναστείλῃ πρὸς καιρὸν τὰς εὐεργετικὰς αὐτοῦ πρὸς τοὺς Ρώσους διαθέσεις καὶ ἐδήλωσε διὰ τῶν ὀργάνων αὐτοῦ, ὅτι τότε μόνον θὰ ἐπαναλάβῃ τὴν συνέχισιν τοῦ ἔργου αὐτοῦ, ὅταν ἡ ἐν Παρισίοις Ρωσικὴ παροικία διαμαρτυρηθῇ κατ' ἐκείνων, οἵτινες προσπαθοῦσι νὰ προφυλάξωσι τοὺς Ρώσους πρόσφυγας ἀπὸ τῆς Ρωμαϊκῆς προπαγάνδας. Ἐν Ἀθήναις ἡ Ρωμ. προπαγάνδα ἐξακολουθεῖ ὡσαύτως τὸ προπαγανδικὸν αὐτῆς ἔργον χάρις εἰς τὴν ἀνοχήν, τὴν ὁποίαν δεικνύει ἔναντι αὐτῶν ἡ Πολιτεία. Ἡ φιλανθρωπία ἐκεῖ προσέλαβε κατ' ἐξοχὴν τὴν μορφὴν τῶν ***Ὀρφανοτροφείων*** πρὸς περίθαλψιν καὶ ἀνατροφὴν τῶν τέκνων τῶν ἐξ Ἀνατολῆς ὀρθοδόξων προσφύγων. Λεπτομερὴς ὅμως παρακολούθησις τῶν Οὐνιτικῶν μεθόδων ὑπὸ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ἀπέδειξεν, ὅτι ἡ δῆθεν φιλανθρωπία οὐδὲν ἄλλο ἦτο ἢ τὸ σύνηθες μέσον προσηλυτισμοῦ τῶν ὀρθοδόξων Ἑλληνοπαίδων εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ρωμ. Ἐκκλησίας. Εἰς πολλὰς μεμαρτυρημένας περιπτώσεις, οἱ Προπαγανδισταὶ κατέπεισαν τοὺς ἀμαθεῖς καὶ ἐστερημένους τῶν πάντων γονεῖς, ὅπως ὑπογράψωσιν, ὅτι ἑκουσίως παρέδωκαν τὰ τέκνα αὐτῶν, ὅπως ἀνατραφῶσιν ἐν τῇ Ρωμαιοκαθολικῇ πίστει. Πολλῷ ἐντονωτέρα ἐμφανίζεται ἡ φιλανθρωπικὴ αὕτη δρᾶσις τῆς Ρωμ. Ἐκκλη-

σίας ἐν χώραις, ὅπου πλειονοψηφοῦσιν οἱ Ρωμαιοκαθολικοί, ὡς ἐν Πολωνίᾳ ἢ ὑπάρχουσι μεγάλαι μειονοψηφίαι καθολικαί, ὡς ἐν Γιουγοσλαυΐᾳ καὶ ἐν Ρουμανίᾳ. Ἔμμεσοι πληροφορίαι βεβαιοῦσιν ὡσαύτως, ὅτι ἡ Ρωμαϊκὴ προπαγάνδα μέγαν ἀναπτύσσει ζῆλον πρὸς ἀνακούφισιν καὶ τῶν ἐν Βουλγαρίᾳ προσφύγων.

Παρὰ τὴν φιλανθρωπίαν ὅμως ταύτην οἱ νεώτεροι Προπαγανδισταὶ τῆς Ρωμ. Ἐκκλησίας ἔκριναν συμφέρον νὰ ἐπωφεληθῶσι τοῦ διήκοντος σήμερον ἀνὰ τὴν Εὐρώπην πνεύματος· πρὸς συνεννόησιν καὶ ἕνωσιν. Παρακολουθήσαντες μετὰ προσοχῆς καὶ ἀνησυχίας τὰς ἀναπτυχθείσας φιλικὰς σχέσεις τῆς Ὀρθοδόξου καὶ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐν γένει τὸ πνεῦμα τῆς συνεννοήσεως, ὅπερ κρατεῖ παρὰ πάσαις ταῖς Ἐκκλησίαις, πλὴν τῆς Ρωμαϊκῆς, ἐνόμισαν, ὅτι ἦτο καιρὸς τὸν προσηλυτισμὸν αὐτῶν νὰ ἐπικαλύψωσι διὰ τοῦ προσχήματος: «***Ἕνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν***». Οὕτως οἱ Προπαγανδισταὶ τοῦ Louvain (Βέλγιον) κατὰ τὸν παρελθόντα Ὀκτώβριον ὠργάνωσαν τὴν ***ἑβδομάδα τῆς ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν***. Ὡς μέσα ἐχρησιμοποιήθησαν κατὰ πρῶτον διαλέξεις περὶ ἑνώσεως, τῶν ὁποίων σκοπὸς ἦτο νὰ ἐλαττωθῶσιν εἰς τὸ ἐλάχιστον σημεῖον αἱ ὑπάρχουσαι μεταξὺ τῆς Ὀρθοδόξου καὶ τῆς Ρωμ. Ἐκκλησίας διαφοραί, ἀφοῦ αὗται συμπίπτουσι πρὸς ἀλλήλας εἰς τὰ οὐσιώδη, ἔπειτα δὲ κοιναὶ προσευχαὶ καὶ τέλεσις τῆς θείας λειτουργίας τοῦ Ἰω. Χρυσοστόμου. Πρὸς τοῦτο μετεφράσθη ἡ θεία λειτουργία εἰς τὴν γαλλικήν, παρεισήχθη καταλλήλως τὸ μνημόσυνον τοῦ Πάπα καὶ ἐτηρήθη ἐξωτερικῶς ὁ ρυθμὸς τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μέχρι τῆς χρήσεως ὄχι μόνον ἐνζύμου ἄρτου, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν ἀμφίων. Οὐδεὶς βεβαίως θὰ πιστεύσῃ, ὅτι ἡ συγκατάβασις αὕτη πρὸς χρῆσιν τοῦ ἀνατολικοῦ ρυθμοῦ ἐγίνετο χάριν τῶν Βέλγων Ρωμαιοκαθολικῶν καὶ ὅτι δὲν ἀπέβλεπεν εἰς τὸν προσηλυτισμὸν τῶν πολυαρίθμων αὐτόθι Ρώσων προσφύγων. Ἐπ᾽ ἐσχάτων ἡ μέθοδος αὕτη εἰσήχθη καὶ ἐν Λονδίνῳ, ὅπου ὁ εἰς τὸν σλαβωνικὸν ρυθμὸν μεταστὰς Ἰησουΐτης Charles Bourgeois, Γάλλος, ἀνέλαβε τὴν τέλεσιν τῆς θείας λειτουργίας τοῦ Χρυσοστόμου ἐν ναοῖς Ρωμαιοκαθολικοῖς ἐν Σλαβωνικῇ γλώσσῃ καὶ κατὰ τὸν ἀνατολικὸν ρυθμόν. Ἡ Ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία ἐμμένουσα, ὡς γνωστόν, εἰς τὸν λατινικὸν ρυθμὸν ἐν ἁπάσαις ταῖς ἀνέκαθεν καθολικαῖς χώραις, πλὴν τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ Οὐνιτῶν, εἰς οὓς ἐπέτρεψε τὴν χρῆσιν τοῦ ρυθμοῦ τῆς Ἐκκλησίας, ἐξ ἧς προέρχονται, χρησιμοποιεῖ νῦν τὸν ἀνατολικὸν ρυθμὸν καὶ ἐν τῇ Δύσει δι᾽ ἰδίων δυτικῶν κατὰ τὸ πλεῖστον ὀργάνων.

Τὸ ***Σχολεῖον*** ὅμως καὶ ἡ ***ἐκπαίδευσις*** παραμένουσι καὶ νῦν τὰ ἀρχαῖα, ἀλλὰ δεδοκιμασμένα ὅπλα τῆς Ρωμαϊκῆς προπαγάνδας ὄχι μόνον διότι μᾶλλον εὐάλωτος εἶνε ἡ ἐστερημένη πείρας νεολαία, ἀλλὰ καὶ διότι

ἐξ αὐτῆς ἡ Ρωμ. Ἐκκλησία δύναται νὰ στρατολογήσῃ τοὺς μέλλοντας ἐργάτας τοῦ προσηλυτισμοῦ. Τὸ ἐν Ρώμῃ ἱδρυθὲν Κολλέγιον χάριν προπαρασκευῆς ἱεραποστόλων διὰ τὴν ὀρθόδοξον Ρωσίαν καὶ τὸ ἐν Λίλλῃ ἱεροσπουδαστήριον πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν λειτουργοῦν ἀποτελοῦσι τρόπον τινὰ τὴν πρωτοπορείαν. Ἔρχονται κατόπιν τὰ ὑπὸ τῶν διαφόρων ταγμάτων διευθυνόμενα Σχολεῖα κατωτέρας καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως, τὰ Ὀρφανοτροφεῖα, τὰ Νοσοκομεῖα, τὰ παντὸς εἴδους ἄσυλα, τὰ ὁποῖα ἐνισχύονται νῦν οἰκονομικῶς διὰ τῶν διοργανουμένων πανταχοῦ τοῦ Ρωμαιοκαθολικοῦ κόσμου συνδρομῶν. Ἡ πάσῃ δυνάμει ἐκπόρθησις τῆς ὀρθοδόξου Ρωσίας, ἰδοὺ ὁ ἄμεσος καὶ πρωτεύων τῆς ὅλης κινήσεως σκοπός. Χαρακτηριστικὰ λίαν ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης εἶνε ὅσα τελευταῖον ἀνεγράφησαν ἐν τῷ τύπῳ περὶ τῶν νέων σχεδίων τῆς Ρώμης πρὸς διοργάνωσιν Ρωμαιοκαθολικῶν Ἐπισκοπῶν ἐν Ρωσίᾳ.

Ὁ Ἰησουΐτης D'Herbigny, βαθὺς γνώστης τῶν ἐν Ρωσίᾳ ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, ἐσχάτως ἐπανακάμψας ἐκ Ρωσίας, ἐγένετο εἰσηγητὴς τῆς ἰδέας εἰς τὴν Ρώμην, τὴν ὁποίαν μετὰ χαρᾶς ἐχαιρέτισαν τὰ φύλλα τοῦ Βατικανοῦ, ἀφοῦ τόσον εὐρείας διανοίγει ἀπόψεις εἰς τὴν ὠργανωμένην προπαγανδικὴν ἐνέργειαν, τὴν ὁποίαν ἑτοιμάζονται νὰ ἐξαπολύσωσι κατὰ τῆς ὀρθοδόξου ἐκείνης Ρωσίας, ἥτις ἀπετέλει μέχρι τῆς χθὲς τὸ φόβητρον τῆς Παπικῆς Ρώμης.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

Λονδῖνον † Ο ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΣ

ΣΚΟΠΟΣ
ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΒΙΟΥ

Ὁ λογιώτατος τῶν φιλοσόφων Ἀριστοτέλης τὴν σύστασιν τῆς κοινωνίας καὶ τὰ διάφορα εἴδη τῶν πολιτειῶν πραγματευόμενος, θεωρεῖ τελειότατον καὶ ἀνώτατον ***σκοπὸν τοῦ βίου*** ἡμῶν οὐχὶ ἁπλῶς τὸ συζῆν, ὅπερ κοινὸν πρὸς τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῷα ἔχομεν, ἀλλὰ τὸ εὖ ζῆν, τὴν ἐνάρετον ζωήν, ἀναφωνῶν : «***Τέλος μὲν οὖν πόλεως τὸ εὖ ζῆν. Τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ ζῆν εὐδαιμόνως καὶ καλῶς. Τῶν καλῶν ἄρα πράξεων θετέον εἶναι τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν, ἀλλ' οὐ τοῦ συζῆν***» (Πολιτ. Γ´ ε´ 14.).

Φύσει δὲ ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη ἵνα ζῇ ***βίον κοινωνικὸν*** ὀχυρούμενος διὰ τοῦ λογικοῦ καὶ τῆς πολιτικῆς κοινωνίας. Καὶ μόνη ἡ σύμπραξις

μετὰ τῶν ὁμοίων του καὶ ἡ κοινωνικότης ἀσφαλίζει εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν ζωὴν καὶ τὴν εὐτυχίαν. Πλὴν δὲ τῆς ἀνάγκης καὶ τοῦ ὑλικοῦ συμφέροντος ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἰσχυρότατον κοινωνικὸν σύνδεσμον τὸ εὐγενὲς ***συναίσθημα τῆς πρὸς ἀλλήλους ἀγάπης***, τὸ ὁποῖον ἀναπτύσσεται καὶ ἐπεκτείνεται βαθμηδόν. Ἐγείρονται δ' ἐν ἡμῖν τὰ ἱερώτατα συναισθήματα τῆς ***δικαιοσύνης*** καὶ τῆς ***φιλανθρωπίας***, αἵτινες εἶναι αἱ κυριώταται ἀρεταὶ αἱ συνέχουσαι καὶ συγκρατοῦσαι τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν. Ἀλλὰ μόνη ἡ δικαιοσύνη, τὸ ἀπαιτητὸν τοῦτο καθῆκον, δὲν ἀρκεῖ νὰ θεραπεύσῃ τὴν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἀναπόφευκτον ἀνισότητα καὶ τὴν ἐκ ταύτης σχετικὴν ἀνικανότητα πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς λογικῆς καὶ ἠθικῆς αὐτῶν φύσεως. Ὀφείλομεν δὲ πρὸς τούτῳ νὰ βοηθῶμεν τὸν πλησίον εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ, ἐξασκοῦντες τὴν τελειοτάτην τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν, τὴν ***φιλανθρωπίαν***, τὴν ὁποίαν ***σύνδεσμον τῆς τελειότητος*** (Κολ. γ' 14) καλεῖ ὁ τῶν ἐθνῶν Ἀπόστολος.

Τὸ καθῆκον τῆς φιλανθρωπίας δὲν εἶναι ἀπαιτητὸν καὶ δὲν ἐπιβάλλεται ὑπὸ τῆς πολιτείας. Ὁ ἰατρὸς βεβαίως καὶ ὁ νοσοκόμος εἶναι ἠναγκασμένοι νὰ ἐκθέτωσι τὴν ζωήν των εἰς κίνδυνον πρὸς θεραπείαν καὶ περίθαλψιν τῶν ἄλλων, ἐπίσης δὲ καὶ οἱ πυροσβέσται, ἵνα διασῴζωσι τοὺς ὑπὸ πυρκαϊᾶς ἀπειλουμένους. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι καθῆκον τοῦ ἐπαγγέλματος. Ὅταν δέ τις ρίπτηται εἰς τὴν θάλασσαν αὐθορμήτως, ἵνα διασώσῃ παιδίον ἄγνωστον πεσόν, ὅταν σταματᾷ κινδυνεύων αὐτὸς ἵππον ἀφηνιάσαντα, ὅταν ἀφοπλίζῃ τὴν χεῖρα τοῦ δολοφονοῦντος, ὅταν περιποιῆται μέχρι τελευταίας πνοῆς χολεριῶντα, ὅταν γενναίως ὑπὲρ πίστεως ἀγωνίζηται, τοῦτο εἶναι ***φιλανθρωπία*** καὶ ***ἀφοσίωσις***. Ὁ φιλάνθρωπος, ὁ θυσιάζων ἑαυτὸν ὑπὲρ τῶν ἄλλων, ἀπολαύει ἐσωτερικῆς τινος εὐχαριστήσεως, διότι ἄνευ καταναγκασμοῦ ἐξεπλήρωσεν ἔργον δύσκολον, ἐφάνη ὠφέλιμος εἰς οἰκογένειάν τινα, εἰς τὴν κοινωνίαν, εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Ὄντως λίαν ἐπίπονος θὰ ἦτο ὁ ἀνθρώπινος βίος, ἂν μὴ ὑπῆρχεν ἡ ἐξαίρετος αὕτη δύναμις τῆς φιλανθρωπίας, ἡ ὁποία, ὡς τὸ κυκλοφοροῦν αἷμα, πανταχοῦ φέρει τὴν ζωὴν ἀπὸ τῆς καρδίας εἰς τὰ διάφορα τῆς κοινωνίας μέλη. Ἡ κοινωνία εἶναι τὸ κοινὸν ἁπάντων ἄσυλον, ἐν τῷ ὁποίῳ ἡ φιλανθρωπία ὡς πῦρ ἱερὸν καίει νυκτός τε καὶ ἡμέρας, ὅπως φωτίσῃ καὶ θερμάνῃ τὰ ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνηγμένα τέκνα μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας. Αὐτὸς δὲ ὁ πάνσοφος δάκτυλος τοῦ Δημιουργοῦ ἐπὶ τῆς πλακὸς τῆς καρδίας μας ἐνεχάραξε τὸ συναίσθημα τῆς φιλανθρωπίας, ἵνα ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ πλησίον, τὸν ὁποῖον ἔπλασε κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν, φανερώσωμεν τὸν πρὸς αὐτὸν σεβασμόν.

Καὶ ἂν παροδικὸν ἔτι βλέμμα ρίψωμεν εἰς χρόνους προγενεστέρους, παρατηροῦμεν εὐχαρίστως ὅτι, ὄχι μόνον ὑπὸ τῶν ποιητῶν καὶ

τῶν πεζογράφων εἰς τοὺς παλαιοὺς Ἕλληνας συνιστᾶτο ἡ φιλανθρωπία, ἀλλὰ καὶ **θεσμοὶ φιλανθρωπικοὶ** ἀξιεπαίνως ἴσχυον πρὸς ὑποστήριξιν δεινοπαθούντων μελῶν τῆς πολιτείας. Τὸ δὲ **ἔθιμον τῆς φιλοξενίας** ἐλογίζετο **θεσμὸς ἱερὸς** καὶ ὁ ξένος ἀδελφικὴν ἀγάπην ἐνέπνεεν. Ὁ Ἰσοκράτης, ἐπαινῶν τὴν Ἀθηναϊκὴν πολιτείαν, ἀναφέρει ὅτι οἱ πένητες δὲν ἐφθόνουν τοὺς πλουσίους, οἵτινες θεωροῦντες ἰδίαν αἰσχύνην τὴν τῶν πολιτῶν ἀπορίαν, ἐπεβοήθουν ποικιλοτρόπως τοὺς ἐνδεεῖς καὶ ἰδίαις δαπάναις διωργάνωνον εἰς τακτὰς ἡμέρας **δημόσια δεῖπνα.** Οἱ δὲ ἄποροι ἀσθενοῦντες ἐθεραπεύοντο δωρεὰν ὑπὸ τῶν **δημοσίων ἰατρῶν·** καὶ οἱ **ἀνάπηροι τεχνῖται** ἐλάμβανον πρὸς συντήρησίν των παρὰ τοῦ δημοσίου ταμείου ἕνα ἢ δύο καθ' ἑκάστην ὀβολούς, ὁσάκις ἐπιστοποιεῖτο ὅτι εἶχον περιουσίαν κατωτέραν τῶν τριακοσίων δραχμῶν. Ἐπίσης ἀναφέρονται πλεῖσται καὶ μέγισται **ἐπιδόσεις** καὶ **λειτουργίαι,** τὰς ὁποίας ἕκαστος εὔπορῶν πολίτης ὑπὲρ τῆς πατρίδος ὑπεχρεοῦτο ν' ἀναλαμβάνῃ. Τοιαῦται δὲ **γενναιοδωρίαι** καὶ εἰς ἄλλας πόλεις συνειθίζοντο. Ὁ δὲ Ἀριστοτέλης «**ὀνειδιζόμενός ποτε ὅτι πονηρῷ ἀνθρώπῳ ἐλεημοσύνην ἔδωκεν, οὐ τὸν τρόπον,** εἶπεν, **ἀλλὰ τὸν ἄνθρωπον ἠλέησα**». Καὶ ὁ Φωκίων διηρμήνευσε γνήσιον ἀττικὸν φρόνημα, λέγων: «**οὔτε ἐξ ἱεροῦ βωμὸν οὔτε ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἀφαιρετέον τὸν ἔλεον**». Καθότι μόνοι οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον ἐν τῇ ἀγορᾷ «**ἐλέου βωμόν, ᾧ μόνοι τιμὰς Ἑλλήνων ἔνεμον**».

Καὶ ἐθεωρεῖτο μὲν καὶ παρὰ τοῖς Ἰσραηλίταις ἡ ἐλεημοσύνη ὡς καθαρίζουσα τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας, ἀλλ' ὅμως ἡ γενικὴ φιλανθρωπία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἦτο λίαν περιωρισμένη. Ὁ μὴ Ἰουδαῖος τὸ γένος καὶ τὴν θρησκείαν ἐλογίζετο ἐχθρός. Ἀλλ' ἡ ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ δωροφορηθεῖσα συμβουλή: «**Ἀγαπᾶτε ἀλλήλους**», ἦτο **καινὴ ἐντολὴ** ἐπιβάλλουσα τὴν πρὸς τὸν πλησίον καθαρὰν καὶ ἄδολον ἀγάπην. Ἡ χριστιανικὴ δὲ αὕτη φιλανθρωπία καλεῖται ὁ **ἀμάραντος στέφανος τῆς ἀθανασίας** καὶ ἡ **πηγὴ τῆς αἰωνίου μακαριότητος.** Διὰ τοῦτο καὶ ὁ θεῖος ἀπόστολος (Α΄ Κορ. γ΄ 1-3) θεωρεῖ τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ χαρίσματα πάντα ἀνωφελῆ καὶ μάταια ἄνευ τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης. Πράγματι δὲ ὁ ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ ἀγαπῶν μακροθυμεῖ πρὸς φίλους καὶ ἐχθρούς· ἐλεεῖ, συλλυπεῖται, εὐσπλαγχνίζεται τοὺς ἐνδεεῖς, τοὺς ἀσθενεῖς, τοὺς κλαίοντας καὶ τοὺς ἀδικουμένους· δὲν φθονεῖ, δὲν ἐπιβουλεύεται τὰ τῶν ἄλλων ἀγαθά· δὲν παροξύνεται κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του· δὲν χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, ὡς καὶ ὁ οὐρανοβάμων Παῦλος ἀναφωνεῖ (Α΄ Κορ. ιγ΄ 4-7): «**Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται· ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ· ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται, οὐ φυσιοῦται, οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογίζεται τὸ κακόν, οὐ χαίρει**

ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ· πάντα στέγει πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει· ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει».

Κατὰ ταῦτα, ἐνῷ ἡ δικαιοσύνη παραγγέλλει τὸν σεβασμὸν πρὸς τὰ δικαιώματα τοῦ πλησίον, ἡ φιλανθρωπία ***ἐπιβάλλει*** εἰς ἡμᾶς νὰ ἐπεκτείνωμεν τὸν κύκλον τῆς ἀληθείας, νὰ συντελῶμεν εἴτε ἀμέσως εἴτε ἐμμέσως πρὸς προαγωγὴν τῆς παιδεύσεως καὶ πρὸς εὐημερίαν τοῦ πλησίον· διότι τί χρησιμεύει ὁ πλοῦτος, ὅταν διὰ πολλῶν κόπων καὶ μόχθων παλαίῃ ὁ ἐγκαταλελειμμένος ὀρφανὸς καὶ ἀναξιοπαθῇ τὸ γένος καὶ ἡ πολιτεία; Ἡ κακὴ τοῦ πλούτου χρῆσις καὶ ἡ παράλογος αὐτοῦ ἀγάπη γίνεται αἰτία νὰ διαβάλληται οὗτος ὡς ὑπηρέτης τῆς κακίας μᾶλλον ἢ τῆς καλοκαγαθίας καὶ ὡς παραίτιος παντὸς δόλου καὶ φθόνου καὶ φόνου καὶ κακουργήματος, ἐκ τῶν ὁποίων προέρχεται ὁ τέλειος ὄλεθρος τῶν πολιτειῶν. Τοὐναντίον μόνος ἄξιος εὐλογίας εἶναι ὁ ***εὐεργετικὸς καὶ ἐνάρετος πλούσιος,*** ὁ εὐχαρίστως δαπανῶν πρὸς βοήθειαν τοῦ τε σώματος καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ πλησίον καὶ ***πρὸς περίθαλψιν ἐν γένει καὶ παρηγορίαν τῆς πασχούσης καὶ ταλαιπώρου ἀνθρωπότητος. «Δειξάτω μοί τις πτωχεύσαντά τινα»***, ἔγραφε καὶ ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουλιανός, ***ἐφ᾽ οἷς ἐσκόρπισε τὸν πλοῦτον αὐτοῦ εἰς ἐλεημοσύνας· οὐδεὶς γ᾽ ἂν εἴη... Δῶμεν οὖν τοῖς πᾶσιν ἀφθόνως κατὰ τὸ μέτρον τῆς χρείας ἑκάστῳ, μηδένα ἀποστρεφόμενοι κἂν ἐχθρὸς ᾖ ὗτος· οὐ γὰρ τὸν τρόπον, τὸν δ᾽ ἄνθρωπον ἐλεοῦντες τυγχάνομεν».*** Τοῦ δὲ εὐεργετικοῦ ἀνδρὸς τὸ ὄνομα μετὰ χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως καὶ εὐγνωμοσύνης ἐνδομύχου θάλλον μνημονεύεται ἐς ἀεί.

Παρ᾽ ἡμῖν δ᾽ εὐτυχῶς μετὰ τὴν ἵδρυσιν τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῶν ἐξωτερικῶν διωγμῶν ᾠκοδομήθη ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας ***Βασιλείου τοῦ Μεγάλου*** Νοσοκομεῖον ἡ ***Βασιλειάς,*** περὶ τῆς ὁποίας ὁ θεολόγος Γρηγόριος λέγει : ***«Μικρὸν ἀπὸ τῆς πόλεως πρόελθε καὶ θέασαι τὴν καινὴν πόλιν, τὸ τῆς εὐσεβείας ταμιεῖον, ἐν ᾧ νόσος φιλοσοφεῖται καὶ συμφορὰ μακαρίζεται καὶ τὸ συμπαθὲς δοκιμάζεται».*** Καθιδρύματα δὲ τοιαῦτα μέγιστα τῆς συμπαθοῦς μερίμνης ὑπὲρ τῶν πτωχῶν καὶ τῶν πασχόντων ἐκόσμουν ἀνέκαθεν παρ᾽ ἡμῖν καὶ ἄλλας μὲν πόλεις, μάλιστα δὲ τὸ Βυζάντιον, ὁποῖα ἦσαν τὸ τοῦ ***Σαμψὼν*** φιλανθρωπικὸν κατάστημα, τὸ τοῦ ***Εὐβούλου*** νοσοκομεῖον, τὸ τοῦ ***Ἰωάννου Ἐλεήμονος,*** τὸ τῶν ἀσθενῶν μέγα ***ἐνδιαίτημα*** τοῦ αὐτοκράτορος ***Θεοφίλου,*** τὸ κατ᾽ ἐξοχὴν ***Ὀρφανοτροφεῖον*** λεγόμενον τοῦ ***Ζωτικοῦ,*** ὅπερ μεγαλοπρεπέστερον καὶ φιλανθρωπότερον διεσκευάσθη ὑπὸ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ καὶ πλεῖστα ἕτερα ***βρεφοκομεῖα*** καὶ ***γηροκομεῖα*** καὶ ***μετανοίας οἶκοι.*** Καὶ ἐνταῦθα τρανῶς ἐπιμαρτυρεῖται ὅτι οὐ μόνον αἱ βυζαντιακαὶ σχολαὶ ἦσαν ἀρχαιότεραι τῶν

τῆς Δύσεως, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς πρὸς τοὺς πάσχοντας συμπαθείας **πολλῷ ἀνώτερα καὶ πλειότερα** τῶν ἐν τῇ Δύσει παρ' ἡμῖν κατὰ τὸν Μεσαίωνα διεπράχθησαν καὶ ὅτι τὰ νοσοκομεῖα καὶ τὰ ὀρφανοτροφεῖα τῶν Φράγκων εἶναι πολλῷ μεταγενέστερα τῶν τοιούτων ἡμετέρων εὐαγῶν καταστημάτων.

'Αλλὰ καὶ κατὰ τοὺς κάτω χρόνους προνοίᾳ τῆς Μητρὸς 'Εκκλησίας ἡ **μέριμνα** τῶν κατ' ἐνορίας πτωχῶν καὶ γυμνητευόντων ἦτο ἀνατεθειμένη εἰς τοὺς ἐνοριακοὺς ναούς· καὶ κατὰ μικρὸν προῆλθεν ἡ σύστασις καὶ διοίκησις τῶν παρ' ἡμῖν καταρτισθέντων τριῶν Νοσοκομείων ἐν τῷ **Γαλατᾷ,** τῷ **Ταξιμίῳ** καὶ τῇ **Ζωοδόχῳ Πηγῇ** καὶ ἡ ἐπιμέλεια τῶν ἐν φυλακαῖς Χριστιανῶν. 'Ενεφοροῦντο λοιπὸν θερμῆς εὐσεβείας καὶ εἰλικρινοῦς καὶ ἀδόλου φιλανθρωπίας πάντες οἱ ἀνωτέρω **εὐεργέται** καὶ **προστάται,** οἵτινες ἔσπειρον ἀφειδῶς πανταχοῦ καὶ πάντοτε τὰς εὐεργεσίας, ἀναδειχθέντες ἀρωγοὶ τῶν πτωχῶν, τῶν ἀσθενῶν καὶ τῶν ὀρφανῶν καὶ ἐκτελεσταὶ γνήσιοι τῆς πρὸς τὴν πάσχουσαν ἀνθρωπότητα διαθήκης τοῦ Θεοῦ. Πάμπολλα δὲ τῆς εὐποιΐας, φιλομουσίας καὶ φιλογενείας τρόπαια οὗτοι ἔστησαν ἐν τῇ εὐγνωμονούσῃ τῶν εὐεργετηθέντων καρδίᾳ καὶ ἐμπράκτως κηρύττουσιν ὅτι ἡ **ὀρθὴ τοῦ πλούτου χρῆσις** καθίσταται μέγιστον ὄργανον τῆς ὑλικῆς καὶ ἠθικῆς τῶν πολιτειῶν προόδου. Καὶ διὰ τοῦ πλούτου, ὅστις, κατὰ τὸν ὑψιπέτην ἀοιδὸν Πίνδαρον ('Ολ. β' 53) **«ἀρεταῖς δεδαιδαλμένος ἐστὶν ἀστὴρ ἀρίζηλος καὶ ἐτυμώτατον ἀνδρὶ φέγγος»** γίνονται πάντα τὰ καλὰ καὶ λαμπρὰ καὶ χαρίεντα, τὰ καθιστῶντα τὸν βίον τῶν θνητῶν εὐάρεστον καὶ ὄντως ἀνθρώπινον.

'Επειδὴ δὲ ἡ προσφερομένη εὐεργεσία κρίνεται κατὰ τὴν εὐπορίαν τοῦ προσφέροντος, τὸ δὲ λεπτὸν τῆς χήρας εἶναι πολλάκις ἀνώτερον τῆς προσφορᾶς τοῦ πολυταλάντου ἀνδρός, **μεγίστης σημασίας** καὶ **σπουδαιότητος** εἶναι παρ' ἡμῖν πᾶσα τοῦ εὐσεβοῦς καὶ φιλοπάτριδος λαοῦ ἡ **συνδρομή,** εἰς τὴν ὁποίαν ὀφείλομεν πάντων σχεδὸν τῶν εὐαγῶν ἡμῶν καθιδρυμάτων τὴν ἵδρυσιν καὶ ἀξιοπρεπῆ συντήρησιν. Οὕτω δὲ τοῦ εὐεργετικοῦ ἀνδρὸς τὸ ὄνομα μετὰ χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως καὶ εὐγνωμοσύνης θάλλον μνημονεύεται εἰς γενεὰς γενεῶν. 'Αλλ' ἐὰν ἐν τῇ ἀκριβεῖ ἐκπληρώσει τῶν ἡμετέρων καθηκόντων ἀπαντῶσιν ἐμπόδια καὶ δυσκολίαι, δὲν πρέπει ν' ἀποδειλιῶμεν πρὸς τοὺς κόπους καὶ τὰς δυσχερείας, καὶ βαρυθυμοῦντες λόγους πικροὺς ἐκ τῶν χειλέων ἡμῶν νὰ ἐκβάλλωμεν. Μέγας γενόμενος ὁ **Μωϋσῆς** καὶ ὁδηγούμενος ὑπὸ τῆς πίστεως ἠρνήθη νὰ ὀνομάζηται υἱὸς τῆς θυγατρὸς Φαραώ, προὐτίμησε δὲ νὰ συμπάσχῃ καὶ νὰ συνδιαταλαιπωρῆται μετὰ τῶν 'Ισραηλιτῶν, διότι προέβλεπε τὴν μεγίστην ἀνταμοιβὴν καὶ τὸν πολὺν μακαρισμὸν τῶν ὀνειδιζομένων, τῶν

θλιβομένων καὶ τῶν καταδιωκομένων (Παύλ. Ἑβρ. ια΄, 25-27). Πρότυπον δὲ πάσης ἀρετῆς ὢν ὁ φιλόσοφος ***Σωκράτης, ὁ μέγας*** οὗτος τῆς ***ἀληθείας διδάσκαλος***, πρῶτος ἐτόλμησε δημοσίᾳ νὰ κηρύξῃ τὴν ἑνότητα τοῦ θείου, τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς καὶ τὴν ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ ἀνταμοιβήν, ἀλλ᾽ ἀδίκως ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ καταδικασθεὶς προὐτίμησε νὰ θανατωθῇ ἢ νὰ ἀπειθήσῃ εἰς τοὺς νόμους τῆς πατρίδος, τῆς ὁποίας «***οὐδὲν τιμιώτερον καὶ σεμνότερον καὶ ἁγιώτερον***» καὶ ὡς ***μάρτυς*** πιὼν τὸ κώνειον ἄνευ πάσης ταραχῆς εἰς συνάντησιν τῶν θείων νόμων μετέβαινεν. Τὴν τέχνην δὲ τῆς ἀρετῆς ἐξήσκησεν ἐπίσης ὁ περικλεὴς ***σοφὸς*** καὶ ἀκραιφνὴς πολίτης, ὁ υἱὸς βαφέως τινὸς τῆς Βοστώνης ***Φραγκλῖνος,*** ὅστις ἵδρυσε τὰ ἐν Ἀμερικῇ πρῶτα χαρτοποιεῖα, ἀνεκάλυψε τὴν ταὐτότητα τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος καὶ τοῦ κεραυνοῦ, ἀνεδείχθη μετὰ τοῦ Οὐασιγκτῶνος ***εὐεργέτης*** τῆς πατρίδος αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τέλους ἀφοῦ ἐπὶ ὀγδοήκοντα καὶ τέσσαρα ἔτη διῆλθεν ***εὐεργετῶν*** ἀπέθανεν ἑλκύσας πρὸς ἑαυτὸν τὸ σέβας τῶν δύο κόσμων.

Πρὸς τοιαῦτα ἀποβλέποντες ***πρότυπα*** δυνάμεθα νὰ τύχωμεν τῆς ποθητῆς ***ἠθικῆς τελειότητος*** καὶ τῆς σταθερᾶς κατ᾽ ἄνθρωπον ***εὐδαιμονίας,*** ἥτις εἶναι «***θαυμαστὴ συζυγία ζωῆς τελείας κατ᾽ ἀρετὴν τελείαν***». Καὶ οὕτω διὰ τῆς ἀφωσιωμένης ἐκπληρώσεως τῆς ***μεγάλης ἐντολῆς τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης***, ἥτις ἐκδηλοῦται διὰ τῶν δύο κυριωτάτων ἀρετῶν, τῆς ***δικαιοσύνης*** καὶ τῆς ***φιλανθρωπίας,*** αἵτινες συγκρατοῦσι τὴν ἀνθρωπίνην κοινωνίαν, ἐν ἑνὶ λόγῳ διὰ τοῦ ἐναρέτου βίου, ὅστις εἶναι ἐν ταὐτῷ καὶ ὁ ***ἄριστος*** καὶ ὁ ***ἥδιστος,*** ἐπιτυγχάνεται ὁ ***τελικὸς σκοπὸς τοῦ κοινωνικοῦ βίου.***

ΔΡ ΧΡ. Γ. ΠΑΝΤΑΖΙΔΗΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΗΘΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Φύσει μὲν οὐδὲν τῶν ἀνθρωπίνων βέβαιον, οὐδ᾽ ὁμαλόν, οὐδ᾽ αὔταρκες, ἀλλὰ κύκλος τις τῶν ἡμετέρων περιτρέχει πραγμάτων, ἄλλοτε ἄλλως, ἐπὶ μιᾶς ἡμέρας πολλάκις, ἔστιν ὅτε καὶ ὥρας, φέρων μεταβολάς.

(Γρηγόριος ὁ Θεολόγος)

ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟΝ—ΝΕΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

Ἐκ τῆς ἤδη πρὸ πολλοῦ γενομένης προσχωρήσεως τῶν ὀρθοδόξων κρατῶν εἰς τὸ νέον ἡμερολόγιον, τὸ Ἑορτολόγιον παραμεῖναν ἄθικτον παρουσίασε καὶ ἐπέφερεν ἀρκετὴν δυσκολίαν ἐν τῷ βίῳ τῆς Ἐκκλησίας, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἁρμονία τοῦ ὀρθοδόξου πρὸς ἑαυτόν, ὡς πολίτην καὶ χριστιανόν, σοβαρῶς νὰ διαταραχθῇ καὶ ὁ ἐπιδιωκόμενος σκοπὸς τῆς παγχριστιανικῆς ἑνότητος, τοὐλάχιστον ἐν τῷ ταὐτοχρόνῳ ἑορτασμῷ τῆς Γεννήσεως καὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, νὰ ἐξακολουθῇ παραμένων ἀνικανοποίητος. Τοὺς λόγους τούτους καὶ ἄλλους τινὰς πρακτικωτέρους προβάλλουσα ἡ Ἐκκλησία Κωνστ πόλεως ἀπέναντι τῶν ἄλλων ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν διὰ τῆς ἀπευθυνθείσης πρὸς αὐτὰς (γ´ Φεβρουρίου α͵ϡκγ´) ἐπισήμου Πατριαρχικῆς προσκλήσεως πρὸς ἀπὸ κοινοῦ μελέτην καὶ λύσιν τοῦ ἡμερολογιακοῦ ζητήματος, αὐτοὺς τούτους ἔβλεπεν ἐξακολουθοῦντας νὰ ἰσχύωσι καὶ μετὰ τὴν ἀπάντησιν τῶν Ἐκκλησιῶν εἰς τὰ ψηφίσματα τοῦ Πανορθοδόξου Συνεδρίου, περὶ ὧν ὁ λόγος ἐν τῷ προηγουμένῳ τεύχει. Διὰ τοῦτο δεόντως ἀναμετρήσασα τὴν ἐκ τῆς παρατάσεως τῆς ὑφισταμένης ἀνωμαλίας προσγινομένην πολλὴν τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἐκκλησιαστικὴν ζημίαν ἐμελέτα διαρκῶς τὰ κατὰ τὸ ζήτημα, ἔστω καὶ ὑπὸ τύπον μερικῆς ἐπιλύσεως αὐτοῦ, *διὰ τῆς προσαρμογῆς τ. ἔ. ἐπὶ τοῦ παρόντος τοῦ ἑορτολογίου εἰς τὸ νέον ἡμερολόγιον, τοῦ Πασχαλίου μένοντος ἀθίκτου μέχρι διευθετήσεως καὶ τούτου ἀργότερον.* Καὶ ἀπὸ τῆς μελέτης καὶ σκέψεως ἐπ' αὐτὰ τὰ πράγματα ἀργότερον χωροῦσα, ἐν ἐκτιμήσει δὲ πάντοτε βαθείᾳ τῶν ὑπὲρ καὶ κατὰ τῆς ἐν λόγῳ μερικῆς ἡμερολογιακῆς μεταβολῆς λόγων, ὡς καὶ τῶν ἤδη γνωστῶν αὐτῇ εὐνοϊκῶν ἀπόψεων τῶν Ἐκκλησιῶν Κύπρου, Ρουμανίας, Σερβίας καὶ Ἑλλάδος — τῆς τελευταίας μάλιστα καὶ ὡρισμένην διατυπωσάσης παρομοίαν λύσιν διὰ τῆς ἀπὸ 21/3 Ἰανουαρ. 1924 καὶ ἀριθμ. 70 ἐπιστολῆς τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Χρυσοστόμου — ἀπεφάσισε συνοδικῶς (τῇ 24 Ἰανουαρίου 1924) ὅπως προτείνῃ ταῖς ἀδελφαῖς ὀρθ. Ἐκκλησίαις «τὴν ἀφομοίωσιν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καὶ πολιτικοῦ ἡμερολογίου, προστιθεμένων 13 ἡμερῶν εἰς τὴν 10ην τοῦ προσεχοῦς Μαρτίου, μετὰ τῆς προσεπιδηλώσεως ὅτι τὸ Πασχάλιον παραμένει ἄθικτον καὶ ἑπομένως ὅτι τὸ προσεχὲς Πάσχα ἑορτασθήσεται συμφώνως πρὸς τὸ μέχρι τοῦδε καθεστώς, ἐκφραζομένης ἅμα τῆς ἐλπίδος, ὅτι αἱ Αὐτοκέφαλοι Ἐκκλησίαι θέλουσι συνταχθῇ πρὸς τὴν τοιαύτην μερικὴν ἡμερολογιακὴν διαρρύθμισιν, διαβιβάζουσαι τὴν ἀπάντησιν αὐτῶν τηλεγραφικῶς διὰ τὰ περαιτέρω».

Τὴν ὡς ἄνω συνοδικὴν πρότασιν ὁ ἀοίδιμος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης

Γρηγόριος ὁ Ζ′ ἀνεκοινώσατο τηλεγραφικῶς μὲν εἴς τινας, διὰ γραμμάτων δὲ εἰς τὰς λοιπὰς Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας.

*
* *

Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας. Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Φώτιος τηλεγραφικῶς (28 Ἰανουαρίου ἰ. ἔ.), ἀνεκοινώσατο ὅτι ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐμμένει εἰς τὰ προδεδογμένα ἐν προτέραις συνεδριάσεσιν αὐτῆς ἀποκρούουσα πᾶσαν προσθήκην καὶ μεταρρύθμισιν ἡμερολογιακὴν πρὸ τῆς συγκλήσεως τῆς μόνης ἁρμοδίας συζητῆσαι τοῦτο Οἰκουμ. Συνόδου, τῆς ὁποίας καὶ προέτεινε ταχίστην τὴν σύγκλησιν.

Ἐκκλησία Ἀντιοχείας. Ὁ Μακαρ. Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Γρηγόριος τηλεγραφικῶς (1 Φεβρουαρίου ἰ. ἔ.) ἀπήντησεν, ὅτι ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐμμένει εἰς τὰς κοινοποιηθείσας ἐν καιρῷ ἀποφάσεις αὐτῆς.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων. Ὁ Μακαρ. Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. Δαμιανὸς τηλεγραφικῶς (29 Ἰανουρ. ἰ. ἔ.) ἀνεκοινώσατο ὅτι ἡ Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων ἀδυνατεῖ ὅλως ἵνα ἀποδεχθῇ ἀφομοίωσιν ἐκκλησιαστικοῦ καὶ πολιτικου ἡμερολογίου, καθότι τίθησιν αὐτὴν ἐν λίαν μειονεκτικῇ θέσει ἔναντι Λατίνων ἐν Παναγίοις προσκυνήμασιν καὶ ὅτι κατὰ τὰς ἑορτὰς Χριστουγέννων, Πάσχα καὶ Ἀναλήψεως τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἡμερολόγιον, σῶζον θέσιν αὐτῆς ἐν Προσκυνήμασι, διατηρηθήσεται ἀμετάβλητον.

Ἐκκλησία Κύπρου. Ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Κύριλλος τηλεγραφικῶς (27 Φεβρ, ἰ. ἔ.) ἐπληροφόρει, ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, ποθοῦσα κανονικὴν ταχίστην διευθέτησιν πανορθοδόξων ζητημάτων, ἐν οἷς καὶ τοῦ ἡμερολογίου, εὐλαβῶς εἰσηγεῖται σύγκλησιν Πανορθοδόξου Συνόδου ἐν Ἱερουσαλήμ, τῇ Κυριακῇ τῆς Πεντηκοστῆς ἰδίου ἔτους, προλαμβανομένου οὕτω διχασμοῦ ἐκκλησιῶν καὶ ὀρθοδόξου ποιμνίου ἐκ μονομεροῦς ἡμερολογιακῆς μεταβολῆς, παρακαλοῦσα ἅμα ἀναστολὴν σχεδιαζομένης ἀμέσου μεταβολῆς.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος Ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομος τηλεγραφικῶς (15 Φεβρ. ἰ. ἔτ.) ἀνεκοινώσατο ἀπόφασιν συνοδικὴν περὶ ἐνάρξεως ἐφαρμογῆς τοῦ νέου ἡμερολογίου ἀπὸ τῆς 10ης Μαρτίου ἑορτασθησομένης ὡς 23ης.

Αἱ ἀπαντήσεις τῶν Ἐκκλησιῶν ***Σερβίας*** καὶ ***Ρουμανίας*** καθυστερήσασαι ἐλήφθησαν ἀργότερον. Ἦτο ὅμως γνωστὴ ἐκ προηγουμένων γραμμάτων ἡ ἄποψις αὐτῶν, ὡς ἦτο ἐπίσης γνωστὴ καὶ ἡ ἄποψις τῶν ἐν ***Ρωσίᾳ*** ἐκκλησιαστικῶν μερίδων.

*
* *

Ἡ Ἐκκλησία Κων/πόλεως τοὺς ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς λόγους ἅπαξ

ἔτι βαθέως ἀναλύσασα καὶ καλῶς μελετήσασα εὗρεν ἀσύμφορον πᾶσαν περαιτέρω ἀναβολὴν πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς ὡς ἄνω προτάσεως αὐτῆς, διὸ καὶ κατὰ τὴν συνοδικὴν συνεδρίαν τῆς 23 Φεβρ. 1924 ἀπεφασίσθη ὁμοφώνως ἡ προσαρμογὴ τοῦ ἑορτολογίου πρὸς τὸ νέον ἡμερολόγιον ἀπὸ τῆς 10 Μαρτίου 1924, λογιζομένης 23 ἰ. μηνός, τοῦ Πάσχα μετὰ τῶν ἐξ αὐτοῦ κινητῶν ἑορτῶν μένοντος τό γε νῦν ἀθίκτου, ἡ ἀπόφασις δὲ αὕτη ἐκοινοποιήθη πρὸς πάσας τὰς Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας.

Τὸ πρὸς τὸν Μακαρ. Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας γράμμα τοῦ ἀοιδίμου Γρηγορίου τοῦ Ζ΄ ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἀριθμ. πρωτ. 706

Μακαριώτατε κλπ.

Ἐκ τῆς παρ' ἡμῖν τε δυσχερείας καὶ ἐκ τῶν λαμβανομένων καὶ ἄλλοθεν εἰδήσεων τὴν ὁσημέραι αὔξουσαν καθορῶντες ἀνωμαλίαν καὶ σύγχυσιν, τὴν προκύπτουσαν ἐκ τῆς μὴ προσαρμογῆς εἰσέτι καὶ εἰς τὸ ἑορτολόγιον τοῦ ἀποδεκτοῦ γενομένου καὶ ἐν χρήσει ἤδη ἐν πᾶσι τοῖς ὀρθοδόξοις κράτεσιν ὑπάρχοντος νέου ἡμερολογίου, διασκεψάμεθα μετὰ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ἀνάγκην πλέον, ἐξ ὅσων καὶ ἡ ἀδελφὴ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἄρτι ἔγραψεν ἡμῖν, βλέποντες ταχίστης ἐν τούτῳ ἐνεργείας, προέβημεν προτεῖναι ταῖς ἀδελφαῖς Ἐκκλησίαις, ὅπως τό γε νῦν γένηται ἀποδεκτὴ ἀπὸ κοινοῦ μέση τις λύσις τοῦ ἡμερολογιακοῦ ζητήματος, διὰ τῆς ἐφαρμογῆς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς 10ης τοῦ προσεχοῦς μηνὸς Μαρτίου τοῦ νέου ἡμερολογίου διὰ μόνας τὰς ἀκινήτους ἑορτὰς τοῦ ἑορτολογίου ἐπὶ τοῦ παρόντος, μέχρις οὗ καὶ τὸ τοῦ Πασχαλίου ζήτημα λάβῃ τὴν ὁριστικὴν αὐτοῦ διευθέτησιν.

Ἀπετάθημεν οὕτω καὶ πρὸς τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Μακαριότητα διὰ τηλεγραφήματος ἡμῶν, διὰ τὸ ἐπεῖγον, ἐλάβομεν δὲ ἤδη ἀπάντησιν Αὐτῆς, ὅτι ἡ ἐξενεχθεῖσα ἀπόφασις τῆς περὶ Αὐτὴν Ἱερᾶς Συνόδου ἐστὶ κατὰ πάσης οἱασδήποτε μεταρρυθμίσεως τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἡμερολογίου μέχρι τῆς συγκλήσεως Οἰκουμενικῆς Συνόδου, μόνης ἁρμοδίας συζητῆσαι τὸ ζήτημα τοῦτο.

Καὶ ὅτι μὲν ἐν Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ ἡ τοῦ πράγματος διευθέτησις ἦν ἂν ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν εὐκταία καὶ κρείττων, οὐδεὶς ὑπάρχει ὁ ἀντιλέγων, ἥκιστα δὲ πάντων ἡ καθ' ἡμᾶς Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ἥτις εἴπέρ τις καὶ ἄλλος τὸ ἀνόθευτον τῆς καθ' ἡμᾶς ὀρθοδόξου ἀντιλήψεως ἔθετο πάντοτε ὡς γνώμονα πάσης ἐν παντὶ σκέψεως καὶ ἐνεργείας αὐτῆς.

Ἀλλ' ὅτι μὲν σύγκλησις Οἰκουμ. Συνόδου ὑπὸ τὰς νῦν περιστάσεις καὶ ἄγνωστον ἐπὶ πόσον εἰσέτι χρόνον οὐκ ἔστι δυνατή, τυγχάνει φανερόν· ὅτι δὲ ἐξ ἄλλου τὸ τοῦ ἡμερολογίου ζήτημα, ὡς περιεπλάκησαν ἤδη πανταχοῦ τὰ περὶ αὐτό, οὐκ ἐπιδέχεται οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην πλέον ἀναβολὴν πρὸς τὴν προσήκουσαν ἐκ τῶν ἐνόντων διευθέτησιν περὶ αὐτό, χάριν τῶν ὑψίστων συμφερόντων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ, καὶ τοῦτο οὐχ ἧσσον δέον ἵνα ὑπὸ πάντων συνομολογηθῇ. Οὐδὲ δύναται ἡ περαιτέρω ἀναβολὴ δικαιολογηθῆναι σοβαρῶς ἐκ τοῦ ἀδυνάτου τό γε νῦν τῆς συγκλήσεως Οἰκουμεν. Συνόδου. Τὸ γὰρ τοῦ ἡμερολογίου ζήτημα, οὔτε εἰς τὸν κύκλον τῶν δογμάτων οὔτε τῶν θεμελιωδῶν κανόνων τῆς Ἁγ. ἡμῶν Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ὑπαγόμενον, οὐκ ἔχει κατ' οὐσίαν χρείαν ἀπαραιτήτως τῆς

ἐν Οἰκουμεν. Συνόδῳ ἐξετάσεως καὶ λύσεως. Ὅσον δὲ διὰ τὴν ὕπαρξιν ἤδη περὶ αὐτοῦ ἀποφάσεως Συνόδου Οἰκουμενικῆς, δύναταί τις ἀντιπαρατηρῆσαι ὅτι παράβασιν τῆς διατάξεως τῆς Ἁγίας ἐκείνης Συνόδου ἀποτελεῖ οὐχὶ ἡ ἐξ ἀνάγκης ὑπερτάτης γενησομένη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας δι' ἄλλου τρόπου, οὐχ ἧσσον ἐγκύρου, τροποποίησις ἢ μᾶλλον ἐπανόρθωσις τῶν κατ' αὐτό, ἀλλ' ἡ ἐμμονὴ ἐν τῷ νῦν περὶ αὐτὸ δημιουργηθέντι σὺν τῇ φορᾷ τῶν αἰώνων διὰ τὸ ἐνυπάρχον σφάλμα τῆς μετρήσεως ἐσφαλμένῳ καθεστῶτι, ὅπερ οὐ μόνον διὰ τὰς σχέσεις καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ ὀρθοδόξου χριστιανικοῦ πληρώματος ἀποτελεῖ ἀνωμαλίαν αἰσθητὴν καὶ ἐπιζήμιον, ἀλλά, ὡς ἀντιβαῖνον πρὸς αὐτὴν ταύτην τὴν διάταξιν τῆς Ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἥκιστα συμβιβάζεται πρὸς τὴν ἐπιβεβλημένην ἡμῖν μέριμναν τοῦ τηρεῖν ἀνόθευτον τὸ πνεῦμα καὶ τὴν οὐσίαν τῶν παραδεδομένων πατρικῶν ὑποδείξεων καὶ διαταξεων.

Διὰ ταῦτα οὖν καὶ ἡ Μετριότης ἡμῶν μετὰ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἁγ. καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, διασκεψάμενοι καὶ αὖθις περὶ τοῦ ἐπείγοντος τούτου ζητήματος καὶ λαβόντες ὑπ' ὄψιν:

α') ὅτι ἡ διαρρύθμισις τοῦ ἡμερολογίου οὐδαμῶς θίγει τὰ δόγματα καὶ τοὺς θεμελιώδεις κανόνας τῆς Ἁγ. Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡμῶν,

β') ὅτι αὕτη γινομένη ὡς ἀπεφασίσθη οὐκ ἔστι τροποποίησίς τις ἀντιβαίνουσα, ἀλλὰ τοὐναντίον ἐπάνοδος εἰς τὸ ὑπὸ τῆς διατάξεως τῆς Ἁγ. Οἰκουμεν. Συνόδου ὁρισθὲν ἡμῖν καθεστώς,

γ') ὅτι ἡ διαρρύθμισις αὕτη ἐθεωρήθη ἤδη ἐπείγουσα ὑπὸ τῆς πλειονότητος τῶν ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν,

δ') ὅτι ἡ ἀδελφὴ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐδήλωσεν ἤδη ἡμῖν ἀπαντητικῶς ὅτι ἀφεύκτως ἀπὸ τῆς 10ης προσεχοῦς μηνὸς προβήσεται συνῳδὰ τῇ προτάσει ἡμῶν εἰς τὴν προσαρμογὴν καὶ τοῦ ἑορτολογίου πρὸς τὸ ἐν Ἑλλάδι πολιτικῶς ἐφαρμοζόμενον ἤδη νέον ἡμερολόγιον,

ε') ὅτι αἱ ἀδελφαὶ Ἐκκλησίαι τῆς Σερβίας καὶ Ρουμανίας, καίτοι εἰσέτι οὐκ ἀπήντησαν εἰς τὴν τελευταίαν πρότασιν ἡμῶν, ὅμως ἀπέστειλαν ἡμῖν τὰς ληφθείσας ἤδη ἐπὶ τοῦ ἡμερολογιακοῦ ζητήματος τῶν οἰκείων Γενικῶν Συνόδων τῆς Ἱεραρχίας ἀποφάσεις, καθ' ἃς ἀπεριφράστως γίνεται ἀποδεκτὴ ἀπὸ τοῦδε ἄνευ Οἰκουμ. Συνόδου ἡ τοῦ ἡμερολογίου τροποποίησις, προτείνεται δὲ ὑπὸ μὲν τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας ἡ ἐπίσπευσις ὡς οἷόν τε τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐφαρμογῆς ἀπὸ κοινῆς συνεννοήσεως, ὑπὸ δὲ τῆς Ρουμανικῆς καὶ ῥητῶς ὡς ἡμέρα ἐνάρξεως προτείνεται ἡ 1η Ὀκτωβρίου τοῦ ἐνεστῶτος 1924 ἔτους,

στ') ὅτι ἐν ἄλλαις Ὀρθοδόξοις Ἐκκλησίαις (τῇ ἐν Ρωσίᾳ καὶ Φιλλανδίᾳ) καὶ ἐφαρμόζεται ἤδη ἡ περὶ τὸ ἡμερολόγιον προταθεῖσα ὑπὸ τοῦ Πανορθοδόξου Συνεδρίου μεταρρύθμισις,

ζ') ὅτι οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων ἡ μὴ ἄμεσος ἐφαρμογὴ καὶ ἡ ἀναμονὴ τῆς ἀβεβαίου συγκλήσεως Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἐγκυμονεῖ κινδύνους διὰ τὸ ὀρθόδοξον πλήρωμα, ἀπειλεῖ δὲ ἐπενεγκεῖν ἤδη διάστασιν ἐν τῇ πράξει μεταξὺ τῶν οἰκειοτάτων αὐτῶν,

διὰ ταῦτα πάντα ἔγνωμεν ὁμοφώνως καὶ ἀπεφασίσαμεν καὶ ὡρίσαμεν, ὅπως συμφώνως πρὸς τὴν τελευταίαν πρότασιν ἡμῶν καὶ ὁ καθ' ἡμᾶς Ἁγιώτατος Πατριαρχικὸς Οἰκουμενικὸς Θρόνος ἐφαρμόσῃ ἀφεύκτως ἀπὸ τῆς 10ης τοῦ προσεχοῦς Μαρτίου ἐν ἁπάσῃ αὐτοῦ τῇ περιοχῇ καὶ εἰς τὸ ἑορτολόγιον τὸ νέον ἡμερολόγιον, πλὴν τῶν τοῦ Πασχαλίου τό γε νῦν ἑορτῶν. Μέλλομεν δηλονοῦν λογίσεσθαι καὶ

ἑορτάσειν τὴν 10ην προσεχοῦς Μαρτίου ὡς τὴν 23ην Μαρτίου τοῦ ὀρθοδόξου ἑορτολογίου, τοῦ ἑορτασμοῦ τῶν ἐν τῷ μεταξὺ ἀπὸ τῆς 10ης μέχρι τῆς 22ας Μαρτίου ἑορτῶν ἐξοικονομηθησομένων κατὰ τὰς τοῦ Πανορθοδόξου Συνεδρίου περὶ τούτου ὑποδείξεις. Ὅσον δὲ περὶ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα καὶ τῶν μετ᾽ αὐτῆς συνδεομένων κινητῶν ἑορτῶν, αὗται τό γε νῦν μέλλουσιν ἑορτάζεσθαι κατὰ τὸ παλαιὸν ἡμερολογιακὸν καθεστώς, ἀλλασσομένης μόνον τῆς ὀνομασίας τῶν ἡμερομηνιῶν, ἤτοι τῆς 14ης Ἀπριλίου, ὑφ᾽ ἣν σημειοῦτται κατὰ τὸ παρὸν ἔτος ἐν τῷ ἡμερολογίῳ τὸ ὀρθόδοξον Πάσχα, ὀνομαζομένης κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον 27ης Ἀπριλίου καὶ οὕτω καθεξῆς γινομένου καὶ ὡς πρὸς τὰς λοιπὰς κινητὰς ἑορτάς.

Σπεύδομεν οὖν ἀνακοινώσασθαι καὶ τῇ Ὑμετέρᾳ σεβασμίᾳ Μακαριότητι τὰ οὕτω τελεωτικῶς περὶ τοῦ ἡμερολογίου ἄρτι ὑπὸ τῆς καθ᾽ ἡμᾶς Ἐκκλησίας ἐγκριθέντα καὶ ὁρισθέντα, ἐκφράζοντες ταὐτοχρόνως τὴν πεποίθησιν, ὅτι καὶ ἡ Ἁγία τῆς Ἀλεξανδρείας Ἐκκλησία, τὴν ἀδήριτον ἀνάγκην τὴν ὑπαγορεύσασαν τὴν τοιαύτην ἡμῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν ἐνέργειαν προσηκόντως ἐκτιμῶσα, οὐδαμῶς ἐμμενεῖ εἰς ἣν ἄχρι τοῦδε, τὰς ἰδίας ἔχουσα τοπικὰς συνθήκας, ἐτήρησεν ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ ἄποψιν, ἀλλὰ τοὐναντίον, τὴν ἑνότητα πρὸ παντὸς πρὸς τὰς ἀδελφὰς Ἐκκλησίας καὶ πρὸς τοὺς οἰκειοτάτους φιλοῦσα καὶ περιέπουσα, προθυμηθήσεται καὶ παρὰ τὰς τέως σκέψεις σπεῦσαι ἐφαρμόσαι καὶ αὐτὴ ταὐτοχρόνως μεθ᾽ ἡμῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν ἀπὸ τῆς 10ης προσεχοῦς Μαρτίου τὴν ὡς ἄνω τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἡμερολογίου μεταρρύθμισιν.

Ἐπὶ τούτοις εὐχόμενοι ὅπως ὁ οὐράνιος τῆς Ἐκκλησίας δομήτωρ καὶ κυβερνήτης φωτίζῃ καὶ καθοδηγῇ πάντοτε πάντας καὶ πάντα εἰς τὸ πρέπον καὶ τὸ ὠφέλιμον, κατασπαζόμεθα καὶ αὖθις ἐν φιλήματι ἁγίῳ Ὑμᾶς καὶ διατελοῦμεν μετὰ πάσης ἀγάπης καὶ τιμῆς.

αϡκδ´ Φεβρουαρίου κστ´

Τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Μακαριότητος

ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς

καὶ ὅλως πρόθυμος

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

*
* *

Παρόμοιον γράμμα ἀπεστάλη αὐθημερὸν τοῖς Μακαρ. Π/χαις Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων καὶ τῷ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπῳ Κύπρου Κυρίλλῳ. Ἐν τῷ γράμματι πρὸς τὸν Π χην Ἱεροσολύμων ἐσημειοῦντο τὰ ἑξῆς ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἄποψιν αὐτοῦ. «Καὶ οὐδόλως μὲν καὶ ἡμεῖς ἀρνούμεθα ὅτι διὰ τὰς ἰδιαιτέρας τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων συνθήκας ἐνδέχεται ἵνα ᾖ αὐτῇ μερικῶς κρείττων ἡ τήρησις τοῦ νῦν ἡμερολογιακοῦ καθεστῶτος· ἀλλὰ διὰ τὸν αὐτὸν λόγον τῆς τοπικῆς ἀνάγκης καὶ σκοπιμότητος ἄλλων ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν, καὶ εἰσὶν αὗται αἱ πλείους καὶ πολυπληθέστεραι, σύντονος ἤδη ἐγείρεται πάντοθεν φωνὴ καὶ ἀπαίτησις, ὅπως ἄνευ ἀναβολῆς αἱ περὶ τοῦ ἡμερολογίου ἐξενεχθεῖσαι ἀποφάσεις τοῦ Πανορθοδόξου Συνεδρίου, εἰς ὃ πᾶσαι ἐκλήθησαν αἱ Ἀδελφαὶ Ἐκκλησίαι καὶ ἀντεπροσωπεύθη τὸ μεῖζον μέρος αὐτῶν,

τεθῶσιν εἰς ἐφαρμογήν. Ὅτι δὲ καὶ ἀπόλυτος οὐ δύναται εἶναι ὁ περὶ τοῦ ὠφελίμου τῆς νῦν ἐν τῷ ἡμερολογίῳ διαιρέσεως ὑπὸ τῆς ἀδελφῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων προβαλλόμενος λόγος ἐλέγχει τὸ γεγονός, ὅτι καὶ νῦν συμβαίνει ἡμῖν ταυτοχρόνως ἑορτάζειν τὸ Πάσχα καὶ τὰς συναφεῖς ἑορτὰς μετὰ τῶν καθολικῶν, καὶ διὰ τὴν ἀδελφὴν Ἐκκλησίαν τῶν Ἱεροσολύμων ὑπάρχει ἤδη καὶ διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην τρόπος καθωρισμένος καὶ ἐφαρμοζόμενος εἰς περίσωσιν τῶν ἐκ τῶν προσκυνημάτων δικαιωμάτων αὐτῆς. Διὰ ταῦτα ἡ Μετριότης ἡμῶν εἰς τὴν ἰδίαν καὶ τὴν γενικωτέραν τῆς ὅλης Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀνάγκην ἀποβλέπουσα οὐδόλως ἐπιτετραμμένον ἡμῖν ἐθεωρήσαμεν ἐπὶ πλέον τὰ πράγματα ἀναβάλλεσθαι ἐπὶ συγχύσει καὶ ἀνωμαλίᾳ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡμῶν. Ὅθεν κλπ. . . . . .»

Πρὸς τὰς Ἐκκλησίας Σερβίας καὶ Ρουμανίας ἀπεστάλη ἀπὸ 26 Φεβρουαρίου 1924 τὸ ἑξῆς Πατριαρχικὸν τηλεγράφημα, ἐπιβεβαιωθὲν καὶ ὑπὸ σχετικοῦ γράμματος.

Ἐν συνεχείᾳ ἐπιστολῆς ἡμῶν 28 Ἰανουαρίου ἀνακοινούμεθα τὰ ἑπόμενα: «Ἕνεκα αὐξούσης ἀνωμαλίας ἐκ τῆς χρήσεως δύο ἡμερολογίων πολιτικοῦ καὶ ἐκκλησιαστικοῦ, ἡμετέρα Ἐκκλησία λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν ὅτι προταθεῖσα ἡμερολογιακὴ διαρρύθμισις δὲν κωλύεται δογματικῶς καὶ κανονικῶς, ἐνέκρινεν ὁμοφώνῳ συνοδικῇ ἀποφάσει προσαρμόσαι καὶ ἑορτολόγιον πρὸς νέον ἡμερολόγιον ὁριστικῶς ἀπὸ 10 προσεχοῦς Μαρτίου, ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀκινήτους ἑορτάς. 10 Μαρτίου λογισθήσεται καὶ ἑορτασθήσεται ὡς 23. Πασχάλιον μένει ἄθικτον μέχρι διευθετήσεως καὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας. Πάσχα ἑορτασθήσεται ὄχι 14 ἀλλὰ 27 Ἀπριλίου. Ἀπόφασιν ἡμῶν ἀνεκοινώσαμεν ἀδελφαῖς Ἐκκλησίαις. Εὐελπιστοῦμεν ὅτι ἀδελφὴ . . . . Ἐκκλησία σπεύσῃ ἄρξεσθαι μεθ' ἡμῶν ἐφαρμογήν».

Σχετικὸν Πατριαρχικὸν τηλεγράφημα ἐστάλη καὶ τῷ Μακαριωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Ἀθηνῶν, ἐγράφη δὲ καὶ τῷ ἐν Μόσχᾳ Πατριαρχικῷ Ἀντιπροσώπῳ, ἵνα γνωρίσῃ καταλλήλως καὶ τοῖς ἐκεῖ ἐκκλησιαστικοῖς κύκλοις τὴν λῆψιν τῆς ὡς ἄνω ὁριστικῆς ἀποφάσεως.

*
* *

Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας. Τηλεγραφικῶς (20 Μαρτίου ἰ. ἔ.) καὶ διὰ γράμματος ἐκτενοῦς (4 Μαΐου ἰ. ἔ.) ὁ Μακαρ. Π/χης Ἀλεξανδρείας Φώτιος ἀνεκοινώσατο ἀπαντητικῶς τὴν ἐμμονὴν τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας εἰς τὰς προτέρας περὶ ἡμερολογίου ἀποφάσεις αὐτῆς, παραπεμπούσης οἱανδήτινα ἀλλοίωσιν ἐπὶ Μεγάλην Τοπικὴν ἢ Οἰκουμενικὴν Σύνοδον.

Αἱ Ἐκκλησίαι ***Ἀντιοχείας, Ἱεροσολύμων*** καὶ ***Ἑλλάδος*** δὲν ἀπήντησαν ἀρκεσθεῖσαι εἰς ὅ,τι σχετικὸν ἐγνώρισαν ἤδη προηγουμένως, κηρυχθεῖσαι αἱ μὲν δύο πρῶται ***ἐναντίον,*** ἡ δὲ τῆς Ἑλλάδος ***ὑπὲρ*** τῆς ἀπόψεως τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως.

Ἐκκλησία Κύπρου. Τηλεγραφικῶς (23 Μαρτίου ἰ. ἔ.) καὶ διὰ γράμ-

ματος (5 'Απριλίου ἰ. ἔ.) ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος Κύπρου ἐγνώρισε τὴν συνοδικὴν ἀπόφασιν περὶ παραδοχῆς καὶ ἐφαρμογῆς τοῦ νέου ἡμερολογίου, ἐπαναλαμβάνων ἅμα καὶ τὴν σκέψιν περὶ συγκλήσεως Πανορθοδόξου Συνόδου, ἵνα καὶ τοῦ ἡμερολογιακοῦ ζητήματος ἡ λύσις λάβῃ οἰκουμενικὸν χαρακτῆρα.

'Εκκλησία Σερβίας. Ἡ ἐνταῦθα Σερβικὴ Διπλωματικὴ 'Αντιπροσωπεία, ἀναφερομένη εἰς τὸ δι' αὐτῆς πρὸς τὸν Μακαρ. Π/χην Βελιγραδίου ἀποσταλὲν καὶ ἀνωτέρω ἀναφερόμενον τηλεγράφημα, ἐπληροφόρει (8 'Απριλίου 1924) «ὅτι τὸ Σερβικὸν Πατριαρχεῖον, καίπερ μεθ' ἱκανοποιήσεως λαμβάνον γνῶσιν τῆς ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου τοῦ Οἰκουμεν. Πατριαρχείου ληφθείσης ἀποφάσεως περὶ ἀποδοχῆς τοῦ πολιτικοῦ ἡμερολογίου ἀπὸ τῆς 10ης Μαρτίου 1924, λυπεῖται διότι δὲν ἠδυνήθη νὰ εἰσαγάγῃ συγχρόνως τὴν ἡμερολογιακὴν μεταβολήν, καθόσον ἡ Ἁγία Σερβικὴ Σύνοδος ἀπεφάσισεν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἤδη πρὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς συνοδικῆς ἀποφάσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ἐπειδὴ ἡ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου ληφθεῖσα ἀπόφασις ἔφθασεν εἰς τὸ Σερβικὸν Πατριαρχεῖον παρὰ πολὺ ἀργά, θὰ συζητηθῇ αὕτη ὑπὸ τῆς Ἁγίας αὐτοῦ Συνόδου κατὰ τὴν θερινὴν αὐτῆς σύγκλησιν καὶ πιθανῶς κατὰ Ὀκτώβριον μῆνα θὰ ἀρχίσῃ ἡ Σερβικὴ Ἐκκλησία ἐφαρμόζουσα τὸ νέον ἡμερολόγιον».

'Εκκλησία Ρουμανίας. Ὁ τότε σεβ. Πριμᾶτος (καὶ νῦν Π/χης) τῆς Ρουμανικῆς 'Εκκλησίας κ. Μύρων δι' ἀπαντητικοῦ γράμματος (20 Μαρτίου 1924) ἐκφράζων τὴν χαρὰν αὐτοῦ ἐπὶ τῇ προτάσει περὶ εἰσαγωγῆς τοῦ νέου ἡμερολογίου ἀπὸ τῆς 10ης Μαρτίου καὶ ἀναφερόμενος εἰς προηγουμένην αὐτοῦ ἀνακοίνωσιν δικαιολογεῖ τὴν ἀπόφασιν τῆς Ρουμανικῆς 'Εκκλησίας περὶ εἰσαγωγῆς τοῦ νέου ἡμερολογίου ἀπὸ 1ης 'Οκτωβρίου 1924, καταλήγει δὲ σημειῶν ὅτι κατ' οὐδὲν θέλει διαταραχθῇ ἡ μεταξὺ τῆς Ρουμανικῆς 'Εκκλησίας καὶ τῶν λοιπῶν 'Εκκλησιῶν ὑφισταμένη ἀδελφικὴ ἐν Χριστῷ ἀγάπη ἐκ τῆς ἐνδεχομένης παρ' αὐταῖς εἰσαγωγῆς τοῦ νέου ἡμερολογίου κατὰ τὴν 10ην Μαρτίου. Δι' ἑτέρου γράμματος (7 'Ιουλίου ἰ. ἔ.) ἐπαναλαμβάνει τὰς ἀνωτέρω σκέψεις ὡς καὶ σχετικὰς περὶ ἑορτασμοῦ τοῦ Ἁγίου Πάσχα.

'Εκκλησία Ρωσίας. Ὁ ἀοίδιμος Π/χης Μόσχας Τύχων λαβὼν γνῶσιν τῆς ἀποφάσεως περὶ εἰσαγωγῆς τοῦ νέου ἡμερολογίου καὶ προθύμως ἀποδεχθεὶς αὐτήν, ἀπέλυσε σχετικὴν πρὸς τὸν ὀρθόδοξον ρωσικὸν λαὸν ἐγκύκλιον, ἀνακληθεῖσαν ὅμως ἀργότερον διὰ τὴν μεγάλην κατ' αὐτῆς ἀντίδρασιν ἰδίως ἐκ μέρους τῶν μοναχῶν. Ἡ δὲ «Ἱ. Σύνοδος τῆς ὀρθοδόξου Ρωσικῆς 'Εκκλησίας», τηροῦσα ἀπαρεγκλίτως τὸ νέον ἡμερολόγιον ἐν τῷ ἐν Μόσχᾳ καθεδρικῷ ναῷ τοῦ Σωτῆρος, ἐπαφίησιν ἐλευθέραν τὴν ἐκλογὴν εἰς τοὺς λοιποὺς ἱ. Ναοὺς τῆς δικαιοδοσίας αὐτῆς

συμφώνως καὶ πρὸς τὴν σχετικὴν ἀπόφασιν τῆς ἐν Μόσχᾳ συνελθούσης (1 Ὀκτωβρίου 1925) Γ' Τοπικῆς Συνόδου, ἔχουσαν ὡς ἑξῆς:

«Ἀποδεχομένη, ὡς καὶ Β' Τοπικὴ Σύνοδος, τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ νέου ἡμερολογίου, ἀλλὰ συγχρόνως λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν ὅτι συνεπείᾳ τῶν βιωτικῶν συνθηκῶν τῶν Ρώσων ἡ ἄμεσος ἐφαρμογὴ τοῦ νέου ἡμερολογίου προκαλεῖ δυσαρέστους περιπλοκάς, ἡ Γ'. Τοπικὴ Σύνοδος ἐγκρίνει τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου ἡμερολογίου ἀναλόγως τῶν τοπικῶν συνθηκῶν, φρονοῦσα ὅτι τὸ κῦρος τῆς μελλούσης Οἰκουμενικῆς Συνόδου θὰ καθορίσῃ ὁριστικῶς τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ θὰ ἀποδεχθῇ ὁμοιόμορφον ἐκκλησιαστικὸν ἡμερολόγιον δι' ὅλας τὰς Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας».

*
* *

Καὶ ἤδη ἐπὶ τὸν ὁριστικὸν ἀπολογισμὸν τῆς περὶ τὴν προταθεῖσαν μερικὴν ἡμερολογιακὴν μεταβολὴν ἐρχόμενοι, σημειοῦμεν, ὅτι ἐκ τῶν δέκα ὀρθοδόξων αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, αἱ πέντε ἤτοι: ἡ τῆς **Κωνσταντινουπόλεως** [1]), ἡ τῆς **Κύπρου**, ἡ τῆς **Ἑλλάδος**, ἡ τῆς **Ρουμανίας** καὶ

---

1) Πρὸς ἐφαρμογὴν ἀνὰ τὸ κλῖμα τοῦ Οἰκουμ. θρόνου τῆς ληφθείσης ἀποφάσεως ἀπελύθη ἡ κάτωθι Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Ἐγκύκλιος. Ἀνάλογος κοινοποίησις ἐγένετο καὶ πρὸς τὰς Σταυροπηγιακὰς Ἱ. Μονάς.

Ἀριθμ. { Πρωτ. 756 / Διεκπ. 403

† ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ἐλέῳ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης

† Τοῖς Ἱερωτάτοις Μητροπολίταις καὶ Ἀρχιεπισκόποις καὶ Θεοφιλεστάτοις Ἐπισκόποις τοῦ καθ' ἡμᾶς Ἁγιωτάτου Πατριαρχικοῦ καὶ Ἀποστολικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

Ἡ δυσχέρεια, οὐ μὴν δ' ἀλλὰ καὶ ἀνωμαλία καὶ σύγχυσις ἡ ἐπελθοῦσα εἰς τὸ ὀρθόδοξον πλήρωμα μετὰ τὴν ἐν ἅπασι τοῖς Ὀρθοδόξοις κράτεσιν ἐπίσημον εἰσαγωγὴν τελευταίως καὶ χρῆσιν πολιτικῶς τοῦ νέου καλουμένου ἡμερολογίου, προήγαγον τὴν ἡμετέραν τε Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν καὶ ἄλλας ἀδελφὰς Ἐκκλησίας σπουδαίως, ἐκ καθήκοντος ὀφειλετικῆς μερίμνης, φροντίσαι περὶ τῆς προσηκούσης καὶ ἐκκλησιαστικῶς διευθετήσεως τοῦ ζητήματος τοῦ ἡμερολογίου. Συνεκλήθη οὕτω μερίμνῃ ὀφειλετικῇ τοῦ καθ' ἡμᾶς Ἁγιωτάτου Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἐνταῦθα κατὰ τὸ θέρος τοῦ παρελθόντος ἔτους τὸ οὕτω κληθὲν Πανορθόδοξον Συνέδριον, ὅπερ μετὰ σπουδαίαν τοῦ ζητήματος ἐκκλησιαστικῶς καὶ ἐπιστημονικῶς ἐξέτασιν, κατέληξεν εἰς ὁμόφωνον ἀπόφασιν, ὅτι ἔδει ἵνα, διὰ τὰς γενικὰς τοῦ πληρώματος ἀνάγκας, ἀμέσως καὶ τὸ τῆς Ἐκκλησίας ***ἑορτολόγιον*** *προσαρμοσθῇ πρὸς τὸ ἐν χρήσει ἤδη ἐν τοῖς ὀρθοδόξοις κράτεσι* ***νέον πολιτικὸν ἡμερολόγιον,*** *ὡς ἡμέρας ἐνάρξεως τῆς τοιαύτης προσαρμογῆς ὁρισθείσης τῆς 1ης Ὀκτωβρίου τοῦ παρελθόντος αϡκγ' ἔτους.*

Καὶ τότε μὲν διὰ τὸ βραχὺ τοῦ μεταξὺ διαστήματος πρὸς τὴν κοινὴν συνεννόησιν

ἡ τῆς **Πολωνίας** καὶ ἐδέχθησαν καὶ εἰσήγαγον ἤδη ἐν τῇ πράξει τὴν ἀφομοίωσιν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καὶ τοῦ πολιτικοῦ ἡμερολογίου προσαρμόσασαι τὸ ἑορτολόγιον πρὸς τὸ νέον ἡμερολόγιον, καὶ δὴ αἱ μὲν τρεῖς πρῶται ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1924, ἡ τῆς Ρουμανίας ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου ἰδ. ἔτους καὶ ἡ τῆς Πολωνίας (πρὸ τῆς ἀνακηρύξεως μάλιστα αὐτῆς εἰς αὐτοκέφαλον) ἀπὸ 9 Ἰουνίου ἰδ. ἔτους. Καὶ παρετηρήθησαν μὲν ἐν αὐταῖς καὶ σήμερον δὲ παρατηροῦνται ἀκόμη τάσεις τινὲς καὶ εἰσηγήσεις, ποῦ μὲν ἠπιώτερον, ποῦ δὲ ζωηρότερον ἐκδηλούμεναι ἐναντίον τῆς τοιαύτης προσαρμογῆς τοῦ ἑορτολογίου εἰς τὸ νέον ἡμερολόγιον, ἀλλ' ὑπάρχει καὶ ἡ βεβαία ἐλπὶς ὅτι εἰς λίαν προσεχὲς μέλλον καὶ ἡ ἐλαχίστη ἀντίδρασις θέλει καταπαύσῃ τόσον διὰ τοῦ ὁσημέραι ἐπερχομένου διαφωτισμοῦ τῶν

καὶ διὰ τὴν διάφορον ἀντίληψιν ἐνίων ἐκ τῶν Αὐτοκεφάλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν οὐ κατέστη δυνατὴ ἡ προσαρμογὴ ἀπὸ κοινῆς ἐγκρίσεως κατὰ τὸν ὁρισθέντα ὑπὸ τοῦ Συνεδρίου καὶ ἀποδεκτὸν ἤδη ὑπὸ τῆς καθ' ἡμᾶς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας διὰ συνοδικῆς ἐγκρίσεως γενόμενον χρόνον. Ἐπειδὴ ὅμως αἱ περὶ τὸ ἑορτολόγιον δυσχέρειαι μετὰ τὴν ἀποδοχὴν πολιτικῶς τοῦ νέου ἡμερολογίου ἀπέβαινον διὰ τὸν ὀρθόδοξον λαὸν ὁσημέραι μείζονες καὶ ἐπαισθητῶς ἤδη αὐτῷ τε καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐπιζήμιοι, ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ περὶ ἡμᾶς Σύνοδος, τὴν ἀνάγκην τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος ὑπ' ὄψει ἔχουσα καὶ ἐκ τῆς συντόνου πάντοθεν ὑπὸ τῶν πλειόνων Ἐκκλησιῶν ἐγειρομένης φωνῆς περὶ ταχείας διευθετήσεως διεγειρομένη, μετὰ νέαν ἔναγχος διάσκεψιν ἐπὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ζητήματος, κατέληξεν εἰς τὴν ἑξῆς ὁριστικὴν ἤδη ἐπ' αὐτοῦ καὶ ὁμόφωνον ἀπόφασιν: Ἔγνωμεν δηλονοῦν καὶ ὡρίσαμεν ἤδη συνοδικῶς ὅπως ἐν ἁπάσῃ τῇ περιοχῇ τοῦ καθ' ἡμᾶς Ἁγιωτάτου Πατριαρχ. Οἰκουμ. Θρόνου ἀφεύκτως ἀπὸ τῆς 10ης προσεχοῦς μηνὸς Μαρτίου, προσαρμοσθῇ πρὸς τὸ πολιτικὸν ἡμερολόγιον καὶ τὸ ἑορτολόγιον τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡμῶν ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς ἀκινήτους ἑορτάς, μόνον δὲ τὸ Πασχάλιον τό γε νῦν μείνῃ ὡς ἔχει, μέχρι τῆς ὁριστικῆς ἀκολούθως διευθετήσεως καὶ αὐτοῦ ὑπὸ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας.

Τὴν ὁριστικὴν ταύτην ἀπόφασιν ἐξαγγείλαντες δι' ἐγκυκλίου τηλεγραφήματος πᾶσι τοῖς ἀγαπητοῖς ἐν Χριστῷ ἀδελφοῖς, ἐπιβεβαιοῦμεν καὶ διὰ τῆς παρούσης Πατριαρχικῆς ἡμῶν καὶ Συνοδικῆς ἐγκυκλίου ἀνακοινούμενοι δ' ὅτι αὕτη ἐγένετο ἤδη ὁμοίως ἀποδεκτὴ καὶ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μέλλει δέ, ὡς οὐκ ἀμφιβάλλομεν, ἵνα γένηται ἀποδεκτὴ καὶ ὑπὸ πασῶν τῶν λοιπῶν — τῆς πλειονότητος τῶν ἀδελφῶν Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν ἀποδεξαμένων ἤδη κατ' ἀρχὴν τὰς περὶ τούτου ἀποφάσεις τοῦ Πανορθοδόξου Συνεδρίου, ἐνίων δὲ καὶ λίαν ἤδη ἐπισπευδουσῶν τὴν ἐφαρμογήν —, ἀξιοῦμεν συνοδικῶς παρ' ἑνὸς ἑκάστου τῶν ἁγίων ἀδελφῶν, ὅπως φροντίσῃ ἐγκαίρως ἵνα καὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ ἡ 10η τοῦ προσεχοῦς μηνὸς Μαρτίου λογισθῇ καὶ ἑορτασθῇ ὡς ἡ 23η Μαρτίου τοῦ καθ' ἡμᾶς ὀρθοδόξου ἡμερολογίου, τῆς μνήμης τῶν μεταξὺ τῆς 10ης καὶ τῆς 22ας Μαρτίου ἁγίων τοῦ ἑορτολογίου κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἑορταζομένων ἢ ὁμαδικῶς ἐν ἡμέρᾳ τινὶ ὁριζομένῃ ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως τῆς Ἐπαρχίας ἢ καὶ ἄλλως ὡς ἤθελεν ὁρισθῇ ὑπ' αὐτοῦ, κατὰ τὰς τοπικὰς ἀνάγκας καὶ τὴν κρίσιν αὐτοῦ.

Ὅσον δὲ περὶ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα καὶ τῶν μετ' αὐτῆς συνδεομένων κινητῶν ἑορτῶν, αὗται τό γε νῦν μέλλουσιν ἑορτάζεσθαι κατὰ τὸ παλαιὸν ἡμερολόγιον, ἀλλασσομένης μόνον τῆς ὀνομασίας τῶν ἡμερομηνιῶν ἤτοι τῆς 14ης Ἀπριλίου, ἐφ' ἣν σημειοῦται κατὰ

διαφωνούντων ὅσον καὶ διὰ τῆς ἀναμενομένης θᾶττον ἢ βράδιον προσχωρήσεως καὶ τῶν λοιπῶν Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν.

Καὶ εἶναι αὗται: ἡ τῆς ***Ἀλεξανδρείας,*** ἡ τῆς ***Ἀντιοχείας,*** ἡ τῶν ***Ἱεροσολύμων,*** ἡ τῆς ***Σερβίας*** καὶ ἡ τῆς ***Ρωσίας.*** Διότι ἐλπίζομεν ἀκραδάντως ὅτι:

ἡ ***πρώτη*** ὡρισμένως δὲν θέλει βραδύνῃ· μάλιστα ἐὰν ληφθῇ ὑπ᾽ ὄψιν ὅτι εἰς τὴν κοινὴν μελέτην καὶ συζήτησιν καὶ διατύπωσιν τῆς περὶ τοῦ ἡμερολογιακοῦ ζητήματος ἀρχικῆς ἀποφάσεως τὸ πλεῖστον συνέβαλεν ὁ ἄλλοτε τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας καὶ νῦν τῆς τῶν Ἀλεξανδρέων Σεπτὸς Προκαθήμενος.

ἡ ***δευτέρα*** πάντως ἀναμένει τὴν πρώτην εὐκαιρίαν, ὅπως, ἀπαλλασσομένη τῶν ἄλλων φροντίδων, ὡς ἐκ τῶν ἐπιτοπίων συνθηκῶν, λάβῃ τὴν προσήκουσαν μέριμναν καὶ περὶ τοῦ ἡμερολογίου.

ἡ ***τρίτη*** θὰ θελήσῃ, εἰς νεωτέραν μελέτην περὶ τοῦ ἡμερολογιακοῦ προερχομένη, νὰ ἐξεύρῃ τὸν κατάλληλον τρόπον τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀποφάσεως, ἄνευ βλάβης τινὸς οὐσιώδους τῶν κεκτημένων αὐτῆς δικαιωμάτων καὶ ἄνευ μειώσεως τῆς προνομιούχου αὐτῆς θέσεως.

ἡ ***τετάρτη,*** τὴν ἀπάντησιν αὐτῆς ἐπὶ τῶν ψηφισμάτων τοῦ Πανορ-

---

τὸ παρὸν ἔτος τὸ ἡμέτερον Πάσχα, ὀνομαζομένης 27ης Ἀπριλίου κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον, καὶ οὕτω καθεξῆς γινομένου καὶ ὡς πρὸς τὰς λοιπὰς κινητὰς ἑορτάς.

Καὶ ταῦτα μὲν οὕτω πρὸς γνῶσιν καὶ ἀνάλογον ἐνέργειαν.

Ἐπευχόμενοι δὲ ὅπως εἴη φορὸς εὐλογίας τῇ ἁγίᾳ ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ ὀρθοδόξῳ πληρώματι ἡ ἐπ᾽ αἰσίοις γινομένη ἡμερολογιακὴ αὕτη ἐπανόρθωσις, αἰτούμεθα τὰ κράτιστα παρὰ Θεοῦ, οὗ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ πάντων.

,αϡκδ´ Φεβρουαρίου κζ´.

† ***Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφός,***

† Ὁ Κυζίκου ***Καλλίνικος*** ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς
† Ὁ Νικαίας ***Βασίλειος*** ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς
† Ὁ Χαλκηδόνος ***Ἰωακεὶμ*** ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς
† Ὁ Δέρκων ***Καλλίνικος*** ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς
† Ὁ Προύσης ***Κωνσταντῖνος*** ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς
† Ὁ Νεοκαισαρείας ***Ἀγαθάγγελος*** ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς
† Ὁ Σηλυβρίας ***Εὐγένιος*** ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς
† Ὁ Ροδοπόλεως ***Κύριλλος*** ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς
† Ὁ Ἀνέων ***Θωμᾶς*** ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς

θοδόξου Συνεδρίου ὑπ' ὄψει ἔχουσα (σελ. 64-65) καὶ ὅσα ἐμμέσως διεμήνυσε τῇ Ἐκκλησίᾳ Κων πόλεως (σελ. 114) δὲν θὰ ἐμμείνῃ ἐπὶ πολὺ εἰς οἵαν σήμερον εὑρίσκεται στάσιν, ἀφοῦ πρόκειται περὶ ἀποφάσεως εἰς τὴν λῆψιν τῆς ὁποίας εἰργάσθη καὶ δὴ καὶ μετά τινος πρωτοβουλίας.

Καὶ τέλος ἡ τῆς ***Ρωσίας*** Ἐκκλησία, εἰρηνεύουσα πρωτίστως καθ' ἑαυτὴν καὶ ἀπαθῶς τὰ κατὰ τὸ ζήτημα κρίνουσα θὰ πεισθῇ ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἡμερολογιακῆς μεταβολῆς, τὸ πρῶτον εἰς φῶς προερχομένης, ἀλλὰ περὶ λύσεως, τῆς ὁποίας τὴν πρόβλεψιν καὶ ἀποδοχὴν καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ ἀοίδιμος Μόσχας Τύχων εἰσηγήθη ὡς δυνατήν, γράφων ποτὲ (Ἰανουάριος 1919) πρὸς τὸν ἀοίδιμον Οἰκουμ. Πατριάρχην Γερμανὸν τὸν Ε'. Μάλιστα ἡ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καταφυγοῦσα Ρωσικὴ Ἱεραρχία καὶ δὴ ἡ ὑπὸ τὰς εἰσηγήσεις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κιέβου κ. Ἀντωνίου ἐν Καρλοβιτσίῳ διατελοῦσα θέλει καταμάθῃ ἐκ τῆς ἐπισταμένης μελέτης τῆς ὡς ἄνω τοῦ ἀειμνήστου Τύχωνος ἐπιστολῆς πολλά τε καὶ ἄλλα καὶ τοῦτο, ὅτι δηλ. εἶνε δυνατὸν «νὰ δοθῇ ἐλευθερία εἰς ἑκάστην Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν, ὅπως, ἐὰν θεωρήσῃ ἀναγκαῖον, ἐκλέξῃ δι' ἑαυτὴν τὴν δευτέραν (περὶ παραδοχῆς τοῦ νέου ἡμερολογίου εἰς τὰς κινητὰς καὶ ἀκινήτους ἑορτὰς) ἢ τὴν τρίτην (περὶ παραδοχῆς μόνον εἰς τὰς ἀκινήτους ἑορτὰς) λύσιν, χωρὶς αὕτη ἢ ἐκείνη ἡ λύσις νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀφορμὴ πρὸς ῥῆξιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας, ἀρκεῖ νὰ τηρῆται ἀπαρασαλεύτως ἡ ἡμετέρα «κοινὴ ἐλπὶς» δι' ἧς ζῇ καὶ κινεῖται ἡ Ἁγία Ὀρθόδοξος ἡμῶν καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία».

† Σ. Γ.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

«Ἀδίδακτος ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπη. Οὔτε γὰρ φωτὶ χαίρειν καὶ ζωῆς ἀντιποιεῖσθαι παρ' ἄλλου μεμαθήκαμεν, οὔτε τὸ ἀγαπᾷν τοὺς τεκόντας ἢ θρεψαμένους ἕτερος ἐδίδαξεν. Οὕτως οὖν, ἢ καὶ πολὺ μᾶλλον, τοῦ θείου πόθου οὐκ ἔξωθέν ἐστιν ἡ μάθησις, ἀλλ' ὁμοῦ τῇ συστάσει τοῦ ζώου, τοῦ ἀνθρώπου φημί, σπερματικός τις λόγος ἡμῖν ἐγκαταβέβληται, οἴκοθεν ἔχων τὰς ἀφορμὰς τῆς πρὸς τὸ ἀγαπᾷν οἰκειώσεως. Ὅνπερ τὸ διδασκαλεῖον τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ παραλαβόν, γεωργεῖν μετ' ἐπιμελείας καὶ ἐκτρέφειν μετ' ἐπιστήμης καὶ εἰς τελείωσιν ἄγειν Θεοῦ χάριτι πέφυκε».

(Μ. Βασίλειος)

ΕΠΙΣΗΜΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Α') Ἡ ἐνθρονιστήριος ἐπιστολὴ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Μελετίου τοῦ Β'.

Ἀριθμ. 124

ΒΑΣΙΛΕΙΩι

τῷ Παναγιωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Κωνσταντινουπόλεως

Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ,

ΜΕΛΕΤΙΟΣ

ἐλέῳ Θεοῦ Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας

χαίρειν ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ τῷ Θεῷ.

Κύριος ὁ καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων ἐξουσιάζων ηὐδόκησε καλέσαι κατὰ Σεπτέμβριον παρελθόντα εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς τὸν τῆς Ἁγιωτάτης ταύτης Ἐκκλησίας τῶν Ἀλεξανδρέων ἐπὶ τέταρτον αἰῶνος Προϊστάμενον Φώτιον, τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ, ἵνα ἀναπαύσῃ ἀπὸ τῶν πόνων αὐτοῦ. Γενομένης δὲ ἐκλογῆς τῇ ζ' παρελθόντος μηνὸς Μαΐου τῇ μετοχῇ κλήρου καὶ λαοῦ, κατὰ τὰ καθεστῶτα τῆς Ἐκκλησίας ταύτης, ἐξελέγημεν ἡμεῖς εἰς διαδοχὴν τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένου Φωτίου ἐν τῷ Ἀποστολικῷ τούτῳ καὶ Πατριαρχικῷ Θρόνῳ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου καὶ ἐνθρονισθέντες τῇ λα' ἰδίου μηνὸς ἔχομεν ἤδη, σὺν Θεῷ ἀντιλήπτορι, ἐπιβαλόντες τὴν χεῖρα ἐπὶ τὸ πηδάλιον τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐν εὐχαριστίᾳ σὺν πολλῇ πρὸς τὸν Πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὅτι ἐλεήσας ἡμᾶς ἐκάλεσεν αὖθις ἀπὸ τοῦ ἀπράγμονος βίου ἐν ᾧ διετελοῦμεν διάγοντες, μετὰ τὴν ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου παραίτησιν, εἰς ὑπεύθυνον διακονίαν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ὅτι ηὐδόκησεν ἐμπιστευθῆναι τῇ ἀσθενείᾳ ἡμῶν τὴν διακυβέρνησιν Ἐκκλησίας γεραρᾶς καὶ ἀποστολικῶν παραδόσεων θεματοφύλακος, ἀνακοινούμεθα μὲν ταῖς ἁγίαις τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίαις ὅσα περὶ τὴν Ἁγιωτάτην τῶν Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίαν ᾠκονόμησεν ὁ Κύριος, τείνομεν δὲ δεξιὰν κοινωνίας τοῖς τιμιωτάτοις Προέδροις αὐτῶν καὶ δι' αὐτῶν πᾶσι τοῖς ἐπισκόποις τοῖς ὀρθοτομοῦσι τὸν λόγον τῆς ἀληθείας ἐπὶ θεμελίῳ τῆς κοινῆς πίστεως ὡς αὐτὴν παρὰ τῶν Ἀποστόλων ἐν γραφαῖς ἁγίαις καὶ τῶν διαδόχων αὐτῶν ἐν Συνόδοις Οἰκουμενικαῖς διατετυπωμένην διακρατεῖ ἡ Μία Ἁγία Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία.

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ περιποιησάμενος καὶ πρὸς ἑαυτὸν ὡς σῶμα ἓν πρὸς κεφαλὴν μίαν αὐτὴν ἁρμόσας διατηρήσειε τὰ μέλη πάντα ἐν τῇ ἁγίᾳ ἑνότητι, ὅπως τὸ ὅλον σῶμα τὴν κεφαλὴν κρατοῦν καὶ διὰ τῶν ἁφῶν καὶ συνδέσμων ἐπιχορηγούμενον καὶ συμβιβαζόμενον αὔξῃ τὴν αὔξησιν τοῦ Θεοῦ.

Γένοιντο δὲ ἀρωγοὶ τῆς ἡμῶν ἀσθενείαις ἐν τῇ ἐπιτελέσει τῶν καθηκόντων ἡμῶν αἱ πρὸς Κύριον δεήσεις τῆς Ὑμετέρας Ποθεινοτάτης Παναγιότητος, ἣν διαφυλάττοι ὁ Οὐράνιος Πατὴρ διὰ τῆς χάριτος τοῦ Μονογενοῦς αὐτοῦ Υἱοῦ, ὑγιαίνουσαν, μακροημερεύουσαν καὶ τὸν λόγον τῆς ἀληθείας ὀρθοτομοῦσαν. Ἀμήν.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, τῇ ιε΄ Ἰουνίου ἔτους ͵αϡκς^ου^.

† Ὁ Ἀλεξανδρείας ΜΕΛΕΤΙΟΣ ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός.

*
* *

Β΄) Ἡ ἀπάντησις τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βασιλείου τοῦ Γ΄.

Ἀριθμ. πρωτ. 1880

Παναγιώτατε καὶ Μακαριώτατε Πάπα καὶ Πατριάρχα Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης γῆς Αἰγύπτου, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἡμῖν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Μελέτιε, τὴν φίλην ἡμῖν σεβασμίαν Αὐτῆς Παναγιότητα ἀδελφικῶς κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἐν δοξολογίᾳ πολλῇ πρὸς τὸν Πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ Θεὸν ἡμῶν καὶ ἐν χαρᾷ ἐνδομύχῳ ἐκομισάμεθα τὰ ἀδελφικὰ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος καὶ Μακαριότητος Ἐνθρονιστήρια Γράμματα, δι᾽ ὧν, σεπτῇ παναρχαίᾳ τάξει καὶ ἔθει τῷ καλῶς κεκρατηκότι στοιχοῦσα, προήχθη γνωρίσαι ἡμῖν τὴν ἐπινεύσει Θεοῦ κανονικὴν Αὐτῆς ἐκλογὴν εἰς διαδοχὴν τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Φωτίου, ὃν Κύριος ἀναπαύσαι ἐν σκηναῖς δικαίων, καὶ τὴν αἰσίαν ἐνθρόνισιν ἐν τῷ Ἀποστολικῷ καὶ Πατριαρχικῷ Θρόνῳ τῆς Ἁγιωτάτης ἀδελφῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀλεξανδρέων, τὸν ἐν Χριστῷ δ᾽ ἅμα ἐν φιλήματι ἁγίῳ δοῦναι ἀσπασμὸν καὶ δεξιὰν προσενεγκεῖν κοινωνίας καὶ ἀγάπης, ἐν ᾗ ἑδραιοῦται ἡ διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Ἀρχιποίμενος Χριστοῦ καθαγιασθεῖσα Ἐκκλησία, οἰκοδομουμένη ἐπὶ τοῦ θεμελίου τῆς ἀμωμήτου Πίστεως καὶ **τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ θεσμίων**.

Ἀγαθὴν διαφυλάττοντες ἀνάμνησιν τῆς ἐν τῇ καθ᾽ ἡμᾶς Ἁγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ Κωνσταντινουπόλεως Πατριαρχείας τῆς Ὑμετέρας ἀγαπητῆς ἡμῖν Παναγιότητος καὶ εἰδότες ὅσος ὁ κατὰ Χριστὸν ζῆλος Αὐτῆς, ὅση ἡ παιδεία καὶ ἡ ἄλλη συγκρότησις, ὅσος ὁ καλὸς Αὐτῆς ἔπαινος διὰ πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἐπὶ πᾶσιν ὅση ἡ κεκτημένη πατριαρχικὴ πεῖρα, ἅτινα πάντα ἀσφαλῆ ἀποτελοῦσιν ἐχέγγυα περὶ τῆς καὶ ἐν τῇ νέᾳ ταύτῃ περιβλέπτῳ σκοπιᾷ εὐδοκίμου διακονίας Αὐτῆς ἐπ᾽ ἀγαθῷ τοῦ ἰδίου τε Αὐτῆς ποιμνίου καὶ τῆς ὅλης Ἁγίας Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, εὐχαριστίαν ἀνεπέμψαμεν μετὰ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ἐγκάρδιον πρὸς τὸν Ποιμένα τὸν καλὸν τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ὃς ἐξελέξατο τὸν Αὐτῷ εὐαρεστοῦντα, ἵνα θεοφιλῶς ποιμάνῃ τὴν Ἁγιωτάτην αὐτόθι ἀδελφὴν Ἐκκλησίαν, θερμῶς δὲ Αὐτοῦ δεόμεθα, ἵνα τὰ δυσχερῆ εἰς ὁδοὺς λείας μεταποιῶν καὶ ἀγαθύνων πᾶν ἀγαθόν, χειραγωγῇ καὶ ἐνισχύῃ τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα ἐργαζομένην ἐν τῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου καὶ ποιμαίνουσαν τὸ ποίμνιον, ἐν ᾧ τὸ θεῖον Πνεῦμα ἔθετο Αὐτὴν Ἐπίσκοπον.

Τὴν χαρὰν δὲ ἡμῶν ταύτην διεκδηλοῦντες καὶ τὰς ὁλοθύμους πρὸς τὸν Κύριον δεήσεις ἀναφέροντες, ἥκομεν μετὰ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ἀντιπέμποντες τῇ ἀγάπῃ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος, κἀθ᾽ ἃ καλῶς τέτακται, εἰρηνικὴν ἀπάντησιν ἡμῶν, δι᾽ ἧς καὶ τὸν ἐν Χριστῷ ἀποδιδόντες ἀδελφικὸν Αὐτῇ ἀσπασμὸν τὰς ἐνθέρμους διαβιβάζομεν ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ Αὐτῆς συγχαρητηρίους ἡμῶν προσρήσεις, διαβεβαιούμεθα δ᾽ ἅμα Αὐτὴν ὅτι, μετ᾽ ἀγάπης καὶ τιμῆς ἰδίας πρὸς τὴν ἀδελφὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀλεξανδρείας διακείμενοι, πρόθυμοι, ὡς πάντοτε, ἐσμὲν παρέχεσθαι ἐν δέοντι τὴν ἀδελφικὴν ἡμῶν συναντίληψιν καὶ ὀφειλὴν ἱερὰν ὑπολαμβάνομεν τὰ εἰς τὴν κράτυνσιν τῶν δεσμῶν τῆς ἑνότητος καὶ τῆς ἀγάπης συντείνοντα ἐνεργεῖν.

Ἐπὶ δὲ τούτοις ἐπευχόμενοι ὁλοψύχως τῇ Ὑμετέρᾳ σεβασμίᾳ Παναγιότητι πᾶσαν ἄνωθεν ἱκάνωσιν εἰς ὃ ἔχει Αὐτὴ ἵνα ἐπιτελέσῃ ὑψηλὸν ἔργον, τὴν δὲ θείαν χάριν καὶ εὐλογίαν ἐπικαλούμενοι ἐπὶ τὸ εὐσεβὲς Αὐτῆς ποίμνιον, διατελοῦμεν μετ᾽ ἀγάπης ἀδελφικῆς καὶ τιμῆς ἐξιδιασμένης.

αϡκϛ΄ Ἰουλίου αζ΄.

Τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Παναγιότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς
† Ὁ Κωνταντινουπόλεως ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Γ') Ἡ ἐνθρονιστήριος ἐπιστολὴ τῆς Α. Μακαριότητος τοῦ Καθολικοῦ τῆς Γεωργίας κ. Ἀμβροσίου :

Ἀριθμ. 32.

Ἐν . . . . τῇ 28 Μαρτίου 1926.

Παναγιώτατε καὶ Μακαριώτατε Πάτερ,

Θελήματι Θεοῦ, ὁ Πατριάρχης καὶ καθολικὸς Λεωνίδας, Πριμᾶτος της Γεωργιανῆς Ἐκκλησίας, ἐτελεύτησε τῇ 11 Ἰουλίου 1921.

Τῇ 7ῃ τοῦ ἀκολούθου μηνὸς Σεπτεμβρίου ἡ συνέλευσις τοῦ κλήρου καὶ πάντων τῶν πιστῶν γεωργιανῶν, ἐξελέξατο, τῇ χάριτι τοῦ Παναγίου Πνεύματος, τὴν ἐμὴν ἀναξιότητα, Ἀρχιεπίσκοπον Μιτσχέτης καὶ Πατριάρχην καὶ καθολικὸν πάσης Γεωργίας.

Φρίττω προσατενίζων τὸν βαρὺν ζυγόν, ὃν ἡ Πρόνοια ἐπέθηκέ μοι, ἔχων ὅμως ἐν νῷ, ὅτι ἡ Γεωργιανὴ Ἐκκλησία εὗρε πάντοτε ἀντίληψιν καὶ παραμυθίαν ἐν τοῖς κόλποις τῶν ὁμοπίστων ἐν Ἀνατολῇ Ἐκκλησιῶν, χαίρω ἐπὶ τῇ ἐλπίδι, ὅτι ἡ ἀντίληψις αὕτη καὶ ἡ παραμυθία οὐδαμῶς ἐγκαταλείψουσιν αὐτὴν ἐν τῇ παρούσῃ ὥρᾳ καὶ ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀνατολῆς, ὡς μήτηρ συμπαθής, θέλει τείνει πρὸς ἡμᾶς καὶ αὖθις χεῖρα ἠθικῆς ὑποστηρίξεως.

Ἐπὶ ταύτῃ δὲ τῇ ἐλπίδι, ἀναβὰς ἤδη τὸν θρόνον τῶν Πριμάτων τῆς Ἰβηρίας (Γεωργίας), ἀπευθύνω, Παναγιώτατε Πάτερ, τὸν ἐγκάρδιόν μου πρὸς Ὑμᾶς χαιρετισμὸν καὶ τὴν παράκλησιν, ὅπως φιλοστόργως διατεθῆτε πρὸς ἐμὲ τὸν ἀνάξιον, διότι, κατὰ τὸν προφήτην «ἰδοὺ δὴ τὶ καλὸν ἢ τὶ τερπνόν, ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφοὺς ἐπὶ τὸ αὐτὸ» (Ψαλμ. 132).

Ταπεινότατος ***Ἀμβρόσιος***

Ἀρχιεπίσκοπος Μιτσχέτης καὶ Πατριάρχης Καθολικὸς πάσης Γεωργίας.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟΝ ΔΙΔΑΓΜΑ

Καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως. Καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσι. Καὶ ἐὰν ἀγαθοποιῆτε τοὺς ἀγαθοποιοῦντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσι. Καὶ ἐὰν δανείζητε παρ' ὧν ἐλπίζετε ἀπολαβεῖν, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανείζουσιν, ἵνα ἀπολάβωσι τὰ ἴσα. Πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανείζετε μηδὲν ἀπελπίζοντες. . . . . Γίνεσθε οὖν οἰκτίρμονες, καθὼς καὶ ὁ Πατὴρ ἡμῶν οἰκτίρμων ἐστί.

(Λουκ. κεφ. στ').

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Τῇ 13 λήγοντος σήμερον μηνὸς Ἰουλίου, ἔτος συνεπληρώθη ἀπὸ τῆς εἰς τὸν Οἰκ. Θρόνον ἐκλογῆς καὶ ἀναρρήσεως τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τοῦ Οἰκ. Πατριάρχου κ. κ. Βασιλείου τοῦ Γ'. Ἐπὶ τῷ εὐτυχεῖ τούτῳ γεγονότι, ἀρχομένης τῆς συνοδικῆς συνεδρίας, προσεφώνησε τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὁ Σεβ. Γέρων ἅγιος Καισαρείας κ. Νικόλαος, ὡς πρῶτος τῇ τάξει, εὐχηθεὶς τὰ εἰκότα ἀπὸ μέρους τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, πρὸς ὃν καὶ ἀπήντησε καταλλήλως ἡ Α. Θ. Παναγιότης.

Μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συνεδρίας προσῆλθον ἐν σώματι οἱ κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ ὑπάλληλοι τῆς πατριαρχικῆς αὐλῆς, προσεφώνησε δὲ καταλλήλως ἐξ ὀνόματος πάντων ὁ πανοσ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Πολύκαρπος.

Ἡ «Ὀρθοδοξία», ὑποβάλλουσα ἐπὶ τῇ περιστάσει ταύτῃ τὰ βαθύτατα αὐτῆς σέβη πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, εὔχεται ὅπως Αὕτη κοσμῇ τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον ἐπὶ μήκιστον.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ

Χοροστασίαι. Εὐλαβεῖ προσκλήσει τῶν οἰκείων Ἐπιτροπῶν ἡ Α. Θ. Π. ἐχοροστάτησεν ἐν τοῖς ἱ. ναοῖς τῶν Εἰσοδίων Πέραν (4 Ἰουλ.), τῆς Ἁγ. Κυριακῆς Κοντοσκαλίου (9 Ἰουλ.), τῶν Ἁγ. Ἀποστόλων Φερίκιοϊ (16 Ἰουλ.) καὶ τῆς Παναγίας Π. Μπάνιου (30 Ἰουλ.). Ἐν συρροῇ δὲ πολλοῦ ἐκκλησιάσματος ἐχοροστάτησεν ἡ Α. Θ. Π. ἐν τῷ πανσέπτῳ Π χῷ ναῷ μετὰ τῶν σεβ. μητροπ. Καισαρείας, Νικαίας, Προύσης, Σάρδεων, Ροδοπόλεως καὶ Ἀνέων, ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς Ἁγ. Μεγαλομάρτυρος καὶ Πανευφήμου Εὐφημίας (11 Ἰουλ.). Τὴν θ. λειτουργίαν ἐτέλεσεν ὁ Μ. Ἀρχιμανδρ. μετὰ τοῦ Δευτερεύοντος, τὸν δὲ θ. λόγον ἐκήρυξεν ὁ αἰδεσιμολ. Μ. Ἱεροκῆρυξ κ. Στ. Ἀθανασιάδης. Καθ' ὅλην δὲ τὴν ἡμέραν ἦτο ἐκτεθειμένον, κατὰ τὸ κρατοῦν ἔθος, εἰς προσκύνησιν τὸ ἐν Πατ/κῷ ναῷ, ὡς γνωστόν, φυλασσόμενον ἱ. λείψανον τῆς Ἁγίας. Ἐν τῷ αὐτῷ ἱ. ναῷ ἐχοροστάτησεν ἡ Α. Θ. Π. καὶ τῇ Κυριακῇ τῶν Ἁγ. Πατέρων (17 Ἰουλ.) μετὰ τῶν σεβ. μητροπολιτῶν Νικαίας, Σάρδεων καὶ Ἀνέων.

Χειροθεσίαι. Κατὰ τὰς ἐν Πέραν καὶ ἐν Π. Μπάνιῳ χοροστασίας, ἡ Α. Θ. Π. ἐχειροθέτησεν εἰς Οἰκονόμους τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς τοὺς αἰδεσ. Ἀπόστολον Χρυσαφίδην, ἐκ τῶν ἀρχαίων ἀποφοίτων τῆς Θεολ. Σχολῆς καὶ Ἰωάννην Παναγιωτάκην, ἀμφοτέρους εὐδοκίμως ἱερατεύοντας ἐν τῇ κοινότητι Σταυροδρομίου.

Πατριαρχικὰ συλλυπητήρια. Κατὰ τὴν κηδείαν (16 Ἰουλ.) τοῦ γνωστοῦ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς κοινωνίᾳ δικηγόρου ἀειμνήστου ***Π. Χατζαναστάση***, παρέστη καὶ διεβίβασε τὰ πατριαρχικὰ συλλυπητήρια ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος κ. Αἰμιλιανός. Κατὰ δὲ

τὴν κηδείαν (Ἰουλ.) τῆς ***Εὐφροσύνης,*** θυγατρὸς τοῦ Μουσικοδιδασκάλου τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς κ. Β. Οὐνουφριάδου παρέστη ὁ Μ. Ἐκκλησιάρχης κ. Ἄνθιμος.

Ὀνοματικαὶ ἑορταί. Ἐπισκεφθεῖσα αὐτοπροσώπως ἐν Χάλκῃ συνεχάρη ἡ Α. Θ. Π. τὸν ἑορτάζοντα (29 Ἰουλ.) Σεβ. Γέροντα ἅγ. Κυζίκου κ. Καλλίνικον. Ὡσαύτως συνεχάρη τηλεγραφικῶς καὶ τοὺς ἑορτάζοντας αὐθημερὸν σεβ. Μητροπ. Ἐλασσῶνος καὶ Ἀρδαμερίου. Πατριαρχικαὶ εὐχαὶ διεβιβάσθησαν καὶ πρὸς τὸν Πατριαρχικὸν διάκονον κ. Καλλίνικον.

Κίνησις ἀρχιερέων. Τὸν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ἀναχωρήσαντα σεβ. μητροπολίτην Βελλᾶς καὶ Κονίτσης κ. Ἰωάννην προέπεμψεν ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Π. ὁ Δευτερεύων κ. Γερμανός (1 Ἰουλ.).

— Τοὺς ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν αὐτῶν ἐλθόντας (25 Ἰουλ.) σεβ. μητροπ. Ῥόδου κ. Ἀπόστολον, Κάσσου-Καρπάθου κ. Γερμανὸν καὶ Λέρου-Καλύμνου κ. Ἀπόστολον ὑπεδέχθη ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Π. ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος κ. Αἰμιλιανός.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀπὸ τῆς 22 λήγοντος μηνὸς μεταβᾶσα ἐν συνοδείᾳ τῆς ἀκολουθίας αὐτῆς εἰς Χάλκην παραμένει ἐν τῇ αὐτόθι ἱ. Θεολ. Σχολῇ.

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Προσύνοδος. Ἐγράφη ὅτι Πατριαρχικῇ καὶ Συνοδικῇ ἀποφάσει ὡρίσθη ὅπως τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου προηγηθῇ ***Προκαταρκτικὸν Συνέδριον*** ἐξ ἀντιπροσώπων πασῶν τῶν Ὀρθ. Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, πρὸς ἃς καὶ ἀπελύθη σχετικὸν πατριαρχικὸν γράμμα (ὅρα σελ. 31). Διὰ νεωτέρας συνοδικῆς ἀποφάσεως ὡρίσθη, ὅπως τὸ Προκαταρκτικὸν τοῦτο Συνέδριον λάβῃ τὸν τίτλον καὶ τὴν ἰδιότητα ***«Προσυνόδου»***. Ὑπὸ μελέτην εὑρίσκεται ὁ καθορισμὸς : τοῦ ***τόπου*** καὶ τοῦ ***χρόνου*** τῆς συγκλήσεως αὐτῆς, τοῦ ***ἀριθμοῦ*** τῶν μελλόντων ἵνα παραστῶσιν ἐν αὐτῇ ἀντιπροσώπων τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς ἐν γένει ***δικαιοδοσίας*** αὐτῆς.

Ἀπήντησαν εἰς τὸ ὡς ἄνω πατριαρχ. γράμμα : ὁ Μακαρ. Ἀρχ/πος Κύπρου ἀπὸ 18 Μαΐου ἐ. ἔ., ἐκφράζων θερμὰς εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ πρόφρονι ἀκροάσει γνώμης, περὶ συγκλήσεως τοιούτου Συνεδρίου, γνώμης προταθείσης ἀπὸ μέρους καὶ τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου. — ὁ Μακαρ. Π/χης Ρουμανίας κ. Μύρων ἀπὸ 8 Ἰουλίου ἐ. ἔ., πληροφορῶν ὅτι ὡρίσθη συνοδικῶς ὅπως τοῦ Συνεδρίου (τῆς Προσυνόδου) μετάσχῃ ἀντιπροσωπεία ἐκ δέκα τοὐλάχιστον προσώπων — Μητροπολιτῶν, Ἐπισκόπων, ἱερέων —ἐπὶ κεφαλῆς ἔχουσα τὴν Α. Μακαριότητα καὶ παρακαλῶν, ὅπως ἐγκαίρως ἀνακοινωθῇ ὁ χρόνος καὶ ὁ τόπος τοῦ ἐν λόγῳ Συνεδρίου—, καὶ ὁ ἐν Μόσχᾳ Πατριαρχ. ἀντιπρόσωπος ἀρχ. Βασ. Δημόπουλος ἀπὸ 30 Μαΐου ἐ. ἔ., ὑποβάλλων ὅτι πάντες οἱ ἀρχηγοὶ τῶν διαφόρων Ἐκκλ. στικῶν μερίδων (Τυχωνικῆς, Ἱερᾶς Συνόδου, Οὐκραϊνικῆς Συνόδου καὶ Μπελο-Ρωσσικῆς Συνόδου) μετὰ χαρᾶς ἐπληροφορήθησαν τὴν σύγκλησιν Προσυνόδου.

Κανονικαὶ ἄδειαι. Ἐπετράπη τῷ σεβ. Μητρ/τῃ Ἰωαννίνων κ. Σπυρίδωνι, ὅπως μεταβῇ εἰς Ἀθήνας διὰ ζήτημα ἐπαρχιακόν, τῷ σεβ. Μ/τῃ Σιδηροκάστρου κ. Νεοφύτῳ, ὅπως ἐπισκεφθῇ τὸ ἅγιον Ὄρος, τῷ σεβ. Μητρ/τῃ Μηθύμνης κ. Διονυσίῳ πρὸς μετάβασιν εἰς Χίον διὰ λόγους ἐκκλησιαστικούς, τῷ σεβ. Μ/τῃ Μιτυλήνης πρὸς μετάβασιν εἰς Ἀθήνας δι᾽ ἐπαρχιακὰς ὑποθέσεις, τοῖς σεβ. Μ/ταις Ῥόδου κ. Ἀποστόλῳ, Καρπάθου-Κάσσου κ. Γερμανῷ καὶ Λέρου-Καλύμνου κ. Ἀποστόλῳ ὅπως ἔλθωσιν ἐνταῦθα δι᾽ ἐπαρχιακοὺς λόγους καὶ τῷ σεβ. Μ/τῃ Ἰκαρίας κ. Ἰωακεὶμ μετάβασις καὶ δίμηνος παραμονὴ ἐν Ἀθήναις πρὸς περίθαλψιν τῆς ὑγείας αὐτοῦ.

Ἱερὰ Θεολογ. Σχολὴ Χάλκης. Ἐπὶ σχετικῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐφορείας τῆς ἐν

λόγῳ Σχολῆς ἐνεκρίθη ἡ διὰ τὸ ἐπιὸν σχολικὸν ἔτος 1926-27 πρόσληψις δέκα κατ' ἀνώτατον ὅριον μαθητῶν, πρὸς ἀπαρτισμὸν τῆς α' τάξεως. Ἡ Σχολὴ ἐφέτος θὰ λειτουργήσῃ τετράτακτος.

Ἀρχειοφυλάκιον. Παραιτηθέντος τοῦ σεβ. Μ/του Ἡλιουπόλεως κ. Γενναδίου ἡ προεδρεία τοῦ τμήματος τοῦ Ἀρχειοφυλακίου ἀνετέθη τῷ προέδρῳ τῆς Πατριαρχικῆς Βιβλιοθήκης σεβ. Μ/τῃ Σάρδεων κ. Γερμανῷ.

Ἅγιον Μῦρον. Ἀπεστάλη τῷ σεβ. Μ/τῃ Καστορίας κ. Ἰωακεὶμ ἡ ζητηθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ ποσότης Ἁγ. Μύρου.

Στατιστική. Ἐν συναφείᾳ καὶ πρὸς τὴν ἀπολυθεῖσαν προγενεστέρως σχετικὴν ἐγκύκλιον (σελ. 78), ἐνεκρίθη ὅπως ζητηθῶσι στατιστικαὶ πληροφορίαι περὶ τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἀπὸ Ἰανουαρίου – Ἰουλίου ἐ. ἔ. γενομένων χειροτονιῶν ὡς καὶ περὶ τῶν διαθεσίμων προσφύγων ἱερέων.

ΕΠΑΡΧΙΑΙ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἐσθονίας. Ὁ σεβ. Μ/της Ταλλίνης καὶ πάσης Ἐσθονίας κ. Ἀλέξανδρος, διὰ γράμματος αὐτοῦ ἀπὸ 10 λήγοντος μηνὸς πληροφορεῖ, ὅτι κατὰ τὸ 18ον Διεθνὲς Συνέδριον ἐναντίον τοῦ ἀλκοολισμοῦ—τὸ συγκροτηθησόμενον ἐν Tartu (Dorpat) ἀπὸ 21-29 λήγ. μηνὸς—θὰ ἀναγνώσῃ ἔκθεσιν περὶ τῆς ἐν τῇ καθόλου Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ ἀντιαλκοολικῆς κινήσεως καὶ πρὸς τοῦτο ἐζήτησε καὶ σχετικὰς παρὰ τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου πληροφορίας.

Ἱερὰ Μητρόπολις Κρήτης. Ὁ σεβ. Μτρ/της Κρήτης κ. Τίτος ἀπαντητικῶς (5 Ἰουλ. ἐ. ἔ.) πληροφορεῖ τῇ Ἐκκλησίᾳ περὶ τῆς ἐν Κρήτῃ λειτουργούσης ἱερατικῆς σχολῆς. Ὅτι δηλ. αὕτη ἱδρυθεῖσα ἐν τῇ ἱ. μονῇ Ἁγίας Τριάδος, τῇ ἐπιλεγομένῃ «Τσαγγαρόλων» κατὰ τὸ ἔτος 1891 ὑπὸ τὸν τίτλον : «***Ἱεροδιδασκαλεῖον Κρήτης***» ἐλειτούργησε μέχρι τοῦ 1905, ὁπότε καὶ διελύθη. Ἀνασυσταθεῖσα τῷ 1924, τῇ μερίμνῃ τῆς ἱ. ἐπαρχιακῆς Συνόδου Κρήτης, διὰ τοῦ ἀπὸ 16 7βρίου 1924 προεδρ. διατάγματος ὑπὸ τὸν τίτλον : «***Ἱερατικὴ Σχολὴ Κρήτης***», ἰσόβαθμος καὶ ὁμόβαθμος πρὸς τὴν ἐν Ἀθήναις Ριζάρειον Ἐκκλησ. Σχολὴν λειτουργεῖ ἔκτοτε κανονικῶς. Τὸ διδάσκον προσωπικὸν περιλαμβάνει ὀκτὼ καθηγητὰς (τρεῖς θεολόγους, δύο φιλολόγους, ἕνα φυσικομαθηματικόν, ἕνα τῆς Γαλλικῆς καὶ ἕνα τῆς Καλλιγραφίας καὶ Ἰχνογραφίας), μαθητὰς δὲ ἐν ὅλῳ 54. Κατὰ τὸ προσεχὲς σχολικὸν ἔτος ἡ Σχολὴ θὰ λειτουργήσῃ τετράτακτος. Τοῦ διδακτικοῦ καὶ τοῦ κατωτέρου προσωπικοῦ τῆς Σχολῆς τοὺς μισθοὺς καταβάλλει ἡ Πολιτεία, τὴν δὲ δαπάνην τῆς συντηρήσεως, διατροφὴν κτλ. ἔχει ἀναλάβῃ ἡ ἐν Κρήτῃ Ἐκκλησία συνεισφέρουσα περὶ τὰς 450 χιλ. δραχμὰς ἐτησίως.

Ἀρχιεπισκοπὴ Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς. Ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Βοστώνης κ. Ἰωακεὶμ ἀπέστειλε τῇ Ἐκκλησίᾳ μακρὸν ὑπόμνημα (ἀπὸ 15 Μαΐου ἐ. ἔ.), δι' οὗ περιγράφων τὴν ἀπὸ ἐτῶν μέχρι σήμερον ἐξελισσομένην κατάστασιν τῆς ἐν Ἀμερικῇ ὀρθοδ. ἑλλην. Ἐκκλησίας ὑποβάλλει τὰς ἰδίας αὐτοῦ σκέψεις πρὸς εἰρήνευσιν καὶ συμφιλίωσιν τῶν ἐκεῖ διϊσταμένων μερίδων. — Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἤδη ἡ Ἐκκλησία Κων/πόλεως ὀφειλετικῶς μεριμνῶσα ἀνέθηκε τῷ πρὸ πολλοῦ μεταβάντι εἰς Ἀμερικὴν σεβ. Μ/τῃ Θεσσαλ/κης κ. Γενναδίῳ τὴν μελέτην τῶν ἀφορώντων τὴν ἀρχιεπισκοπὴν Ἀμερικῆς, ἐσχάτως δὲ καὶ ἐπίσημον ἐντολὴν ἔδωκε τῷ ἐπὶ ἀποστολῇ εἰς Ἀμερικὴν μέλλοντι ἵνα μεταβῇ σεβ. Μ/τῃ Καβάλλας καὶ Νέστου κ. Χρυσοστόμῳ, ἀποβλέπουσαν εἰς τὴν συμφιλίωσιν τῶν διαφόρων ἐκεῖ ἐκκλ. κῶν μερίδων.

Ἐκκλησία Ἀλβανίας. Ὁ σεβ. Μ. της Τραπεζοῦντος κ. Χρύσανθος ἀπέστειλε τῇ Ἐκκλησίᾳ μακρὰν ἔκθεσιν περὶ τῆς ἐν Ἀλβανίᾳ ὀρθ. Ἐκκλησίας, πόρισμα τῆς εἰς τὴν χώραν ταύτης ἀνατεθείσης τῇ Α. Σεβ. πατριαρχ. ἐξαρχ. ἀποστολῆς. Σχετικῶς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο ἐλήφθησαν γράμματα τοῦ τε Προέδρου τῆς Ἀλβανικῆς Δημοκρατίας Ἐξοχ. κ. Α. Ζώγου καὶ τοῦ Ἐξοχ. ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν κ. Χουσεΐν Βρυώνη.

Ἱερὰ Μητρόπολις Σερρῶν. Ὁ σεβ. Μ. της Σερρῶν κ. Χριστοφόρος ἀπαντητικῶς (ἀπὸ 7 λήγ. μηνὸς) ἀγγέλλει τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι ἀπὸ τῆς προαγωγῆς αὐτοῦ εἰς Μ. την (Ὀκτωβρ. 1922), εἰς μίαν καὶ μόνην προέβη χειροτονίαν δι' ἓν χωρίον καὶ ὅτι ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ διώρισε 33 πρόσφυγας ἱερεῖς.

— Ὁ αὐτὸς Μητροπολίτης δι' ἀπαντητικῆς αὐτοῦ ἐκθέσεως (19 Ἰουλ. ἐ. ἔ.), πληροφορεῖ περὶ τῆς ἐν τῇ ἱ. μονῇ τοῦ τιμίου Προδρόμου λειτουργούσης ***Ἱερατ. Σχολῆς.*** Αὕτη μερίμνῃ τῆς Α. Σεβ. ἱδρυθεῖσα διὰ διατάγματος 1 Ἰουνίου 1925 προβλέπει πενταετῆ φοίτησιν κατὰ τὸν τύπον τῆς Ριζαρείου Σχολῆς. Κατὰ τὸ λῆξαν σχολικὸν ἔτος ἡ α' τάξις εἶχεν 25 μαθητὰς μετὰ δύο καθηγητῶν. Κατὰ τὸ προσεχὲς θὰ λειτουργήσῃ καὶ β' τάξις, γίνεται δὲ ἐνέργεια πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ. Ἡ συντήρησις τῶν μαθητῶν ἐγένετο δωρεάν. Οἱ μισθοὶ τῶν καθηγητῶν κατεβλήθησαν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου Ταμείου, τῶν λοιπῶν δαπανῶν ἐξασφαλισθεισῶν σχεδὸν ἐκ τῆς ἐπαρχίας Σερρῶν. Ἐνίσχυσις τῆς ἐν λόγῳ Ἱερατικῆς Σχολῆς καὶ ἀπὸ μέρους τῶν πλησιοχώρων Μητροπόλεων θέλει ὑποβοηθήσῃ ἱκανῶς τὸ ἔργον αὐτῆς, ἀποβλεπούσης εἰς τόσον ὑψηλὸν καὶ ἱερὸν σκοπόν.

Ἱερὰ Μητρόπολις Ρόδου. Ὁ σεβ. Μ/της Ρόδου κ. Ἀπόστολος ἐπληροφόρησεν (ἀπὸ 27 Ἰουνίου ἐ. ἔ.), ὅτι τὸ Σάββατον, 26 Ἰουνίου ἐ. ἔ., περὶ ὥραν 10ην μ. μ. ἰσχυρὰ σεισμικὴ δόνησις προὐξένησε μεγάλας ζημίας, καταστρέψασα 14 ἐν ὅλῳ χωρία.

Ἱερὰ Μητρόπολις Βερροίας. Ὁ σεβ. Μητροπολίτης Βερροίας κ. Σωφρόνιος ἀπαντητικῶς ὑποβάλλει ὅτι εἰς οὐδεμίαν χειροτονίαν προέβη ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ καὶ γενικώτερον ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς χειροτονίας αὐτοῦ, παρέχων ἅμα καὶ σχετικὰς πληροφορίας περὶ τῶν προσφύγων ἱερέων.

Ἱ. Μητρόπολις Αὐστραλίας. Ὁ σεβ. Μητροπολίτης Αὐστραλίας κ. Χριστοφόρος τηλεγραφικῶς (23 λήγοντος), ἀνήγγειλε τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν ἔναρξιν συλλογῆς ἐράνων πρὸς ἵδρυσιν ἐν Σίδνεϋ μητροπολιτικοῦ οἰκήματος. Ἡ πρώτη ἐγγραφὴ ἀπέφερε τὸ ποσὸν 3 χιλ. στερλινῶν λιρῶν.

*
* *

Κανονικαὶ ψῆφοι. Δημοσιεύομεν κατωτέρω τὰς ἐπὶ τῶν Πατριαρχῶν Γρηγορίου τοῦ Ζ' καὶ Κωνσταντίνου τοῦ ΣΤ' γενομένας ἀρχιερατικὰς ἐκλογὰς πρὸς γνῶσιν παντὸς ἐνδιαφερομένου.

Ἦτοι ἐξελέγησαν:

6 Δ/βρίου 1923 Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ὁ σεβ. Μητρ/της Χαλκηδόνος κ. Γρηγόριος, ὑπὸ τὸ ὄνομα ***Γρηγόριος ὁ Ζ'.***

20 Δ/βρίου 1923 Μητροπολίτης Χαλκηδόνος ὁ σεβ. Μ/της Αἴνου κ. Ἰωακείμ.

5 Φεβρ. 1924 » τῆς ἀρτισυστάτου ἐπαρχίας Κυκλάδων ὁ σεβ. Μητροπολ. Σισανίου κ. Γερμανός.

» » » » Σισανίου ὁ σεβ. Μ/της Ἐδέσσης κ. Ἀγαθάγγελος.

» » » » Ἐδέσσης ὁ καὶ ἄλλοτε ποιμάνας τὴν ἐπαρχίαν ταύτην σεβ. Μητροπ. Βερροίας κ. Κωνστάντιος.

» » » » Βερροίας καὶ Ναούσης ὁ σεβ. Μητροπ. Ρόδου κ. Ἀπόστολος.

» » » » Ρόδου ὁ σεβ. Μητρ. Ἐφέσου κ. Χρυσόστομος.

9 » » » τῆς ἀρτισυστάτου ἐπαρχίας Αὐστραλίας ὁ σεβ. Μητροπολίτης Σερρῶν κ. Χριστοφόρος.

» » » » Σερρῶν ὁ σεβ. Μητροπολίτης Ἐλευθερουπόλεως κ. Κωνσταντῖνος.

13 Μαρτίου » » Ἐλευθερουπόλεως ὁ σεβασμ. Μητροπολίτης Γρεβενῶν κ. Αἰμιλιανός.

» » » » τῆς ἀποκαταστάσης καὶ αὖθις εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐν ἐνεργείᾳ Μητροπ. τοῦ θρόνου καὶ ἀναγραφείσης ἐν τῷ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἐπαρχιῶν Συνταγματίῳ παλαιφάτου Μ/πόλεως Σάρδεων ὁ πανοσιολ. Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου κ. Γερμανὸς Ἀθανασιάδης, ᾧτινι ἀνετέθη κατ' ἐπίδοσιν καὶ ἡ τακτικὴ ἀρχιερατικὴ προστασία καὶ διακυβέρνησις τῆς χηρευούσης Μητροπόλεως Πισιδίας.

» » » » Γρεβενῶν ὁ θεοφ. Ἐπίσκοπος Νεαπόλεως κ. Νικόλαος.

20 » » τῆς ἀρτισυστάτου ἐπαρχίας Πριγκηπονήσων ὁ σεβ. Μητροπολίτης Νεοκαισαρείας κ. Ἀγαθάγγελος.

» » » » Κυδωνιῶν ὁ σεβ. Μητροπ. Φιλαδελφείας κ. Εὐγένιος.

» » » » Φιλαδελφείας ὁ θεοφ. Ἐπίσκοπος Εἰρηνουπόλεως κ. Φώτιος, ἀρχιερατ. Προϊστάμενος Πέραν.

22 » » » Νεοκαισαρείας ὁ καὶ ἄλλοτε ποιμάνας τὴν ἐπαρχίαν ταύτην σεβ Μητροπ. πρ. Καισαρείας κ. Ἀμβρόσιος.

15 Ἀπριλ. » » Ἰωαννίνων ὁ καὶ ἄλλοτε ποιμάνας αὐτὴν σεβ. Μητροπολίτης Ἀμασείας κ. Σπυρίδων.

» » » » τῆς ἀρτισυστάτου ἐπαρχίας Νέας Πελαγωνείας ὁ σεβ. Μ/της πρ. Μελενίκου κ. Χρυσόστομος.

» » » » Κρήνης ὁ καὶ ἄλλοτε ποιμάνας τὴν ἐπαρχίαν ταύτην σεβ. Μητροπ. Μυριοφύτου καὶ Περιστάσεως κ. Καλλίνικος.

» » » » Μυριοφύτου καὶ Περιστάσεως ὁ καὶ ἄλλοτε ποιμάνας τὴν ἐπαρχίαν ταύτην σεβασμ. Μητροπολίτης πρώην Μυριοφύτου κ. Σωφρόνιος.

30 » » » Βερροίας-Ναούσης ὁ σεβ. Μητρ. Ρόδου κ. Χρυσόστομος.

» » » » Ρόδου ὁ τέως τῆς ἐπαρχίας ταύτης ποιμὴν σεβ. Μητροπολίτης πρ. Ρόδου κ. Ἀπόστολος.

8	Μαΐου	1924	Μ/της	'Εφέσου ὁ σεβ. Μ/της Δέρκων κ. Καλλίνικος.
»	»	»	»	Δέρκων ὁ σεβ. Μ/της Προύσης κ. Κωνσταντῖνος.
24	»	»	»	Προύσης ὁ σεβ. Μ/της Βάρνης κ. Νικόδημος.
12	Αὐγ.	»	»	'Αμασείας ὁ καὶ ἄλλοτε ποιμάνας αὐτὴν σεβ. Μητροπ. πρ. 'Ιωαννίνων κ. Γερμανός, ᾧτινι ἀνετέθη συγχρόνως καὶ ἡ ἐξαρχικὴ ποιμαντορία τῆς ἀρτισυστάτου Μητροπόλεως Κεντρῴας Εὐρώπης (Αὐστρίας, Οὑγγαρίας καὶ 'Ιταλίας), τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Θυατείρων περιορισθείσης εἰς τὴν ἐξαρχίαν τῆς Δ. καὶ Β. Εὐρώπης.
7	'Οκτωβρ.	»	»	τῆς ἀρτισυστάτου ἐπαρχίας Καρδαμύλων ὁ σεβ. Μ/της Κορυτσᾶς κ. 'Ιωακείμ.
»	»	»	»	τῆς ἀρτισυστάτου ἐπαρχίας Πλωμαρίου ὁ σεβ. Μ/της Καλλιουπόλεως κ. Κωνσταντῖνος.
»	»	»	»	τῆς προαχθείσης εἰς Μ/πολιν ἐπισκοπῆς 'Αρδαμερίου ὁ πανοσιολ. 'Αρχιμ. κ. Καλλίνικος Κρεατσούλης.
»	»	»		Σὺν τῇ προαγωγῇ εἰς Μητροπόλεις τῶν 'Επισκοπῶν Κίτρους, Καμπανίας, Πολυανῆς καὶ Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγίου Ὄρους προήχθησαν εἰς Μ/τας καὶ οἱ διευθύνοντες τὰς ἐπαρχίας ταύτας θεοφ. 'Επίσκοποι : Κίτρους κ. Παρθένιος, Καμπανίας κ. Διόδωρος, Πολυανῆς κ. Φώτιος καὶ Ἱερισσοῦ-Ἁγίου Ὄρους κ. Σωκράτης.
»	»	»	»	τῆς ἀρτισυστάτου ἐπαρχίας Καβάλλας ὁ σεβ. Μητροπ. Βερροίας κ. Χρυσόστομος.
»	»	»	»	Βερροίας ὁ σεβ. Μ/της Μυριοφύτου καὶ Περιστάσεως κ. Σωφρόνιος.
»	»	»	»	τῆς ἀρτισυστάτου ἐπαρχίας Μετσόβου ὁ σεβ. Μητρ. Γάνου καὶ Χώρας κ. Τιμόθεος.
9	»	»	»	τῆς ἀρτισυστάτου ἐπαρχίας Λαγκαδᾶ ὁ σεβ. Μητροπ. Κυκλάδων κ. Γερμανός.
»	»	»	»	τῆς ἀρτισυστάτου ἐπαρχίας Ζιχνῶν ὁ σεβ. Μ/της Περγάμου κ. 'Αλέξανδρος.
»	»	»	»	Νευροκοπίου ὁ θεοφ. ἐπίσκοπος Μυρέων κ. Φιλόθεος, τοῦ τέως τοιούτου σεβ. κ. Δαμασκηνοῦ τεθέντος εἰς διαθεσιμότητα.
»	»	»	»	τῆς ἀρτισυστάτου ἐπαρχίας 'Ικαρίας ὁ σεβ. Μητροπ. Ἴμβρου κ. 'Ιωακείμ.
»	»	»	»	τῆς ἀρτισυστάτου ἐπαρχίας Θάσου ὁ σεβ. Μ/της Προικοννήσου κ. Γεώργιος.
»	»	»	»	τῆς ἀρτισυστάτου ἐπαρχίας Σουφλίου ὁ σεβ. Μητρ. Παραμυθίας κ. Νεόφυτος.
»	»	»	»	Παραμυθίας ὁ σεβ. Μ/της Βελεγράδων κ. 'Ιωακείμ.
14	»	»	»	τῆς ἀρτισυστάτου ἐπαρχίας Γενιτσῶν καὶ Γουμενίτσης ὁ σεβ. Μητροπ. Ἡλιουπόλεως κ. Σμάραγδος.

14 Ὀκτ. 1924 Μ/της Ἐλασσῶνος ὁ σεβ. Μητρ. Κρήνης κ. Καλλίνικος.
16 » » » τῆς ἀρτισυστάτου ἐπαρχίας Νιγρίτης ὁ σεβ. Μητρ. Δαρδανελλίων κ. Κύριλλος.
» » » » Ἴμβρου ὁ θεοφ. ἐπίσκοπος Κωνσταντίας κ. Ἰωάννης, ἀρχιερατικῶς προϊστάμενος Ταταούλων.
» » » » Δαρδανελλίων ὁ καὶ ἄλλοτε ποιμάνας αὐτὴν σεβ. Μητροπ. πρ. Ἐλασσῶνος κ. Εἰρηναῖος.

Τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ζ΄ πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος, Ἀρχιεπίσκοπος Κων/πόλεως, Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀνεδείχθη ὁ σεβ. Μητροπολίτης Δέρκων κ. Κωνσταντῖνος τῇ 18 Δεκ. 1924 ὑπὸ τὸ ὄνομα ***Κωνσταντῖνος ὁ ΣΤ΄.***

13 Ἰανουαρ. 1925 Ἀνεγνωρίσθη συνοδικῶς ὑπὸ τὸν τίτλον Ἐπισκόπου Ἀμφιπόλεως ὁ ἐν Ἀνατολῇ προηγουμένως εἰς ἀρχιερέα χειροτονηθεὶς ἀρχιμ. κ. Κωνσταντῖνος.
17 » » Μ/της Δέρκων ὁ σεβ. Μητροπ. Φιλαδελφείας κ. Φώτιος.
20 » » » Φιλαδελφείας ὁ σεβ. Μητρ. Μιτυλήνης κ. Κύριλλος.
» » » » Μιτυλήνης ὁ σεβ. Μητροπ. Δυρραχίου κ. Ἰάκωβος.
22 » » Ἀρχιερατικῶς Προϊστάμενος Πέραν ὑπὸ τὸν ψιλὸν τίτλον Ἐπισκόπου Εἰρηνουπόλεως ὁ πανοσιολογ. Μ. Πρωτοσύγκ. Κωνσταντῖνος.
29 » » » Ἡλιουπόλεως ὁ θεοφ. Ἐπίσκοπος Σκοπέλου κ. Γεννάδιος, ἀρχιερατικῶς Προϊστάμενος Μ. Ῥεύματος.

*
* *

Χειροτονίαι Ἀρχιερέων. Τῇ 16 Μαρτ. 1924, Κυριακῇ τῆς Ὀρθοδοξίας, ἐχειροτονήθη ἐν τῷ πανσέπτῳ ἱερῷ ναῷ ὁ ἐψηφισμένος Μητροπ. Σάρδεων κ. Γερμανὸς ὑπὸ τοῦ Παναγ. Οἰκουμ. Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ζ΄, συνιερουργούντων τῶν σεβ. Συνοδικῶν Νικαίας κ. Βασιλείου, Προύσης κ. Κωνσταντίνου, Νεοκαισαρείας κ. Ἀγαθαγγέλου, Σηλυβρίας κ. Εὐγενίου καὶ Ἀνέων κ. Θωμᾶ.

— Τῇ 8 Ὀκτωβρίου 1924 ἐχειροτονήθη ἐν τῷ αὐτῷ ἱ. ναῷ ὁ ἐψηφισμένος Μητροπολίτης Ἀρδαμερίου κ. Καλλίνικος, ἱερουργούντων τῶν σεβ. Μ/τῶν Χαλκηδόνος κ. Ἰωακείμ, Νεοκαισαρείας κ. Ἀμβροσίου, Σηλυβρίας κ. Εὐγενίου καὶ Καρδαμύλων κ. Ἰωακείμ.

— Τῇ 30 Ἰανουαρίου 1925 ἐχειροτονήθη ἐν τῷ ἱ. ναῷ τῶν Εἰσοδίων Πέραν ὁ ἐψηφισμένος Ἐπίσκοπος Εἰρηνουπόλεως κ. Κωνσταντῖνος, ἱερουργούντων τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Νεοκαισαρείας κ. Ἀμβροσίου, Μιτυλήνης κ. Ἰακώβου καὶ Ἀνέων κ. Θωμᾶ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ὁ νεωστὶ ἐκλεγεὶς Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Μελέτιος ὁ Β' ἀναλαβὼν ἀπὸ τῆς 30 παρελθ. μηνὸς Ἰουνίου τὰ πατριαρχικὰ αὐτοῦ καθήκοντα ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἀπέστειλε, κατὰ τὴν κρατοῦσαν ἐκκλησ. τάξιν, τὴν ἐνθρονιστήριον αὐτοῦ ἐπιστολὴν πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα τὸν Οἰκουμ. Πατριάρχην, ὅστις καὶ ἀνταπέστειλεν αὐτῷ εἰρηνικὴν ἐπιστολήν. Ἀμφότερα τὰ πατριαρχικὰ γράμματα δημοσιεύονται ἐν τῷ παρόντι τεύχει. Ἡ Α. Θ. Π., καταρχομένη τοῦ πατριαρχικοῦ αὐτῆς ἔργου, προσεκάλεσεν εἰς ἔκτακτον σύνοδον τοὺς ἀποτελοῦντας τὴν ἱεραρχίαν τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας σεβ. μητροπ. Τριπόλεως Θεοφάνην, Λεοντοπόλεως Χριστοφόρον, Πηλουσίου Πολύευκτον, Νουβίας Νικόλαον καὶ Πτολεμαΐδος Παρθένιον, ἥτις συνελθοῦσα τῇ 15 Ἰουλίου διεσκέψατο ἐπὶ τῶν ἑξῆς θεμάτων: 1) περὶ εὐταξίας τοῦ κλήρου, 2) περὶ ἱδρύσεως ἱεροδιδασκαλείου, 3) περὶ ἀπαντήσεως εἰς τὴν πρόσκλησιν πρὸς συμμετοχὴν εἰς τὴν Οἰκουμεν. Σύνοδον, 4) περὶ τοῦ νόμου «Μεγκλὶς Χάσμπί», 5) περὶ μετερρυθμισμένου ἡμερολογίου καὶ 6) περὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ θεμελιώδους νόμου διοικήσεως τοῦ πατριαρχ. θρόνου.

Ἐγκαινιάζουσα τὰς ἐργασίας τῆς ἐκτάκτου ταύτης Συνόδου, ἡ Α. Θ. Π. ἐτόνισε τὴν κανονικότητα καὶ χρησιμότητα τοῦ συνοδικοῦ συστήματος καὶ ἐδήλωσεν, ὅτι αἱ τακτικαὶ συνεδρίαι τῆς Συνόδου θὰ συγκαλῶνται δὶς τοῦ ἔτους, κατ' Ὀκτώβριον καὶ Μάρτιον, μὴ ἀποκλειομένης ἐν τῷ μεταξὺ τῆς συγκλήσεως καὶ ἐκτάκτου Συνόδου.

Ἀναδιοργανοῦσα δὲ τὰς διαφόρους ὑπηρεσίας τοῦ Πατριαρχείου διώρισε Γενικὸν μὲν Πατρ. κὸν Ἐπίτροπον τὸν σεβ. μητροπ. Τριπόλεως, προσωρινῶς δὲ Ἀρχιγραμματέα τοῦ Πατριαρχείου τὸν σεβ. μητρ. την Νουβίας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Ἀπὸ τοῦ 1922 παρεπιδημεῖ ἐν Ἀμερικῇ ὡς ἔκτακτος ἀπεσταλμένος τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Δαμιανοῦ ὁ σεβ. Ἀρχ/πος Νεαπόλεως κ. Παντελεήμων, ἐπὶ σκοπῷ συλλογῆς ἐράνων ὑπὲρ τοῦ Π. Τάφου. Ἡ Α. Σεβασμ. ὅλως αὐτοβούλως ἐπεκτείνασα τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῆς ἤρξατο ἐνωρὶς ἤδη θίγουσα σοβαρῶς καὶ τὴν κανονικὴν ἄποψιν τόσον διὰ τῶν ἐνεργειῶν αὐτοῦ πρὸς ἵδρυσιν Μετοχίου τοῦ Π. Τάφου ἐν Ν. Ὑόρκῃ, ὅσον καὶ διὰ τῆς ἀμέσου ἐπεμβάσεως αὐτοῦ εἰς τὰ τῆς ἐκεῖ Ἀρχιεπισκοπῆς πράγματα, λειτουργῶν καὶ ἐγκαινιάζων ἱ. ναούς, ἔτι δὲ καὶ χειροτονῶν ἱερεῖς ἄνευ γνώσεως καὶ ἀδείας τοῦ κανονικοῦ Ἐπισκόπου, καὶ δὴ καὶ εἰσηγούμενος καὶ διευκολύνων διαβήματα τῶν ἐκεῖ διαφωνούντων πρὸς τὴν κανονικὴν αὐτῶν ἀρχήν, ὅπως τεθῶσιν ὑπὸ τὴν πνευματικὴν ἐποπτείαν τοῦ Π/χείου Ἱεροσολύμων. Ἐπανειλημμένα διαβήματα τοῦ Οἰκουμ. Π χείου παρὰ τῇ Ἐκκλησίᾳ τῶν Ἱεροσολύμων ἐπέφερον ἀποτέλεσμα ὡς πρὸς τὸ δεύτερον σημεῖον τοῦ Ἀρχ/που Νεαπόλεως ἐνταλέντος ἁρμοδίως, ὅπως ἀπέχῃ πάσης καθόλου ἀναμίξεως εἰς ζητήματα ἀλλότρια πρὸς τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ ἐντολήν, τῆς συλλογῆς δηλ. ἐράνων ὑπὲρ τοῦ Π. Τάφου, παραπέμπων πάντα καθόλου ἐνδιαφερόμενον πρὸς τὴν κανονικὴν τοῦ τόπου ἐκεῖ ἀρχήν, ἤτοι τὴν Ἀρχιεπισκοπήν.

Τὸ σημεῖον ὅμως τῆς ἱδρύσεως Μετοχίου παραμεῖναν ἐκκρεμὲς ἄχρι καιροῦ ἤδη ἀπὸ τοῦ παρελθ. Μαρτίου ἐπραγματοποιήθη. Ὅτι τοιαύτη ἵδρυσις ἄνευ προηγουμένης κανονικῆς ἀδείας τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου—καὶ ἐπὶ τῆς προκειμένης περιπτώ-

σεως, ἄνευ ἀδείας τοῦ Οἰκ. Π/χείου—οὐκ ἔρρωται, δὲν εἶνε ἄγνωστον εἰς τοὺς γνώστας τῆς αὐστηρᾶς κανονικῆς τάξεως. Διὰ τοῦτο καὶ ἐλπίζομεν ὅτι ἡ Α. Μακαρ. ὁ Π/χης Ἱεροσολύμων θέλει λάβῃ ὑπ' ὄψει τὸ ἐπαναληπτικὸν σχετικὸν διάβημα τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου πρὸς ἀνάλογον κανονικὴν διευθέτησιν τοῦ ζητήματος.

Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Ὄρους Σινᾶ. Ἡ Ἱερὰ Σύναξις τοῦ Θεοβαδίστου τούτου ὄρους δι' ἐπιστολῆς αὐτῆς ἀπὸ 14 Ἰουνίου ἐ. ἔ. ἀναγγέλλει, ὅτι ὁ σεβ. ἀρχιεπίσκοπος Σινᾶ κ. Πορφύριος, πάσχων ἀπὸ μακροῦ ἐκ καρδιακοῦ νοσήματος καὶ ἔχων ἕνεκα τούτου ἀνάγκην ἀπολύτου ἡσυχίας καὶ ἀναπαύσεως, ὑπέβαλεν αὐτῇ κανονικὴν παραίτησιν ἀπό τε τῆς ἡγουμενείας τῆς ἐν λόγῳ ἱ. μονῆς καὶ ἀπὸ τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ θρόνου τοῦ ὄρους Σινᾶ, καὶ ὅτι ἑτοιμάζεται ἤδη ὅπως προβῇ εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου ἡγουμένου καὶ ἀρχιεπισκόπου, ἐξαιτουμένη πρὸς τοῦτο καὶ τὰς εὐχὰς τῆς Α. Θ. Π. Ἐγένετο κατάλληλος ἀπάντησις μετ' εὐχῶν, ὅπως ἡ χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος φωτίσῃ τὴν ἱερὰν ἀδελφότητα εἰς ἐκλογὴν τοῦ ἀρίστου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

2. «*Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ὀρθοδόξου Ρωσικῆς Ἐκκλησίας*». Ἡ σπουδαιοτέρα ἀντιτυχωνικὴ μερὶς διατελοῦσα σήμερον ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ σεβ. Μητρ/του Λένινγραδ (Πετρουπόλεως) Βενιαμίν. Τὸ πρῶτον μετὰ ποικίλης φύσεως καὶ ἀπόψεως ἐκκλησιαστικῶν ὁμάδων συνεργαθεῖσα διέκοψεν ἀργότερον πᾶσαν σχέσιν πρὸς τὰς ἐκκεντρικωτέρας ἐξ αὐτῶν, καὶ δὴ τὴν *Ζῶσαν Ἐκκλησίαν* τοῦ πρωθιερέως Κρασνίσκη καὶ τὴν *Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν* τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀντωνίνου καὶ λαβοῦσα τὸν ἀνωτέρω συνοδικὸν τίτλον εἰργάσθη πρὸς συμφιλίωσιν μετὰ τῶν Τυχωνικῶν. Ἰδίως τοῦτο ἐπεδίωξε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Μόσχας Τύχωνος. Ἅμα δηλ. τῷ γεγονότι τούτῳ, ἀπέλυσεν (11 Ἀπριλ. 1025) ἐγκύκλιον πρὸς πάντας τοὺς ἱεράρχας καὶ κληρικοὺς καὶ πρὸς τοὺς Τυχωνικοὺς τοιούτους, καλοῦσα αὐτοὺς εἰς συνεργασίαν πρὸς ἐξεύρεσιν τρόπου συμφιλιώσεως καὶ εἰρηνικῆς διευθετήσεως τῶν διαφορῶν. Ἀργότερον (11 Ἰουλίου 1925), ἀπέλυσε καὶ ἑτέραν ἐγκύκλιον «πρὸς τοὺς ἐκτὸς τῆς δικαιοδοσίας αὐτῆς ἀρχιερεῖς» πληροφοροῦσα «τὴν σύγκλησιν Τοπικῆς Συνόδου τῶν ἐν Ρωσίᾳ ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν» τῇ 1ῃ Ὀκτωβρ. ἰδ ἔτους ἐπὶ προγράμματι ἀναγράφοντι μεταξὺ τῶν πρώτων ζητημάτων τὴν εἰρήνευσιν τῆς Ρωσικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, σημειοῦσα ἅμα ὅτι «καὶ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος καὶ οἱ αὐτοκαλούμενοι «ὀπαδοὶ τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας» ἐξ ἴσου παραμένουσι πιστοὶ τῇ ὀρθοδοξίᾳ καὶ ἐξ ἴσου εἶνε ὑπεύθυνοι διὰ τὴν μεγάλην ζημίαν, ἣν ὑφίσταται ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἕνεκα τῆς ὑφισταμένης διαιρέσεως» καὶ προτρεπομένη ἐν τέλει, ὅπως οἱ πάντες «ἀναθέσωσιν εἰς τὴν Σύνοδον (τὴν Τοπικὴν) τὴν λύσιν ὅλων τῶν διαμφισβητουμένων ζητημάτων καὶ παρεξηγήσεων καὶ τὴν ἀποκατάστασιν ἐκκλησιαστικοῦ καθεστῶτος ἀποδεκτοῦ δι' ὅλους τοὺς ὀρθοδόξους Ρώσους».

Εἰς ἀπάντησιν ὁ σεβ. Τοποτηρητὴς Μητρ/της Κρουτίσκυ Πέτρος ἀπέλυσεν ἐγκύκλιον (28 Ἰουλ. 1925), ὀνομάζων τὴν συγκαλουμένην Σύνοδον «Ψευδοσύνοδον, παράνομον καὶ ἀντικανονικήν», χαρακτηρίζων τοὺς συγκαλοῦντας αὐτὴν «ἀπεσχισμένους ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας, ὡς ἀποκηρύξαντας τὴν ἐξουσίαν τοῦ Πατριάρχου καὶ ἀνατρέψαντας τὰς ἀποφάσεις τῶν Οἰκουμ. Συνόδων ἐν τῷ ζητήματι τοῦ γάμου τῶν κληρικῶν» καὶ ἀποτρέπων τοὺς ὀρθοδόξους Ρώσους, ὅπως μετάσχωσι τῆς ἐν λόγῳ Συνόδου. Ἐπίσης παρομοίου περιεχομένου εἶνε καὶ ἡ ἀπὸ μέρους τῶν ἐν Καρλοβιτσίῳ φιλοξενουμένων Τυχωνικῶν ἱεραρχῶν ἀπολυθεῖσα πρὸς τὴν καθόλου ὀρθό-

δοξον Ἐκκλησίαν ἐγκύκλιος (ἀπὸ 31 Ἰουλ.-13 Αὐγ. 1925) ἀποκαλοῦσα τὴν συγκληθησομένην Τοπικὴν Σύνοδον «δευτέραν ληστρικὴν Σύνοδον».

Ἀλλ' ἡ Τοπικὴ αὕτη Σύνοδος συνῆλθε. Τῇ 1 Ὀκτ. 1925 μετὰ πανηγυρικὴν λειτουργίαν ἐν τῷ ἐν Μόσχᾳ Καθεδρικῷ ναῷ τοῦ Σωτῆρος συνῆλθον ἐν τῷ πρ. Σεμιναρίῳ Μόσχας 515 μέλη, ἐξ ὧν 183 κληρικοὶ (δηλ. 78 ἐπίσκοποι καὶ 105 ἄλλοι κληρικοί, ἐξ ὧν πάλιν 13 τῆς Οὐκραϊνικῆς Ἐκκλησίας, 5 τῆς Μπελλορωσικῆς καὶ 5 ἀντιπρόσωποι τῆς Τυχωνικῆς μερίδος) καὶ 332 λαϊκοί, ἀντιπρόσωποι διαφόρων ἐπαρχιακῶν Συμβουλίων. Τὰς ληφθείσας ἀποφάσεις ἡ «Ἱερὰ Σύνοδος» ἀνεκοινώσατο δι' ἐγκυκλίου ἐπιστολῆς «πρὸς τὰς αὐτοκεφάλους ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας» (Ὀκτώβριος 1925) ἀναφέρουσα τὰ ἑξῆς :

«Πιστὴ εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, τὴν κατοχυρωθεῖσαν ὑπὸ τῶν ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν καὶ δέκα Τοπικῶν Συνόδων καὶ μεταδοθεῖσαν ὑπὸ τῶν Ἁγίων Πατέρων καὶ Διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας, ἡ Τοπικὴ Σύνοδος τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, διοργανοῦσα τὴν ἐκκλησιαστικὴν ζωὴν ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς πραγματικῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, τῆς παραχωρηθείσης εἰς τοὺς λαοὺς τοῦ Σοβιετικοῦ κράτους διατάγματι Κυβερνητικῷ, ὡς σκοπὸν αὐτῆς ἔθετο τὴν διοργάνωσιν τῆς ζωῆς τῶν ὀρθοδόξων ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τῆς παλαιφάτου ὀρθοδοξίας, ἥτις ἀπορρίπτουσα τὴν πολιτικολογίαν καθαγιάζει τὴν ἔντιμον καὶ φιλόπονον ζωὴν τῶν λαῶν.

»Πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἄνωθι σκοποῦ ἡ Τοπικὴ Σύνοδος ἐπεδίωξε τὴν ἕνωσιν ὅλων τῶν τέκνων τῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ μετὰ μεγίστης λύπης διεπίστωσεν ὅτι κατέστη ἀνέφικτον, ἕνεκα τῶν πολιτικῶν πεποιθήσεων ἐκείνων, οἵτινες ὑποκαθιστοῦν εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας σκοποὺς κοσμικοὺς καὶ οἵτινες ἄχρι τοῦδε, καθ' ἃς ἔχει ἐνδείξεις ἡ Σύνοδος, ἀντιδρῶσιν εἰς τὴν ὑφισταμένην Κυβερνητικὴν Ἀρχήν.

»Πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ, ὃν ἔθετο ἡ Σύνοδος προσεπάθησε νὰ ἐπεξεργασθῇ «Ἐκκλησιαστικὸν Κανονισμόν». Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἡ Σύνοδος, ἀποβλέπουσα εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ἰδίας Ἐκκλησίας, ἀνεγνώρισεν ὡς ἰσοτίμους τούς τε ἀγάμους καὶ ἐγγάμους ἐπισκόπους κατὰ τὴν προτίμησιν τοῦ ποιμνίου αὐτῶν, καὶ τοὺς δευτερογάμους κληρικοὺς τῇ συγκαταθέσει τῆς Κοινότητος, ἐν ᾗ ἱερατεύουν. Διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἡ Σύνοδος ἔδωκεν τὴν συγκατάθεσίν της διὰ τὴν συνέχειαν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς θρησκευτικῆς καὶ μορφωτικῆς δράσεως καὶ τοῦ ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας ἀγῶνος.

Ὡσαύτως ἡ Τοπικὴ Σύνοδος ηὐλόγησε τὸ αὐτοκέφαλον τῆς συγγενοῦς κατὰ πνεῦμα ὀρθοδόξου Οὐκρανικῆς Ἐκκλησίας.

Ἐκλέξασα ὡς διαρκὲς ἐνεργὸν ὄργανον τῆς Ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, ἡ Τοπικὴ Σύνοδος ἀναγγέλλει ὑμῖν περὶ πάντων τῶν ὑπ' αὐτῆς πεπραγμένων καὶ παρακαλεῖ τοὺς θεοφιλεῖς Ἀρχιποίμενας, Ποιμένας καὶ ὀρθοδόξους ἀδελφοὺς ὅπως ἐν ἀδελφικῇ καὶ εἰρηνικῇ κοινωνίᾳ διὰ τῶν εὐχῶν αὐτῶν συντελέσωσιν εἰς τὴν ἐνίσχυσιν καὶ ἑδραίωσιν τῆς Ἁγίας Ρωσικῆς Ἐκκλησίας».

Πρὸς γνῶσιν πλήρη τῶν ἀναφορικῶς πρὸς τὴν σχέσιν τῆς Συνοδικῆς ταύτης Ἐκκλησίας ἀπέναντι τῶν λοιπῶν ἐκκλ. κῶν μερίδων, πρὸς τὸ ἔγγαμον τῶν ἐπισκόπων καὶ πρὸς τὸν β' γάμον τῶν κληρικῶν, παραθέτομεν κατωτέρω πλήρεις τὰς ληφθείσας σχετικὰς ἀποφάσεις. Ὡς πρὸς τὸ ἡμερολόγιον παραπέμπεται ὁ ἀναγνώστης εἰς τὴν σελίδα 108 τοῦ παρόντος τεύχους.

«Ἡ Γ' Τοπικὴ Σύνοδος θεωρεῖ ἀναγκαῖον ὅπως διαπιστώσῃ ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κυβερνωμένη ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ὁριστικῶς ἀπεξενώθη ἀπὸ τοιούτων ἐκκλησιαστικῶν ὁμάδων καὶ παραγόντων, ὡς ὁ πρωθιερεὺς Κρασνίτσκη, οἵτινες ἀπεμακρύνθησαν ἀπὸ τῆς θεμελιώδους ἐκκλησιαστικῆς κατευθύνσεως καὶ ὡς ὁ ἐπίσκοπος Ἀντωνῖνος, ὅστις ἀπὸ πολλοῦ οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον.

»'Επειδὴ ὁ λαὸς βραδέως ἀντιλαμβάνεται τὸν ἀρχαῖον ἐκκλησιαστικὸν θεσμὸν τῆς συνυπάρξεως τῶν ἐγγάμων ἐπισκόπων καὶ τῶν ἀγάμων καὶ τὴν ἀρχαίαν ἐκκλησιαστικὴν συγκατάβασιν πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην ἀδυναμίαν ἐν τῷ ζητήματι τοῦ β' γάμου τῶν κληρικῶν, ἡ Γ' Τοπικὴ Σύνοδος θεωροῦσα τούς τε ἐγγάμους καὶ ἀγάμους ἐπισκόπους ὡς ἰσοτίμους, χάριν τῆς προπαρασκευῆς τῆς ἐκκλησιαστικο-λαϊκῆς συνειδήσεως πρὸς παραδοχὴν τῆς νέας καταστάσεως, θεωρεῖ καλόν, ὅπως ἐγκρίνῃ τὸν θεσμὸν τῶν ἐγγάμων ἐπισκόπων καὶ ἐπιτρέψῃ τὸν β' γάμον τῶν κληρικῶν μετ' ἰδιαζούσης ὅμως περισκέψεως, ἀποβλέπουσα εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ ποιμνίου καὶ εἰς τὰ προσόντα τῶν ὑποψηφίων καὶ εἰς τὰς ἰδιαιτέρας συνθήκας, ὑφ' ἃς διατελοῦσιν οἱ ἐν τῇ χηρείᾳ ἱερεῖς.

»Συμφώνως πρὸς τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας θεωροῦσα ἡ Γ' Τοπικὴ Σύνοδος ἑαυτὴν ἁρμοδίαν νὰ λύσῃ τοιαῦτα ἐκκλησιαστικο-πρακτικὰ ζητήματα, ὡς τὸ τοῦ γάμου τῶν κληρικῶν, καθόσον ἡ ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ κανονικὴ πρᾶξις τῆς ἀρχαίας 'Εκκλησίας ἦτο διάφορος, ὁ δὲ γάμος τῶν ἐπισκόπων ἦτο ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς ἀποστολικῆς ἐποχῆς, ὁ δὲ β' γάμος τῶν κληρικῶν ἐπετρέπετο κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, οὐχ ἧττον θεωρεῖ καθῆκον αὐτῆς ὅπως τὰς σχετικὰς ἀποφάσεις τῶν Συνόδων 1923-1925 ὑποβάλλει εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς μελλούσης Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ ἐκφράζει τὴν προθυμίαν αὐτῆς, ὅπως συμμορφωθῇ πρὸς τὰς ἀποφάσεις τῆς Οἰκουμενικῆς, ἐφ' ὅσον αὗται θὰ εἶναι ὑποχρεωτικαὶ δι' ὅλας τὰς 'Ορθοδ. 'Εκκλησίας».

Τὸ συμπέρασμα τῶν ἀνωτέρω ἐξάγεται σαφές: ὅτι δηλ. καὶ ἡ διὰ τῆς Τοπικῆς Συνόδου ἐπιδιωχθεῖσα συμφιλίωσις ἠστόχησε καὶ ἡ πολύτεκνος ὀρθ. Ρωσικὴ 'Εκκλησία ἐξακολουθεῖ καὶ σήμερον κλονιζομένη καὶ κλυδωνιζομένη ὡς σκάφος ἐν μέσῳ πελάγους, διὰ τὴν ἔλλειψιν τῆς μεταξὺ τῶν οἰκείων αὐτῆς εἰρήνης καὶ ἀγάπης.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Παραλείποντες τὴν ἱστορικὴν ἀνασκόπησιν τῆς Γεωργιανῆς 'Εκκλησίας, ὡς γνωστήν, παρέχομεν κατωτέρω ἐξηκριβωμένας πληροφορίας περὶ τῆς νέας καταστάσεως αὐτῆς, ὡς ἐξελίσσεται ἀπὸ τοῦ 1917. 'Η ἐν Πετρουπόλει τῷ 1906 συνελθοῦσα Προσυνοδικὴ 'Επιτροπὴ ἐψήφισεν εἰσηγητικὴν διὰ τὴν Μεγάλην Τοπικὴν Σύνοδον τῆς Ρωσσίας πρότασιν συνιστῶσα σχέδιον, καθ' ὃ ἦτο δυνατὴ ἡ ἵδρυσις ἐν Γεωργίᾳ δύο ἰσοβαθμίων Μητροπόλεων, μιᾶς 'Ιβηρικῆς διὰ τὰ μέρη, ἐν οἷς πλεονάζουσιν οἱ Ἴβηρες καὶ μιᾶς Ρωσσικῆς διὰ τοὺς λοιποὺς 'Ορθοδόξους. 'Η Σύνοδος αὕτη συνῆλθε μόλις τὸν Μάρτιον τοῦ 1917. Οἱ Γεωργιανοὶ ἐπίσκοποι Γουρίας, Μιγρελλίας καὶ 'Ιμερετίου, ὄχι μόνον δὲν προσῆλθον, καίπερ προσκληθέντες, εἰς τὴν Σύνοδον, ἀλλὰ μετὰ τῶν λοιπῶν ἐπισκόπων καὶ τοῦ κλήρου καὶ λαϊκῶν ἀντιπροσώπων συνελθόντες τὸν Μάρτιον τοῦ 1917 ἐν τῷ ἐν Μιτσχέτῃ ἱ. ναῷ τῶν 'Αγίων 'Αποστόλων ἀπεφάσισαν ὁμοφώνως: Τὴν κατάλυσιν τοῦ ἐξαρχικοῦ θεσμοῦ, τὴν παῦσιν τοῦ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ῥώσσου ἐξάρχου πάσης Γεωργίας καὶ 'Αρχιεπισκόπου Καρτελίας καὶ Καχετίας Πλάτωνος, τὴν ἀνασύστασιν τοῦ αὐτοκεφάλου τῆς ἐκκλησίας αὐτῶν καὶ τὸν διορισμὸν Τοποτηρητοῦ, ὅπως ἐν συνεργασίᾳ καὶ μετά τινος προσωρινῆς διοικητικῆς ἐπιτροπῆς κανονίσωσι τὰ τῆς ἐκλογῆς «καθολικοῦ», ἀνακοινώσαντες δὲ τὰ γενόμενα πρὸς τὸν ἀείμνηστον Πατριάρχην Μόσχας Τύχωνα, ἐζήτησαν τὴν κύρωσιν τοῦ Αὐτοκεφάλου. Εἰς ἀπάντησιν ἡ 'Εκκλησία τῆς Γεωργίας ἐκηρύχθη σχισματική, ἀπεστάλη δὲ εἰς Τυφλίδα ὁ 'Ελισαβετουπόλεως Θεοφύλακτος πρὸς διοίκησιν τῆς ἐν Καυκάσῳ ρωσσικῆς 'Εκκλησίας.

Εἰς ὁμοίαν ἀνακοίνωσιν προέβησαν καὶ πρὸς τὴν τότε προσωρινὴν Ρωσ. κυβέρνησιν παρ᾽ ἧς καὶ ἔλαβον τὴν ἀπάντησιν ὅτι ἀναγνωρίζει μὲν τὸ αὐτοκέφαλον τῆς Γεωργιανῆς Ἐκκλησίας ὡς ἐθνικῆς τοιαύτης, ἐγκαλείπει ὅμως ὑπὸ τὴν διοίκησιν τῆς Ρωσ. ἐκκλησίας τὰς ἐν Γεωργίᾳ ρωσσικὰς καὶ λοιπὰς ὀρθοδ. ἐκκλησίας. Ἐναντίον τῆς ὡς ἄνω κυβερνητικῆς ἀποφάσεως, ὡς εἰσηγούσης τὸν φυλετισμὸν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, διεμαρτυρήθη ὁ Τοποτηρητὴς ζητήσας ὅπως τὸ αὐτοκέφαλον ἀναγνωρισθῇ ἀκέραιον ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Γεωργίας. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ διεκπεραιωθεισῶν καὶ τῶν σχετικῶν ἐνεργειῶν ἐξελέγη κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1917 καθολικὸς πάσης Γεωργίας ὁ ἐπίσκοπος Πολοτίας καὶ Βιτεμσίας Κυρίων, λαβὼν τὸν τίτλον: «Ἀρχιεπίσκοπος Μιτσχέτης καὶ Πατριάρχης καθολικὸς πασης Γεωργίας», συγχρόνως δὲ ἱδρυθεισῶν καὶ νέων ἐκκλησιαστικῶν περιφερειῶν ἐξελέγησαν δι᾽ αὐτὰς Μητροπολῖται καὶ Ἐπίσκοποι.

Κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1917 ὁ Μακαριώτ. Πατριάρχης Μόσχας Τύχων δι᾽ ἐπιστολῆς αὐτοῦ «πρὸς τοὺς ἱερωτάτους ἐπισκόπους πρῴην Πολοτίας καὶ Βιτεμσίας Κυρίωνα, Γουρίας καὶ Μιγρελλίας Λεωνίδαν, Ἰμερετίου Γεώργιον, Γορίας Ἀντώνιον καὶ Ἀλαβέρδης Πύρρον», ἀναπτύσσων ἐν πρώτοις σὺν ἄλλοις καὶ τὸν κανονικὸν τρόπον τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ αὐτοκεφάλου ἐκκλησίας τινός, προτρέπεται ἐν τέλει αὐτοὺς ἵνα ἐμφανισθῶσιν ἐνώπιον τῆς Παρρωσσικῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ἐπαφιέμενοι εἰς τὴν κρίσιν αὐτῆς ὡς πρὸς τὸ αὐτοκέφαλον, ἐξετάσωσιν ἀπὸ κοινοῦ καὶ ἐν εἰρήνῃ τὴν δημιουργηθεῖσαν ἐν Γεωργίᾳ ἐκκλησιαστικὴν κατάστασιν. Εἰς τὴν πατριαρχικὴν ταύτην ἐπιστολὴν ἀπήντησεν ὁ ἐν τῷ μεταξὺ διαδεχθεὶς τὸν θανόντα καθολικὸν Κυρίωνα ἐπίσκοπος Γουρίας καὶ Μιγρελλίας Λεωνίδας-κατ᾽ Αὔγουστον τοῦ 1919-, ἀναπτύσσων ἐν πρώτοις τὸ ἱστορικὸν τῆς καταργήσεως τοῦ αὐτοκεφάλου τῆς Γεωργιανῆς Ἐκκλησίας, τὴν ἀπέναντι τούτου ἀπαθῆ στάσιν τῆς Ρωσσικῆς Ἐκκλησίας, τὰς ἐν τῷ μεταξὺ γενομένας ἐνεργείας καὶ τὰς ὑποβληθείσας αἰτήσεις περὶ ἀποκαταστάσεως τοῦ αὐτοκεφάλου καὶ ἐν τέλει παρακαλῶν ὅπως ἀμφότεροι οἱ ὁμόδοξοι λαοὶ ζήσωσιν ἐν ἀμοιβαίᾳ εἰρήνῃ καὶ ἀγάπῃ, πιστοὶ εἰς τὰς ἐκκλησιαστικὰς αὐτῶν παραδόσεις,

Τὰ πράγματα ἐξηκολούθησαν βαίνοντα ἐπὶ τὰ χείρω καὶ αἱ σχέσεις μεταξὺ ἀμφοτέρων τῶν Ἐκκλησιῶν διεκόπησαν, κατόπιν μάλιστα καὶ τῆς ἀπελάσεως τοῦ ἐν Τυφλίδι Ἀντιπροσώπου τῆς Ρωσσικῆς Ἐκκλησίας, καὶ κατόπιν τῆς ἀποφάσεως τῆς τότε Γεωργιανῆς κυβερνήσεως, ἐνεργούσης ἐν συμφωνίᾳ μετὰ τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως «αἱ ἑλληνικαί, ρωσσικαὶ καὶ ὀσετινικαὶ ἐκκλησίαι ἀπευθύνωνται πρὸς τὰς ἐκκλησιαστικὰς γεωργιανὰς ἀρχὰς προκειμένου περὶ ζητημάτων τῆς δικαιοδοσίας τῶν τελευταίων τούτων, ὅπως ἀπαγορευθῇ τὸ εἰς τὰς ὡς ἄνω ἐκκλησίας μνημόσυνον τοῦ ὀνόματος ξένων ἐκκλησιαστικῶν καὶ κοσμικῶν ἀρχῶν, ὅπως οἱ ὀρθόδοξοι ἱεράρχαι ξένων ἐκκλησιῶν ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐγκατασταθῶσιν ἢ διαμένοντες ἤδη ἐν Γεωργίᾳ ζητῶσι καὶ λαμβάνωσι τὴν πρὸς τοῦτο κανονικὴν ἄδειαν τοῦ Καθολικοῦ τῆς Γεωργίας καὶ τέλος ὅπως ἀνατεθῇ τῇ Γεωργιανῇ Ἐκκλησίᾳ ἡ συμφώνως τῷ νόμῳ διευθέτησις τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων τῶν ἐν Γεωργίᾳ μὴ Γεωργιανῶν Ὀρθοδόξων κοινοτήτων».

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πατριάρχου Τύχωνος ἡ «Ἱερὰ Ὀρθ. Ρωσσ. Σύνοδος» δὶς προσεκάλεσε τὴν Ἐκκλησίαν Γεωργίας εἰς συμμετοχὴν ἐν ταῖς Τοπικαῖς Συνόδοις Μόσχας (1923, 1925). Ταύτης δὲ μὴ προσελθούσης ὁ νῦν καθολικὸς Ἀμβρόσιος

ἐθεωρήθη ἔκτοτε ὑπ' ἐκείνης ὡς σχισματικὸς καὶ ἀντικανονικὸς ἀρχηγὸς τῆς Γεωργιανῆς Ἐκκλησίας.

Ἀναφορικῶς πρὸς τὰς σχέσεις τῆς Γεωργιανῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἀναφέρομεν, ὅτι «ὁ ταπεινότατος καὶ ἀναξιώτατος Κυρίων Β' Ἀρχιεπίσκοπος Μιτσχέτης καὶ Πατριάρχης καθολικὸς πάσης Γεωργίας» ἀπέστειλε κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1917 ἐνθρονιστήριον ἐπιστολὴν πρὸς τὸν ἀοίδιμον Οἰκουμ. Πατριάρχην Γερμανὸν τὸν Ε', ληφθεῖσαν μόλις κατ' Αὔγουστον τοῦ 1918. Ἐπίσης καὶ ὁ διαδεξάμενος αὐτὸν καθολικὸς Λεωνίδας, ὑπογραφόμενος ὡς καὶ ὁ προκάτοχος αὐτοῦ, ἀπέστειλεν ἐπίσης ἐνθρονιστήριον ἐπιστολὴν ὑπὸ ἡμερομ. 1 Ὀκτωβρίου 1919, ληφθεῖσαν κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1920. Τὸ Οἰκουμ. Πατριαρχεῖον, ἐπιθυμοῦν ἵνα ἔχῃ γνῶσιν σαφῆ τῶν κατὰ τὴν Γεωργιανὴν Ἐκκλησίαν, κατόπιν μάλιστα καὶ τῶν ἐνεργειῶν τῆς καθολικῆς προπαγάνδας, ἀνέθηκεν τότε εἰδικὴν ἐντολὴν τῷ σεβ. Μητροπολίτῃ Τραπεζοῦντος κ. Χρυσάνθῳ, ὅστις διεκπεραιώσας αὐτὴν ὑπέβαλε μακρὰν σχετικὴν ἔκθεσιν.

Ὁ διαδεχθεὶς τὸν θανόντα Λεωνίδαν Καθολικὸς Μακαρ. κ. Ἀμβρόσιος ἀπέστειλεν οὐ πρὸ πολλοῦ πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμεν. Πατριάρχην τὴν ἀλλαχοῦ δημοσιευομένην ἐνθρονιστήριον αὐτοῦ ἐπιστολήν.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Κατὰ σειρὰν χρονολογικὴν ἀναγράφομεν τοὺς ἐν τοῖς τελευταίοις ἔτεσιν ἐπισυμβάντας θανάτους ἀοιδίμων Ἱεραρχῶν τοῦ Οἰκουμ. θρόνου :

Ἐπίσκοπος Τρῳάδος Νεόφυτος (Λαμπαδαρίου). Ἀπεβίωσε τῇ 9ῃ Μαρτίου 1924 καὶ ἐκηδεύθη τὴν ἐπομένην ἐν τῷ μητροπολ. ναῷ Θεραπείων, προεξάρχοντος τοῦ σεβ. μητροπ. Ἀνέων, μετὰ τῶν θεοφ. ἐπισκόπων Θεοδωρουπόλεως καὶ Μυρέων.

Μητροπολίτης Κῴου Ἀγαθάγγελος (Ἀρχύτας). Ἀπεβίωσε τῇ 10 Ἰουλίου 1924 καὶ ἐκηδεύθη τὴν ἐπιοῦσαν ἐν τῷ μητροπ. ναῷ Κῶ, προεξάρχοντος τοῦ παν. μητροπ. Λέρου κ. Ἀποστόλου.

Ἐπίσκοπος Νύσσης Παΐσιος (Παπαπαϊσίου). Ἀπεβίωσε καὶ ἐκηδεύθη ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Αὐγούστου 1924.

Οἰκουμ. Πατριάρχης Γρηγόριος (Ζερβουδάκης) ὁ Ζ'. Ἅμα τῷ θανάτῳ (17 Νοεμβρίου (1924), τὸ σεπτὸν αὐτοῦ σκῆνος ἐξετέθη εἰς προσκύνησιν ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχ. ναῷ, ἔνθα καὶ ἐκηδεύθη (20 Νοεμβρ.). Τῆς κηδείας προέστη ἡ Ἱερὰ Σύνοδος μετὰ τῶν ἐνδημούντων μητροπολιτῶν καὶ τῶν θεοφ. ἐπισκόπων παρέστησαν δὲ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐνταῦθα ἐπισήμων κύκλων καὶ πλῆθος λαοῦ. Κατάλληλον ἐπικήδειον λόγον ἐξεφώνησεν ὁ ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου πανοσ. ἀρχιμ. κ. Δωρόθεος, τὰ δὲ συλλυπητήρια τῆς Ἐκκλησίας ἐδέχοντο οἱ σεβασμ. μητροπ. Καισαρείας, Χαλκηδόνος, Πριγκηποννήσων καὶ Σάρδεων. Ἡ ἐκφορὰ τοῦ σεπτοῦ σκήνους ἐγένετο ἐκ τῶν Πατριαρχείων τῇ 23 τοῦ αὐτοῦ μηνός, ὁ δ' ἐνταφιασμὸς αὐτοῦ τῇ 30ῇ, παρὰ τοὺς τάφους τῶν ἀοιδίμων Πατριαρχῶν, μετ' ἐπιμνημόσυνον λειτουργίαν ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τῆς Ζωδόχου Πηγῆς (Βαλουκλῆ), τελεσθεῖσαν ὑπὸ τῶν σεβ. μητροπολιτῶν Νεοκαισαρείας καὶ Νευροκοπίου καὶ τοῦ θεοφ. ἐπισκόπου Θεοδωρουπόλεως. Ἐπὶ

τῇ τελευτῇ τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ζ' συνελυπήθησαν τὸ Οἰκουμ. Πατριαρχεῖον τηλεγραφικῶς καὶ διὰ γραμμάτων οἱ Μακ. Πατριάρχαι καὶ οἱ πρόεδροι τῶν 'Ορθοδ. 'Εκκλησιῶν, οἱ ἀρχηγοὶ ξένων 'Εκκλησιῶν, οἱ μητροπ. τοῦ Οἰκ. θρόνου καὶ πλεῖστοι ἄλλοι.

Μητροπολίτης πρώην Κολωνίας Δωρόθεος (Χρηστίδης). 'Αποβιώσας ἐν Πέραν τῇ 24 'Οκτωβρίου 1924, ἐκηδεύθη τὴν ἐπιοῦσαν. Τῆς κηδείας αὐτοῦ προέστη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νεοκαισαρείας κ. 'Αμβρόσιος μετὰ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Φιλαδελφείας (νῦν Δέρκων) κ. Φωτίου καὶ Ἴμβρου (νῦν Βελλᾶς) κ. 'Ιωάννου.

'Επίσκοπος Ναζιανζοῦ 'Ιωάννης (Τζεννέτης). 'Απεβίωσε καὶ ἐκηδεύθη ἐν Βόλῳ τῇ 27 Νοεμβρ. 1924.

Μητροπολίτης πρώην Σερβίων καὶ Κοζάνης Φώτιος (Μανιάτης). 'Απεβίωσε καὶ ἐκηδεύθη ἐν Αἰγίνῃ τῇ 23ῃ Μαρτίου 1925.

Μητροπολίτης Φιλαδελφείας Κύριλλος (Μουμτζῆς). 'Απεβίωσε τῇ 1 'Απριλίου 1925 ἐν Μιτυλήνῃ, μετὰ εἰκοσιοκταετῆ ἐν αὐτῇ εὐδόκιμον ποιμαντορίαν, καὶ ἐκηδεύθη τὴν ἐπομένην ἐν τῷ μητροπ. ναῷ, τῆς κηδείας αὐτοῦ προστάντων τῶν μητροπολιτῶν Μηθύμνης καὶ Πλωμαρίου.

Μητροπολίτης 'Ηρακλείας Γρηγόριος (Καλλιάδης). 'Αποβιώσας ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 25 'Ιουλίου 1925, ἐκηδεύθη τὴν ἐπομένην, τῆς κηδείας προστάντων τῶν μητροπ. Θεσσαλονίκης Γενναδίου, Κασσανδρείας Εἰρηναίου καὶ Καμπανίας Διοδώρου καὶ τοῦ ἐπισκόπου 'Απολλωνιάδος 'Ιωακείμ.

Μητροπολίτης 'Εφέσου Καλλίνικος (Φωτιάδης). 'Αποβιώσας τῇ 16 'Ιανουαρ. ἐ. ἔ., ἐκηδεύθη ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ ναῷ τὴν ἐπιοῦσαν, προεξαρχούσης τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμ. Πατριάρχου κ. κ. Βασιλείου μετὰ τῆς 'Αγίας καὶ 'Ιερᾶς Συνόδου. 'Ετάφη ἐν Θεραπείοις τῆς 'Επαρχίας Δέρκων, ἣν ἐπὶ 40ετίαν ὅλην εὐδοκίμως ἐποίμανε.

Μητροπολίτης Βελλᾶς καὶ Κονίτσης Πανάρετος (Ξανθόπουλος). 'Αποβιώσας τῇ 10 Μαρτίου ἐ. ἔ., ἐκηδεύθη τὴν ἐπομένην, τῆς κηδείας προστάντος τοῦ μητροπ. 'Ιωαννίννων Σπυρίδωνος.

Μητροπολίτης Σάμου Κωνσταντῖνος (Βοτζαλίδης). Μετὰ εἰκοσιτριετῆ εὐδόκιμον ποιμαντορίαν, ἀποβιώσας τῇ 31 Μαρτ. ἐ. ἔ., ἐν Σάμῳ ἐκηδεύθη τὴν ἐπιοῦσαν.

Τοῦ ἀοιδίμου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ζ' καὶ τῶν λοιπῶν ἀειμνήστων ἀρχιερέων εἴη ἡ μνήμη αἰωνία.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

'Εξεδόθησαν :

«'Ηπειρωτικὰ Νέα». Προνοίᾳ τοῦ σεβασμ. Μητρ/του 'Ιωαννίνων κ. Σπυρίδωνος ἱδρυθὲν ἤρξατο ἐκδιδόμενον ἀπὸ τοῦ τρέχοντος ἔτους καὶ ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον περιοδικὸν σύγγραμμα, σκοπὸν προτιθέμενον τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν καὶ περισυλλογὴν παντὸς ὅ,τι διαφωτίζει τὴν ἱστορίαν τῆς 'Ηπείρου ὡς καὶ τὴν παρακολούθησιν τῆς συγχρόνου 'Ηπειρωτικῆς ζωῆς. Ἡ «'Ορθοδοξία», συγχαίρουσα τῷ τε σεβ. ἱδρυτῇ καὶ πᾶσι τοῖς συνεργάταις, εὔχεται ἀπρόσκοπτον ἐκπλήρωσιν τοῦ στοχαζομένου εὐγενοῦς σκοποῦ αὐτῶν.

مدير مسؤل : ملاتيوس لوقاكيس